

**Strategia de digitalizare și Smart Village a comunei BOROD,
județul Bihor
pentru ciclul financiar 2021-2027**

ACRONIME ȘI ABREVIERI p 4

Concept, definiții p 5

INTRODUCERE..... p 6

Cap. 1.

CONTEXTUL DIGITALIZĂRII ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE p 8

Cap. 2.

STRATEGIA DE DIGITALIZARE SMART VILLAGE A COMUNEI BORODp 78

Cap. 3.

OBIECTIVELE STRATEGIEI DE DIGITALIZARE A PRIMĂRIEI
BOROD 2021-2027p 103

Cap. 4. CONCLUZIIp 131

Cap. 5. EXEMPLE DE BUNE PRACTICI.....p 137

Cap. 6. Resursep 152

Bibliografiep 168

ACRONIME ȘI ABREVIERI

AD Active Directory (directorul activ)

ALOP Angajarea, Lichidarea, Ordonanțarea și Plata cheltuielilor

ANAF Agenția Națională de Administrare Fiscală

ANL Agenția Națională pentru Locuințe

API Application Programming Interface (interfețe de programare a aplicațiilor)

APIA Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură

APL Autoritatea Publică Locală

HCL Hotărârea Conciliului Local

IP Internet Protocol

IT Information Technology (Tehnologia Informației)

ITC Information Technology and Communication (Tehnologia Informației și Comunicațiilor)

LDAP Lightweight Directory Access Protocol (protocol schematic de acces la registru)

MFE Ministerul Fondurilor Europene

MRZ Machine Readable Zone (zona de citire optică)

NAS Network Attached Storage (dispozitiv de stocare conectat la o rețea)

RAID Redundant Array of Independent Disks (matrice redundantă de discuri independente)

ROF Regulamentul de organizare și funcționare

SCAP Strategia pentru Consolidarea Administrației Publice

SWOT Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats (Puncte forte, Puncte slabe,

Oportunități, Amenințări)

UAT Unitatea Administrativ-Teritorială

UE Uniunea Europeană

Concept, definiții

În accepțiunea prezentei strategii, termenii de mai jos au următorul înțeles:

- a) ***Tehnologii „smart”***: reprezintă produse, echipamente sau componente ce conțin unități de procesare a datelor, senzori, sunt programabile și au capacități de conectare la Internet sau alte rețele de date, fiind utilizate în scopul culegerii de date din mediul înconjurător, îndeplinirii de comenzi primite, transmiterii și recepției de date și interacțiunii cu omul sau cu alte sisteme sau echipamente.
- b) ***Servicii „smart”***: reprezintă acele servicii destinate cetățenilor sau mediului de afaceri dintr-o comunitate sau localitate, furnizate public cu ajutorul sau prin intermediul tehnologiilor „smart”;
- c) ***Comunități/localități „smart”***: reprezintă comunități sau localități care utilizează în mod curent servicii „smart” pentru satisfacerea nevoilor sau cerințelor particulare identificate sau manifestate de cetățenii sau mediul de afaceri din aria geografică acoperită.
- d) ***Comunități/localități integral „smart”***: reprezintă comunități sau localități în care toate nevoile identificate sau manifestate de cetățenii sau mediul de afaceri din aria geografică acoperită.
- e) ***Comunitate/localitate furnizoare de servicii “smart”***: reprezintă comunități sau localități „smart” care furnizează servicii „smart” de utilitate pentru comunitățile sau localitățile din vecinătatea lor.

INTRODUCERE

Elaborarea prezentei Strategii de digitalizare și Smart Village vine în contextul obiectivelor de politici publice ale Comisiei Europene pentru cadrul financiar 2021-2027 și a angajamentelor de digitalizare, protecția mediului și smart city adoptate de către România dar și a prevederilor legale în vigoare.

”Ne vom prețui și conserva zonele rurale și vom investi în viitorul lor!” - Ursula von der Leyen, Președintele Comisiei Europene

Confruntarea cu pandemia de coronavirus a adus în elaborarea politicilor publice termenul de reziliență iar politica publică a Comisiei Europene pentru reziliență a Uniunii Europene se folosesc foarte des termeni ca digitalizare și verde. Astfel că, automat și autoritățile locale și-au îndreptat privirea spre termeni precum ”Smart City” respectiv ”Smart Village” (”comunități inteligente”) și ”localitate verde” (”green city”), ca piloni principali ai rezilienței în fața provocărilor de orice formă.

Noțiunea de Smart Village este atât parte a strategiei europene de digitalizare și a Programului ”Europa Digitală” cât și a programului ”Politica Agrară Comună” prima concentrându-se pe caracteristica smart și digitalizarea administrației iar cea din

urmă pe caracteristica Village și dezvoltarea comunităților rurale, dezvoltare care este, în zilele noastre, condiționată de digitalizare și TIC.

Prezentul document programatic este o completare a ”Strategiei de Dezvoltare Locală pentru 2021-2027 a UAT Borod, județul Bihor”, care identifică și stabilește clar nevoia de digitalizare a localității dar și a administrației publice locale:

”Obiectivele specifice ale localității Borod, județul Bihor pentru perioada de referință 2021-2027 sunt în strânsă legătură cu prezenta strategie și cu obiectivele Uniunii Europene pentru România, cu transpunere de la nivel macro a Uniunii la nivelul micro, al localității”¹. Astfel, obiectivul 3 prevede exploatarea potențialului economiei digitale. De asemenea documentul recomandă creșterea calității administrației publice și apropierea de cetățean prin digitalizare.

Strategia de digitalizare și Smart Village a comunei Borod trebuie completată cu o Strategie de incluziune și dezvoltare a asistenței sociale în comuna Borod dar și cu un document programatic privind ”localitate verde”, prietenoasă cu mediul.

¹ Pagina 70

Cap. 1.

CONTEXTUL DIGITALIZĂRII ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE

1.1 Contextul Internațional

România, în calitate de stat membru al Organizației Națiunilor Unite (ONU) și Uniunii Europene (UE), și-a exprimat adeziunea la cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale Agendei 2030, adoptată prin Rezoluția Adunării Generale a ONU A/RES/70/1, în cadrul Summit-ului ONU pentru Dezvoltare Durabilă din septembrie 2015. Concluziile Consiliului UE, adoptate în data de 20 iunie 2017, „Un viitor durabil al Europei: răspunsul UE la Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă” reprezintă documentul politic asumat de statele membre ale UE privind implementarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă.

Prin această strategie, România își stabilește cadrul național pentru susținerea Agendei 2030 și implementarea setului de 17 ODD.

Strategia este orientată către cetățean și se concentrează pe inovație, optimism, reziliență și încrederea că statul servește nevoile fiecărui cetățean, într-un mod echitabil, eficient și într-un mediu curat, în mod echilibrat și integrat.

Comisia Europeană – Digital Single Market, prezintă

„smart city/village” ca pe o comunitate în care rețelele și serviciile tradiționale devin mai eficiente prin utilizarea tehnologiilor digitale și de telecomunicații, în beneficiul cetățenilor și mediului de afaceri. O altă definiție comună spune că „o localitate Smart, este cea care integrează tehnologiile informației și comunicațiilor pentru utilizarea eficientă a resurselor și infrastructurilor în scopul asigurării necesităților cetățenilor săi”.

1.2 Contextul european

Europa mai ecologică, mai digitală, mai rezilientă

Planul de redresare pentru Europa², un instrument introdus de Uniunea Europeană pentru a combate efectele negative ale pandemiei provocate de COVID-19 la nivelul statelor membre devine cuvântul cheie în Europa atunci când se discută despre reziliență sau redresare.

Bugetul pe termen lung al UE și instrumentul **NextGenerationEU** (un instrument temporar conceput pentru a stimula redresarea) vor forma cel mai mare pachet de stimulente finanțat din bugetul UE. Un total de 1 800 de miliarde EURO va susține reconstrucția Europei după criza provocată de COVID-19. O reconstrucție prin care Europa va

² Informații preluate de pe pagina CE, online: https://ec.europa.eu/info/strategy/recovery-plan-europe_ro

deveni mai ecologică, mai digitală și mai rezilientă. Noul buget pe termen lung va consolida mecanismele de flexibilitate, pentru a garanta că poate răspunde unor nevoi neprevăzute. A fost proiectat în așa fel încât să răspundă nu numai realităților actuale, ci și incertitudinilor viitoare.

Pe 10 noiembrie 2020, Parlamentul European și țările UE au ajuns la un acord în cadrul Consiliului cu privire la următorul buget al UE pe termen lung și la instrumentul **NextGenerationEU**. Acordul va suplimenta cu 15 miliarde EURO fondurile pentru anumite programe⁵ în cadrul bugetului pe termen lung pentru perioada 2021-2027.

Bugetul UE (2021-2027): elemente cheie

- Peste 50% din sumă va sprijini modernizarea prin politici care includ cercetarea și inovația, prin intermediul Horizon Europe; climă echitabilă și **tranziții digitale**, prin intermediul Fondului de tranziție justă și programul **Europa digitală**; pregătire, recuperare și reziliență, prin Mecanismul de Redresare și Reziliență, **RescEU** și un nou program de sănătate, EU4Health;
- Politicile tradiționale precum coeziunea și politica agricolă comună vor fi modernizate și vor continua să primească fonduri bugetare semnificative ale UE, cu scopul de a sprijini tranzițiile ecologice și digitale;

- 30% din fondurile UE, atât în cadrul NextGenerationEU, cât și în CFM (buget pe termen lung), vor fi cheltuite pentru combaterea schimbărilor climatice. Pachetul acordă, de asemenea, o atenție specifică protecției biodiversității și integrării de gen;
- bugetul dispune de mecanisme de flexibilitate consolidate pentru a garanta capacitatea acestuia de a răspunde unor nevoi neprevăzute. Acest lucru face ca bugetul să răspundă nu numai realităților actuale, ci și incertitudinilor de mâine; astfel cum s-a propus în mai 2020 și a fost convenit de liderii UE la 21 iulie 2020, pentru a finanța redresarea, UE se va împrumuta de pe piață în condiții mai avantajoase decât multe state membre și va redistribui sumele împrumutate;
- o foaie de parcurs clară privind noi resurse proprii care să contribuie la rambursarea împrumuturilor. Comisia s-a angajat să prezinte propuneri cu privire la un mecanism de ajustare la frontieră a emisiilor de dioxid de carbon și cu privire la o **taxă digitală**, în vederea introducerii acestora până cel târziu la 1 ianuarie 2023.
- în primăvara anului 2021, Comisia a revizuit de asemenea sistemul UE de comercializare a certificatelor de emisii și va analiza inclusiv o posibilă extindere a acestuia la transportul aerian și maritim. Aceasta trebuia să propună până în iunie 2021, o resursă proprie bazată pe sistemul de comercializare a certificatelor de emisii. În plus, Comisia trebuia să propună noi

resurse proprii suplimentare, care ar putea include o taxă pe tranzacțiile financiare și o contribuție financiară legată de sectorul corporativ sau o nouă bază fiscală comună a societăților. Comisia va depune toate eforturile pentru a prezenta o propunere până în iunie 2024;

- în ceea ce privește protecția bugetului UE, de acum înainte, UE va dispune, pentru prima dată, de un mecanism specific pentru protejarea bugetului său împotriva încălcărilor statului de drept, așa cum s-a convenit la 5 noiembrie 2020. În același timp, acest mecanism nu va avea efecte negative asupra beneficiarilor finali ai fondurilor UE.
- Programele cheie, inclusiv Erasmus+, EU4Health și Horizon Europe, au fost consolidate cu un total de 15 miliarde EUR.

Programul Digital Europe/**Europa digitală**³ este parte a următorului buget pe termen lung al UE – cadrul financiar multianual. Comisia Europeană a propus prin Europa Digitala (Digital Europe) un program concentrat pe construirea și dezvoltarea capacităților digitale strategice ale UE și pe facilitarea utilizării pe scară largă a tehnologiilor digitale, care sa fie folosite de cetățeni și mediul de afaceri european. Cu un buget global planificat de 8,2 miliarde de euro, acesta va

³ Informare oficială CE privind Europa Digitală, online: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/europe-investing-digital-digital-europe-programme>

modela și sprijini transformarea digitală a societății și economiei europene.

Programul va asigura utilizarea largă a tehnologiilor digitale în întreaga economie și societate. Scopul său este îmbunătățirea competitivității Europei în economia digitală globală și creșterea autonomiei tehnologice.

Programul va stimula investițiile în: **Supercomputing** (2.4 mld EURO); Inteligența artificială (**AI**) (2.2 mld. EURO); **Securitate cibernetică** (1.8 mld. EURO); **Abilități digitale avansate** (600 mil. EURO).

Cel din urmă program are în vedere utilizarea pe scară largă a instrumentelor digitale (1.2 mld. EURO), Sprijinirea livrării și adoptării de produse digitale în domenii de interes public (-sănătate publică, mediu (Green Deal), comunități inteligente, sectorul cultural, IMM) și adoptarea de tehnologii digitale de către administrație și creșterea încrederii în procesul de digitalizare.

Programul este configurat pentru a elimina decalajul dintre cercetarea din domeniul tehnologiilor digitale și implementarea acestora și pentru a aduce rezultatele cercetării pe piață, în beneficiul cetățenilor și al întreprinderilor europene, în special al întreprinderilor mici și mijlocii. Investițiile din cadrul programului Europa digitală sprijină dublul obiectiv al Uniunii de realizare a tranziției verzi și a transformării digitale și

consolidează reziliența și autonomia strategică deschisă a Uniunii.

Obiectivul pe termen lung este creșterea competitivității Europei și tranziția verde către neutralitate climatică până în 2050, precum și asigurarea suveranității tehnologice la nivel internațional.

Pentru Agenda 2030 Comisia Europeană își propune digitalizarea serviciilor publice:

- Servicii publice-cheie: 100 % online
- Servicii de e-sănătate: 100 % din cetățeni au acces la fișele medicale
- Identitate digitală: folosirea ID-ului digital de către 80 % din cetățeni

O Europă pregătită pentru era digitală

”Tehnologia digitală ne transformă viața. Scopul strategiei digitale a UE este ca această transformare să fie în avantajul cetățenilor și întreprinderilor și să contribuie, în același timp, la crearea unei Europe neutre din punct de vedere climatic până în 2050. Comisia este hotărâtă să transforme această perioadă în

„deceniul digital” al Europei. Uniunea trebuie să își consolideze suveranitatea digitală și să-și stabilească propriile

standarde în loc să le urmeze pe ale altora, cu un accent clar pe date, tehnologie și infrastructură.”⁴

Strategia Digitală Europeană se axează pe 3 piloni, pentru a garanta că Europa profită de oportunitățile sectorului și le oferă cetățenilor, întreprinderilor și guvernelor control asupra transformării digitale și devine astfel un jucător important pe plan internațional.

Tehnologia în serviciul cetățenilor - dezvoltarea, implementarea și adoptarea tehnologiei care va produce o diferență reală în viața de zi cu zi a oamenilor, contribuie la competitivitatea economică și utilizează tehnologiile într-un mod care respectă valorile europene.

□ Strategia Europeană pentru Date⁵ - va ajuta UE să devină lider într-o societate bazată pe date. Prin crearea unei piețe unice în acest domeniu, datelor vor putea circula liber pe teritoriul UE și în toate sectoarele în beneficiul întreprinderilor, al cercetătorilor, al publicului și al administrațiilor publice. Cetățenii, întreprinderile și organizațiile ar trebui să fie în măsură să ia decizii mai bune pe baza informațiilor rezultate din datele fără caracter personal, care ar trebui să fie puse la dispoziția tuturor. UE creează o piață unică a datelor:

⁴ O Europă pregătită pentru era digitală, online: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age_ro

⁵ O strategie europeană privind datele, online: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0066&from=RO>

- ☐ datele pot circula în cadrul UE și între sectoare, în beneficiul tuturor;
- ☐ normele europene, în special cele referitoare la confidențialitatea și protecția datelor, precum și dreptul concurenței, sunt respectate pe deplin;
- ☐ normele privind accesul la date și utilizarea datelor sunt corecte, practice și clare. UE devine o economie bazată pe date, atractivă, sigură și dinamică prin:
 - ☐ stabilirea unor norme clare și echitabile privind accesul la date și reutilizarea acestora;
 - ☐ investiții în noua generație de instrumente și infrastructuri de stocare și prelucrare a datelor;
 - ☐ unirea forțelor în favoarea capacității europene din domeniul tehnologiei cloud;
 - ☐ punerea în comun a datelor europene din sectoarele cheie, utilizând spații de date comune și interoperabile;
 - ☐ punerea la dispoziția utilizatorilor de drepturi, instrumente și competențe pentru a putea păstra controlul deplin asupra datelor lor;
- ☐ Platforme online - ca parte a Strategiei Digitale Europene, Comisia Europeană a anunțat un pachet al Legii Serviciilor Digitale (Digital Service Act) pentru a consolida piața unică a serviciilor digitale și a încuraja inovația și competitivitatea mediului online european. CE încurajează un mediu online

bazat pe încredere, legalitate și inovare. Principiile directoare ale politicii CE cu privire la platformare online sunt: (1) un mediu echitabil pentru servicii digitale comparabile; (2) un comportament responsabil al platformelor online pentru a proteja valorile umane de bază; (3) promovarea încrederii, transparența și asigurarea unui tratament echitabil și corect în mediul online; (4) promovarea economiei bazată pe dat prin piețe deschise, libere, nediscriminatorii.

□ Competențe digitale - Comisia Europeană promovează diverse inițiative care vizează (1) creșterea formării în competențe digitale pentru forța de muncă și pentru consumatori; (2) modernizarea educației în întreaga UE; (3) valorificarea tehnologiilor digitale pentru învățare și pentru recunoașterea și validarea abilităților; (4) anticiparea și analizarea nevoilor de dezvoltare la nivel de competențe.

Politici curente:

□ Agenda Europeană pentru Competențe (European Skills Agenda²⁹) subliniază importanța învățării pe tot parcursul vieții, stabilește obiective pentru competențele pentru locuri de muncă în tranzițiile digitale și verzi și mobilizează companiile, partenerii sociali și organizațiile să ia măsuri semnificative pentru a facilita această tranziție.

□ Planul de Acțiune privind Educația Digitală (Digital Education Action Plan)³⁰ 2021-2027 - obiectivul planului de acțiune în domeniul educației digitale (2021-2027) este adaptarea educației și formării profesionale la era digitală. Solicită statelor membre și părților interesate să colaboreze pentru a asigura o educație digitală de înaltă calitate, inclusiv și accesibilă la nivelul UE. Planul de acțiune are două priorități strategice: (1) Dezvoltarea unui ecosistem de educație digitală performant, sprijinind, de exemplu, conectivitatea Gigabit a școlilor și planurile de transformare digitală la toate nivelurile de educație și formare. (2) Îmbunătățirea abilităților și competențelor digitale, de exemplu, prin elaborarea de linii directoare pentru profesori pentru a încuraja alfabetizarea digitală și reducerea dezinformării, dezvoltării avansate a competențelor digitale prin stagii de oportunitate digitală.

□ Securitate cibernetică - Strategia UE de Securitate pentru perioada 2020-2025, urmează Agendei Europene privind Securitatea (2015-2020) și se concentrează pe domenii prioritare în care UE poate aduce valoare pentru a sprijini statele membre în promovarea securității pentru toți cei care trăiesc în Europa, inclusiv în domeniul securității cibernetice. Până la sfârșitul anului 2020, Comisia a finalizat revizuirea Directivei privind rețelele și sistemele informaționale, să propună idei pentru o unitate cibernetică comună și să adopte o nouă strategie de securitate cibernetică.

□ Inteligență Artificială³¹ - datele și inteligența artificială (IA) pot contribui la soluționarea multora dintre problemele societății noastre, de la sănătate la agricultură și de la securitate la industria producătoare. Acest lucru poate fi realizat numai dacă tehnologia se dezvoltă și se utilizează în așa fel încât să câștige încrederea oamenilor. Prin urmare, un cadru strategic al UE întemeiat pe valori fundamentale le va oferi cetățenilor încrederea necesară pentru a accepta soluții bazate pe IA, încurajând, totodată, întreprinderile să dezvolte astfel de soluții. Acțiunile CE se vor axa pe: (1) Promovarea excelenței în domeniul IA și (2) Consolidarea încrederii în tehnologii IA.

□ Conectivitate - conectivitatea avansată este elementul fundamental al transformării digitale și facilitează un viitor durabil. Rețelele fixe și wireless contribuie în mod semnificativ la furnizarea de servicii accesibile și accesibile și la reducerea decalajului digital. 5G: recomandarea CE privind conectivitatea, publicată în septembrie 2020³², invită statele membre să colaboreze pentru a dezvolta și a conveni asupra celor mai bune practici, pentru a accelera lansarea rețelelor 5G și a fibrelor. Codul European al Comunicațiilor Electronice (EECC) și regulamentul BEREC au intrat în vigoare la 20 decembrie 2018. Codul stabilește reguli și obiective comune la nivelul UE cu privire la modul în care ar trebui reglementată industria telecomunicațiilor, promovând investițiile și concurența. Se aplică furnizorilor de rețele și servicii și definește modul în care acestea pot fi reglementate de

autoritățile naționale de reglementare. Acesta actualizează regulile, pentru a ține seama de evoluțiile tehnologice (utilizarea mai mult a internetului, telefonie mai puțin tradițională) și pentru a proteja consumatorul. Alte politici importante în domeniul conectivității: WiFi4EU inițiative (finanțare municipalități pentru instalarea de echipament wi-fi în spații publice <15.000 EUR), Connecting Europe Facility (CEF) (granturi pentru investiții în infrastructura telecom).

□ Calcul de înaltă performanță - calculul de înaltă performanță (HPC), cunoscut și sub numele de supercomputing, se referă la sistemele de calcul cu o putere de calcul extrem de mare care sunt capabile să rezolve probleme extrem de complexe și exigente. În era digitală, HPC se află la baza progreselor majore și a inovației și o resursă strategică pentru viitorul Europei. În septembrie 2018, Consiliul European a adoptat Regulamentul (UE) 2018/1488 de instituire a întreprinderii comune europene de înaltă performanță (EuroHPC JU). EuroHPC își propune să reunească resursele din UE și 32 de țări participante pentru a construi în Europa o infrastructură de supercomputere și date de nivel mondial și pentru a dezvolta un ecosistem HPC competitiv în tehnologiile și aplicațiile relevante. De la crearea sa, EuroHPC JU a crescut substanțial investițiile globale în HPC la nivel european și a început să restabilească poziția Europei ca o putere HPC de frunte la nivel global. Comisia Europeană a propus un nou regulament (2020) care să îl înlocuiască pe cel actual și să se

bazeze pe realizările inițiale ale JC EuroHPC. Acesta stabilește o misiune ambițioasă și un nou buget de 8 miliarde EUR pentru perioada 2021-2033.

2. O economie digitală echitabilă și competitivă - o piață unică fără fricțiuni, în care companiile de toate dimensiunile și din orice sector pot concura în condiții egale și pot dezvolta, comercializa și utiliza tehnologii digitale, produse și servicii la o scară care le sporește productivitatea și competitivitatea globală, iar consumatorii pot avea încredere că drepturile lor sunt respectate.

Strategia digitală a UE:

- ☐ va facilita accesul la finanțare și extinderea comunității extrem de dinamice pe care o formează startup-urile și IMM-urile inovatoare și cu creștere rapidă
- ☐ va consolida responsabilitatea platformelor online, propunând un act legislativ privind serviciile digitale și clarificând normele privind serviciile online
- ☐ se va asigura că normele UE sunt adecvate pentru economia digitală
- ☐ va asigura concurența loială pentru toate întreprinderile din Europa
- ☐ va spori accesul la date de înaltă calitate garantând, totodată, protecția datelor personale și sensibile.

La nivel de date, Strategia Europeană pentru Date⁶ și Cartea Albă privind Inteligența Artificială⁷ sunt primele elemente ale noii strategii digitale a Comisiei. Ambele se concentrează pe nevoia de a pune oamenii pe primul loc în dezvoltarea tehnologiei, precum și pe necesitatea de a apăra și promova valorile și drepturile europene în modul în care proiectăm, realizăm și implementăm tehnologia în economia reală. Strategia europeană pentru date vizează crearea unei piețe unice pentru date care să asigure competitivitatea globală a Europei și suveranitatea datelor. Spațiile comune de date europene vor asigura că mai multe date devin disponibile pentru utilizare în economie și societate, păstrând în același timp companiile și persoanele care generează datele sub control.

Inițiativa Startup Scaleup - Startup Europe este o inițiativă a Comisiei Europene de a conecta startup-uri de înaltă tehnologie, scale-up-uri, investitori, acceleratori, rețele corporative, universități și mass-media. Inițiativa este susținută de un portofoliu de proiecte și acțiuni politice finanțate de UE, cum ar fi UE Startup Nation, Innovation Radar și Digital Innovation and Scale-up Initiative (DISC). Acestea sunt aliniate cu Strategia pentru IMM-uri a Comisiei Europene, lansată la 10 martie 2020.

⁶ Strategia Europeană pentru Date, online: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0066&from=EN>

⁷ WHITE PAPER On Artificial Intelligence - A European approach to excellence and trust, online: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/commission-white-paper-artificial-intelligence-feb2020_en.pdf

Indexul Digital al Economiei și Societății (Digital Economy and Society Index - DESI)⁸ este un indice compozit care rezumă indicatorii relevanți privind performanța digitală a Europei și urmărește evoluția statelor membre ale UE în materie de competitivitate digitală.

3. O societate digitală deschisă, democratică și durabilă - un mediu de încredere în care cetățenii sunt împuterniciți în modul în care acționează și interacționează, precum și cu datele pe care le furnizează atât online, cât și offline; o modalitate europeană de transformare digitală care îmbunătățește valorile noastre democratice, respectă drepturile noastre fundamentale și contribuie la o economie durabilă, neutră din punct de vedere climatic și eficientă din punct de vedere al resurselor.

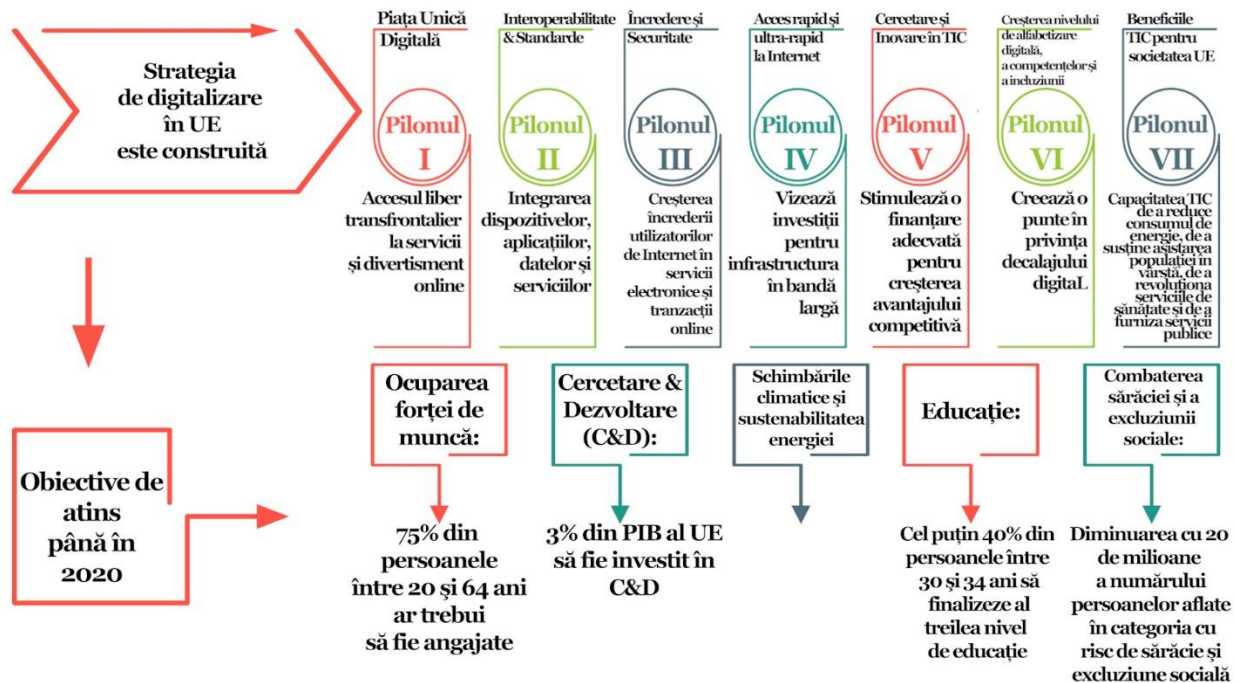
Strategia digitală a UE:

- * va folosi tehnologia pentru a ajuta Europa să devină neutră din punct de vedere climatic până în 2050
- * va reduce emisiile de dioxid de carbon ale sectorului digital
- * le va da cetățenilor mai multe posibilități de a-și controla și de a-și proteja mai bine datele

⁸ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/desi>

- * va crea un „spațiu european al datelor medicale” pentru a susține cercetarea, diagnosticarea și tratarea atent orientate
- * va combate dezinformarea online și va promova un conținut media diversificat și de încredere.

Domeniile prioritare de acțiune vizează: dezinformarea (Codul de Bune Practici privind Dezinformarea⁹) este primul set de standarde de auto-reglementare la nivel mondial care combate dezinformarea, semnat voluntar de platforme online, rețele sociale și industria publicitară în octombrie 2018. Printre semnatori se numără Facebook, Twitter, Mozilla, Google și asociații din industria publicitară. Microsoft a semnat Codul de bună practică în mai 2019. TikTok s-a alăturat în iunie 2020; cultură media și digitală (CE dezvoltă în prezent legislație

⁹ Code of Practice on Disinformation, online: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/code-practice-disinformation>

necesară pentru crearea unei piețe unice digitale a conținutului și promovarea libertății și pluralismului mass-media în Europa); e-trust & e-privacy (Directiva privind Confidențialitatea Electronică și Regulamentul General privind Protecția Datelor oferă cadrul legal pentru a asigura confidențialitatea digitală pentru cetățenii UE; Comisia Europeană a revizuit directiva pentru a o alinia la noile norme de protecție a datelor); e-sănătate, e-guvernare (inițiativa - Digital Transformation of Health and Care in the Digital Single Market); smart cities & smart living (The European Innovation Partnership on Smart Cities and Communities EIP-SCC); internet sigur (European strategy for better internet for Children); femei și ITC (participarea crescută a femeilor în sectorul tehnologic va stimula economia și va permite participarea lor deplină în societate).

Prin implementarea **Strategiei Digitale**, UE își propune să stabilească standarde globale pentru tehnologiile emergente și să rămână cea mai deschisă regiune pentru comerț și investiții din lume, cu condiția ca oricine vine să facă afaceri aici să accepte și să respecte regulile noastre.

Uniunea Europeană dorește:

- * să devină un exemplu de urmat la nivel global în domeniul economiei digitale
- * să sprijine digitalizarea economiilor în curs de dezvoltare.

* să elaboreze standarde digitale pe care să le promoveze la nivel internațional.

Statele membre ale UE, deci și România, sunt nevoite să își alinieze prioritățile de dezvoltare pe termen mediu și lung la noua orientare strategică europeană – din perspectiva autorităților locale, acest nou cadru reprezintă punctul de plecare în construirea strategiilor de dezvoltare, în jurul obiectivelor strategice UE, pentru a beneficia de sprijinul financiar oferit. Spre deosebire de perioada anterioară, statele (și implicit autoritățile locale) beneficiază de instrumente de finanțare pe termen scurt și mediu (MRR) precum și de instrumentele clasice pe termen lung (fonduri coeziune) fapt care le permite construirea unor portofolii de proiecte în funcție de maturitatea acestora (proiecte aflate la faza de implementare imediată pot fi finanțate prin mecanismul de redresare și reziliență, proiectele aflate la stadiul de propuneri pot fi finanțate prin intermediul mecanismelor de finanțare complementare, menționate anterior).

1.3 Contextul macro-regional: state riverane Dunării

Strategia Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării este un mecanism comunitar de cooperare a statelor din bazinul Dunării, destinat dezvoltării economice și sociale a macro-

regiunii dunărene, prin consolidarea implementării în regiune a politicilor și legislației UE.

SUERD este a doua strategie macro-regională a UE la care participă 14 state: nouă state membre UE (Austria, România, Bulgaria, Cehia, Croația, Germania – ca stat federal și prin landurile Baden-Württemberg și Bavaria, Slovacia, Slovenia, Ungaria) și cinci state în curs de aderare sau chiar fără acest statut (Bosnia-Herțegovina, Muntenegru, Serbia, Republica Moldova și Ucraina).

Strategia este structurată pe patru mari obiective:

- interconectarea regiunii Dunării;
- protejarea mediului în regiunea Dunării;
- creșterea prosperității în regiunea Dunării;
- consolidarea regiunii Dunării.

Fiecărui obiectiv al Strategiei îi corespund domenii specifice de acțiune, grupate pe 11 arii prioritare.

1.4 Contextul național

Cadrul de reglementare național este extrem de alambicat și încâlcit, abundă de strategii și planuri care nu sunt interconectate strategic și nici ca abordare și care au fost elaborate în momente diferite. Din cele 98 de strategii sectoriale existente în prezent, doar trei dintre acestea au fost elaborate pornind de la noile priorități europene:

- Planul Național Integrat în Domeniul Energie și Schimbărilor Climatice 2020-2024¹⁰
- Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României 2030¹¹
- Strategia Națională de Apărare a Țării 2020-2024¹²

Cu toate acestea, digitalizarea pare a fi tocmai elementul comun dar și acea parte care aduce plus valoare, de la contribuția la creșterea PIB, la creșterea standardelor cetățenești sau de incluziune socială și până la modernizare serviciilor administrative.

¹⁰ https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/ro_final_necp_main_ro.pdf

¹¹ <http://dezvoltaredurabila.gov.ro/web/wp-content/uploads/2018/12/Strategia-na%C8%9Bional%C4%83-pentru-dezvoltarea-durabil%C4%83-a-Rom%C3%A2niei-2030.pdf>

¹² https://www.presidency.ro/files/userfiles/Documente/Strategia_Nationala_de_Aparare_a_Tarii_2020_2024.pdf

Planul Național de Reziliență și Redresare dar și **Programul Operațional Regional** sunt cele mai bogate în finanțări și reglementări privind digitalizarea României și digitalizarea administrației publice locale în particular, având în vedere documentul strategic de față, care își dorește să prezinte pașii făcuți de către comuna Borod spre a deveni un Smart Village. O singură comună din România are adoptată până acum o asemenea strategie, comuna Ciugud, dar strategia nu este publică iar, pe pagina web a UAT-ului, la secțiunea Strategii apare mesajul că pagina este în curs de actualizare, nefiind publică.

Planul Național de Reziliență și Redresare

Pe 28 octombrie 2021 Consiliul UE a aprobat Planul Național de Redresare și Reziliență al României. Acesta cuprinde 15

MINISTERUL INVESTIȚIILOR
ȘI PROIECTELOR EUROPENE

Planul Național de Redresare și Reziliență

► Documentul complet

Alocare totală

29,2

miliarde euro

componente de finanțare, printre care digitalizarea dar și buna guvernare:

Componenta 1 – Managementul apei

Componenta 2 – Păduri și protecția biodiversității

Componenta 3 – Managementul deșeurilor

Componenta 4 – Transport sustenabil

Componenta 5 – Valul renovării

Componenta 6 – Energie

Componenta 7 – **Transformarea digitală**

Componenta 8 – Reforma fiscală și reforma sistemului de pensii

Componenta 9 – Suport pentru sectorul privat și CDI

Componenta 10 – Fondul local

Componenta 11 – Turism și cultură

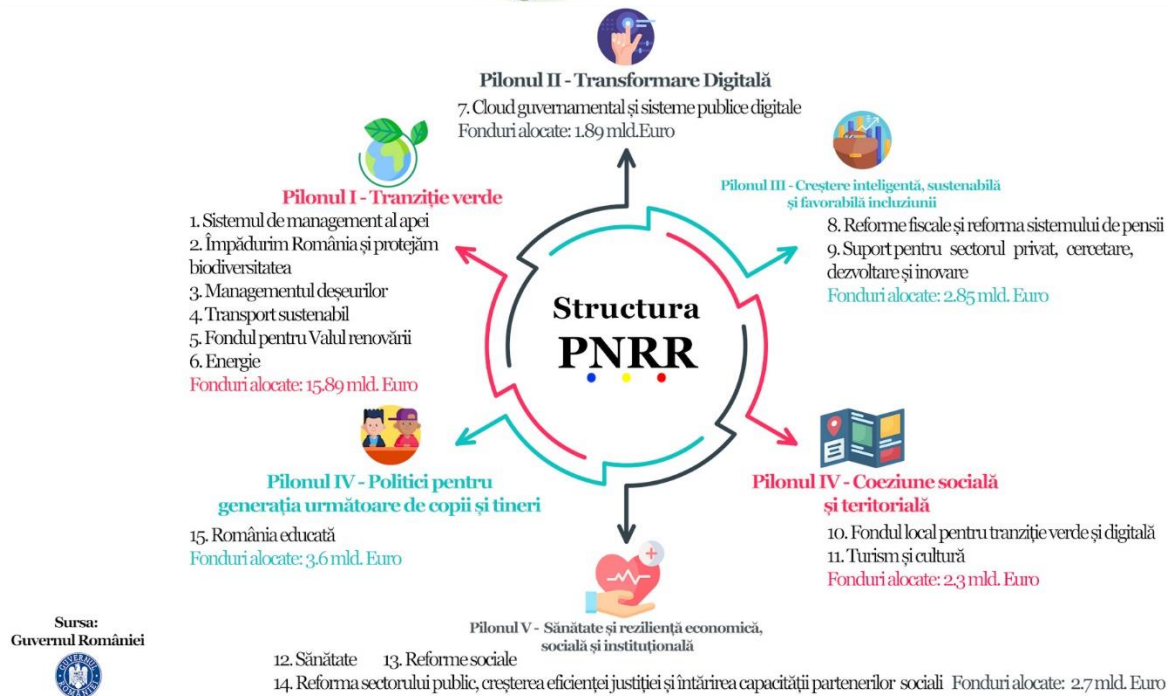
Componenta 12 – Sănătate

Componenta 13 – Reforme sociale

Componenta 14 – **Buna guvernanță**

Componenta 15 – Educație

SMART VILLAGE

Deși nu sunt printre componentele fruntașe ale planului, digitalizarea și buna guvernare sunt două componente importante ale Planului, de ele depinzând, în bună măsură, creșterea gradului de satisfacție a cetățeanului cu privire la serviciile de administrare publică.

Mecanismul de Redresare și Reziliență (MRR) este cel mai mare instrument financiar creat de Uniunea Europeană în afara cadrului financiar multianual, menit să ofere sprijin financiar statelor membre pentru a asigura o revenire economică rapidă. Regulamentul a fost aprobat la nivel european pe 12 februarie 2021. Acest mecanism e construit pe o logică diferită de fondurile de coeziune, fiind bazat doar pe rezultatele obținute la finalul perioadei de implementare. Astfel, statele membre își stabilesc în cadrul planurilor naționale de redresare și reziliență

reforme și investițiile pe care le vor realiza până la finalul anului 2026.

În urma discuțiilor cu ministerele de linie, suntem la faza în care putem propune componentele principale ale planului pe care le vom negocia cu Comisia Europeană.

Planul actual însumează 33 de componente grupate în șase piloni distincți, conform Regulamentului UE. Fiecare domeniu de intervenție va conține atât reforme cât și investițiile propuse, precum și jaloanele și țintele pe care ne angajăm să le realizăm în fiecare an.

De menționat alocări de aproximativ 11% din fonduri pentru educație, 9% pentru sănătate, cel puțin 28% pentru transport rutier, feroviar și metrou dar și 30% pentru componenta verde.

PNRR reprezintă o oportunitate unică pentru statele membre de a utiliza sumele alocate la nivelul UE în scopul unei tranziții spre o economie mai rezilientă și un stat performant. Formatul de componentă este unul complex, tehnic și vizează legăturile investițiilor propuse cu recomandările europene, alte finanțări europene și inițiative strategice ale UE.

În acest sens este important de analizat documentul final care este complementar cu prioritățile stabilite prin MRR: Comisia încurajează ferm statele membre să includă în planurile lor investiții și reforme în următoarele domenii emblematic:

1. Accelerare – acordarea de întâietate tehnologiilor curate perene și accelerarea dezvoltării și utilizării **surselor regenerabile de energie**.
2. Renovare – îmbunătățirea **eficienței energetice** a clădirilor publice și private.
3. Reîncărcare și realimentare – promovarea unor tehnologii curate, viabile pe termen lung, pentru a accelera utilizarea unor stații de transport, încărcare și realimentare durabile, accesibile și **inteligente** și pentru a extinde rețeaua de transport public.
4. Conectare – introducerea rapidă a serviciilor rapide în bandă largă în toate regiunile și gospodăriile, inclusiv a rețelelor de fibră optică și a rețelelor 5G.
5. Modernizare – digitalizarea administrației și a serviciilor publice, inclusiv a sistemelor judiciare și de asistență medicală.
6. Extindere pe scară largă – Creșterea capacităților de **cloud** de date industriale în Europa și dezvoltarea celor mai puternice, de vârf și sustenabile procesoare.
7. Recalificare și perfecționare – Adaptarea sistemelor de învățământ pentru a sprijini **competențele digitale** și educația și formarea profesională pentru toate vârstele.

Cu alte cuvinte reiese clar că, pentru MRR, cuvintele cheie sunt **verde** și **digitalizare** (unde încadrăm și componenta *smart*).

Autoritatea pentru Digitalizarea României

Autoritatea pentru Digitalizarea României se organizează și funcționează ca structură cu personalitate juridică în cadrul aparatului de lucru al Guvernului și în coordonarea prim-ministrului, având rolul de a realiza și coordona implementarea strategiilor și a politicilor publice în domeniul transformării digitale și societății informaționale.

În domeniul său de competență, ADR îndeplinește următoarele funcții:

- * de strategie, prin care planifică strategic și asigură elaborarea și implementarea politicilor în domeniul transformării digitale și societății informaționale;
- * de reglementare, prin care reglementează participarea la elaborarea cadrului normativ și instituțional în domeniul transformării digitale și societății informaționale, inclusiv cu privire la interoperabilitatea sistemelor informatice ale instituțiilor publice;
- * de avizare;
- * de reprezentare, prin care asigură, în numele Guvernului, reprezentarea în organisme și organizațiile naționale, regionale, europene și internaționale, ca autoritate de stat, pentru domeniul său de activitate, în conformitate cu cadrul normativ în vigoare;

- * de autoritate de stat, prin care se asigură urmărirea și controlul respectării reglementărilor în domeniul său de competență;
- * de administrare și gestiune;
- * de promovare, coordonare, monitorizare, control și evaluare a realizării politicilor în domeniul său de competență, precum și a cadrului național de interoperabilitate;
- * de comunicare, prin care se asigură comunicarea atât cu celelalte structuri ale sectorului public, cât și cu sectorul privat și societatea civilă;
- * de implementare și gestionare a proiectelor finanțate din fonduri europene, precum și a programelor și proiectelor finanțate din fonduri naționale și alte surse legal constituite;
- * de organism intermediar, prin care se asigură implementarea măsurilor din Programul operațional sectorial pentru „Creșterea competitivității economice” și Programul operațional „Competitivitate” în condițiile acordului de delegare încheiat cu autoritatea de management conform art. 15 din Hotărârea Guvernului nr. 398/2015 pentru stabilirea cadrului instituțional de coordonare și gestionare a fondurilor europene structurale și de investiții și pentru asigurarea continuității cadrului instituțional de coordonare și gestionare a instrumentelor structurale 2007—2013, cu modificările și

completările ulterioare, inclusiv cu privire la alte programe cu finanțare europeană.

Principalele **obiective** ale ADR sunt:

- contribuirea la **transformarea digitală** a economiei și societății românești;
- realizarea **guvernării electronice** la nivelul administrației publice din România, prin operaționalizarea standardizării și interoperabilității tehnice și semantice a sistemelor informatice în administrația publică centrală și implementarea principiilor Declarației ministeriale de la Tallinn privind guvernarea electronică din 2017;
- contribuirea la îndeplinirea obiectivelor pentru România ale programelor de asistență financiară ale Uniunii Europene în domeniul său de competență.

Prin activitatea pe care o desfășoară, Autoritatea pentru Digitalizarea României contribuie la implementarea obiectivelor stabilite în Hotărârea Guvernului nr. 89/2020, cu modificările ulterioare, dar și în implementarea unor prevederi stabilite la nivel european cum ar fi:

- Directiva 2014/24/UE privind achizițiile publice și de abrogare a Directivei 2004/18/UE;
- Directiva 2014/25/UE privind achizițiile efectuate de entitățile care își desfășoară activitatea în sectoarele apei,

energiei, transporturilor și serviciilor poștale și de abrogare a Directivei 2004/17/CE;

- Directiva 2009/81/UE privind coordonarea procedurilor privind atribuirea anumitor contracte de lucrări, de furnizare de bunuri și de prestare de servicii de către autoritățile sau entitățile contractante în domeniile apărării și securității și de modificare a Directivelor 2004/17/CE și 2004/18/CE;
- Regulamentul 2015/1986 de stabilire a formularelor standard pentru publicarea anunțurilor în domeniul achizițiilor publice și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 842/2011;
- Regulamentul 2008/213 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2195/2002 al Parlamentului European și al Consiliului privind Vocabularul comun privind achizițiile publice (CPV) și a Directivelor 2004/17/CE și 2004/18/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului în ceea ce privește procedurile de achiziții publice, în ceea ce privește revizuirea CPV și Regulamentul 7/2016/7 de stabilire a formularului standard pentru documentul european de achiziție unic;
- Directiva 2006/123/UE Directiva privind Serviciile;
- Directivei 2005/36/CE Directiva privind recunoașterea calificărilor profesionale;
- Regulamentul (UE) 2018/1724 al PE și CE privind înființarea unui portal digital unic (gateway).

Strategia pentru consolidarea administrației publice 2014-2020

Este un document programatic care nu vizează orizontul de timp pentru care a fost elaborată prezenta strategie însă o actualizare nu există iar măsurile prevăzute în SCAP, datorită pandemiei de coronavirus, încă nu au fost implementate, în mare măsură și rămân actuale, fiind un element colateral ce nu ține de digitalizare dar ține de consolidarea capacității administrative care, până la urmă, tot prin digitalizare se poate realiza rapid și profesionist.

”Strategia pentru consolidarea administrației publice (SCAP) 2014 – 2020”¹³ a avut în vedere, în principal, adaptarea cadrului general al administrației publice centrale și locale la mecanismele de guvernare ale Uniunii Europene (UE), pentru conectarea la acestea, dar și cu cele ale fiecărui stat membru în parte.

Astfel, pentru modernizarea administrației publice centrale și locale și alinierii ei la standardele europene, SCAP (pagina 8) are în vedere ”trei elemente cheie”, de înlăturare a ”deficiențelor structurale în funcționarea administrației publice”, concomitent cu susținerea atingerii Țintelor stabilite

¹³ HG 909/2014

prin strategiile existente la nivelul UE, respectiv cele prin **”Strategia Europa 2020”**.

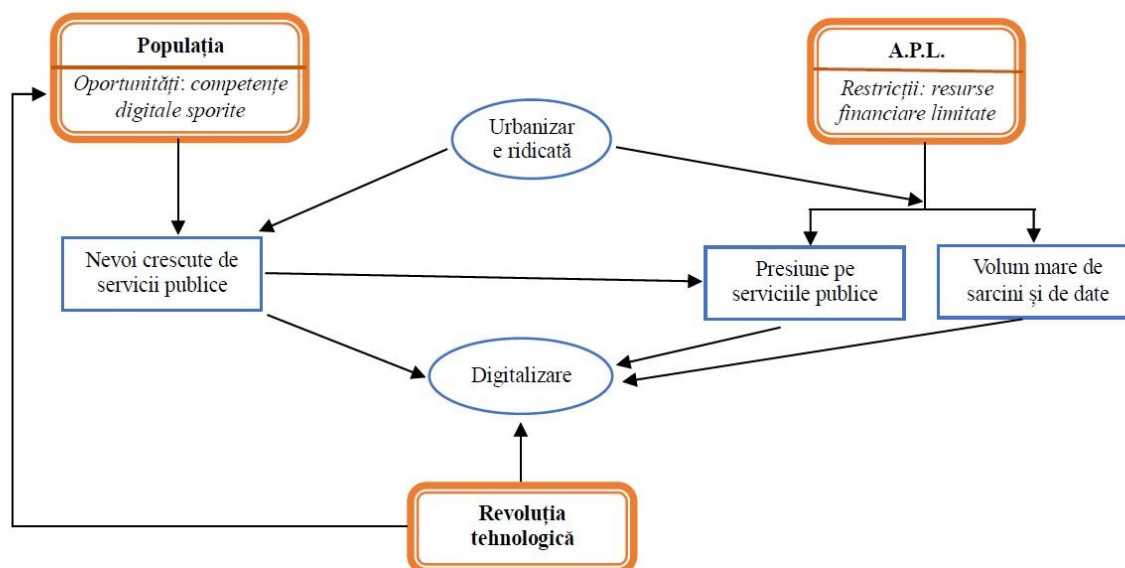

Figura 1.1. Contextul digitalizării administrației publice locale

Sursa: contribuție proprie autori

Pentru îndeplinirea obiectivelor sale (figura 1.1. din SCAP), au fost puse la dispoziție finanțările prin fondurile structurale europene aferente perioadei 2014-2020 și a fost prevăzut ”un plan de acțiuni” (HG 462/2017), care cuprinde, pentru fiecare obiectiv în parte, rezultate concrete de realizare, responsabilii pentru realizarea acestora, termenul de realizare și bugetul alocat fiecărui obiectiv.

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020. Astfel, SCAP a stabilit 4 obiective generale care să fie atinse până în anul 2020, orientate către:

(1) Adaptarea structurilor administrației publice, centrale și locale, la nevoile cetățenilor, cu stabilirea de competențe concrete și adaptate acestora, cu realizarea unei ”metodologii de calcul al indicelui de dezvoltare locală și instituționalizarea monitorizării periodice a acestuia la nivel național” (Obiectiv specific 1.3.1), care, la momentul actual (octombrie 2020) nu există informații publice despre crearea unei astfel de metodologii de evaluare;

(2) Asigurarea unui management performant al administrației publice de la toate nivelurile, prin o serie de măsuri, precum bugetarea pe programe, introducerea unui ”sistem de implementare a priorităților - Delivery Unit” (Obiectiv specific 2.1.1), evaluarea impactului acestora, adaptarea resurselor umane pentru asigurarea unor servicii orientate către cetățeni, aliniate la principii de etică și integritate, informatizarea activităților pentru adaptarea la nouă eră a digitalizării, asigurarea și utilizarea resurselor materiale necesare, dar și aplicarea activităților de cercetare, dezvoltare, inovare în administrația publică, adaptate la o guvernanță corporativă eficientă (Noja et al., 2019);

(3) Reducerea birocrăției pentru toți cei pe care administrația publică îi deservește, respectiv, cetățeni, mediul de afaceri, instituții ale statului, atât în relațiile dintre acestea, cât și în cadrul comunicării lor interne, cu referire la simplificarea

procedurilor traseului administrativ al circuitului documentelor;

(4) Oferirea de servicii publice de calitate și asigurarea accesului la acestea.

Cele patru obiective generale ale SCAP (2014, pp. 5-7) cuprind, la rândul lor, mai multe obiective specifice. Astfel, strâns conectate cu activitatea din cadrul acestui studiu, cu referire la simplificarea fluxurilor informaționale, pentru realizarea obiectivului II, "Implementarea unui management performant în administrația publică", SCAP a avut în vedere, printre altele, și următorul obiectiv specific: "2.4. Soluții de tehnologii ale informațiilor (IT) pentru eficientizarea administrației publice".

Cu referire la obiectivul III, "Debirocratizare și simplificare pentru cetățeni, mediul de afaceri și administrație", direcțiile de acțiune ale SCAP (paginile 5-7) au avut în vedere: "3.1. Reducerea birocrăției pentru cetățeni, cu vizarea: 3.1.1. Analizarea nevoilor și obiectivelor în termeni de simplificare și raționalizare a procedurilor administrative pentru cetățeni; 3.1.2. Realizarea unui plan integrat pentru simplificarea procedurilor administrative aplicabile cetățenilor; 3.1.3. Implementarea și monitorizarea Planului integrat de simplificare a procedurilor aplicabile cetățenilor;

3.1.4. Evaluarea periodică a impactului măsurilor de simplificare a procedurilor administrative aplicabile cetățenilor"; "3.2. Reducerea birocrăției pentru mediul de

afaceri, urmărind: 3.2.1. Finalizarea procesului de măsurare a costurilor administrative și inițierea procesului de reducere a sarcinilor administrative pe baza unei metodologii comune – formularea și implementarea planurilor de simplificare la nivelul ministerelor; 3.2.2. Dezvoltarea unui proiect de tip ”burdens’ hunting” în coordonarea Centrului Guvernului în colaborare cu partenerii instituționali din cadrul Strategiei Smart Regulation; 3.2.3. Măsurarea și reducerea costurilor de conformare ale operatorilor economici;

3.2.4. Implementarea unor soluții IT pentru simplificarea unor proceduri orizontale, trans-sectoriale pentru mediul de afaceri (pe modelul ghișeului unic); 3.2.5. Fixarea unor ținte de atins pentru următoarea perioadă în ceea ce privește simplificarea procedurilor pentru companii”; ”3.3. Reducerea birocrăției inter și intra-instituționale”.

Procedurile de avizare a documentelor din cadrul instituțiilor administrației publice centrale, precum și circuitul acestora intra și inter-instituțional îngreunează mult procesul de luare a deciziilor, dar și comunicarea între actorii instituționali implicați în elaborarea și implementarea politicilor publice. Astfel, este esențial ca Guvernul să pună în aplicare o serie de măsuri care să simplifice procedurile de avizare menționate și, mai ales, să eficientizeze circuitul documentelor în administrație.

Pentru aceasta, prin SCAP 2014-2020, au fost avute în vedere următoarele măsuri punctuale: ”3.3.1 Elaborarea unei analize cu privire la procedurile care îngreunează inutil activitatea instituțiilor publice și comunicarea acestora cu instituțiile guvernamentale și neguvernamentale din exterior; 3.3.2 Elaborarea și implementarea unor propuneri de simplificare a acestora; 3.3.3 Extinderea utilizării instrumentelor ITC în comunicarea inter și intra-instituțională;

3.3.4 Identificarea, de către Ministerul Fondurilor Europene (MFE), în parteneriat cu Cancelaria Primului-ministru, a modalităților de reducere a complexității procedurilor corespunzătoare inițierii, derulării (raportare), controlului și verificării implementării proiectelor finanțate din fonduri structurale (ținte reprezentate de valori ai unor indicatori cum ar fi: număr de proceduri de control respectate, număr de zile pentru depunere, număr de controale efectuate/perioadă de timp, număr de instituții cu atribuții de control, unificarea procedurilor de control și verificare).” Această etapă va fi urmată și de un plan de simplificare a acestor proceduri.

Obiectivul IV, ”Consolidarea capacității administrației publice de a asigura calitatea și accesul la serviciile publice”, presupunea următoarele obiective specifice (SCAP, 2014, pp. 5-7): ”4.1. Creșterea calității și accesului la serviciile publice prin eficientizarea costurilor și reducerea timpilor de furnizare a serviciilor publice, care vizează: 4.1.1. Stabilirea standardelor

de calitate și de cost; 4.1.2. Încurajarea asocierii unităților administrativ-teritoriale, în vederea furnizării de servicii publice mai eficiente; 4.1.3. Dezvoltarea culturii manageriale în instituțiile și autoritățile care furnizează servicii publice; 4.1.4. Îmbunătățirea accesului beneficiarilor la serviciile publice”; ”4.3. Dezvoltarea de mecanisme de monitorizare și evaluare a serviciilor publice, care vizează: 4.3.1. Elaborarea metodologiei-cadru pentru monitorizarea și evaluarea integrată a performanței în furnizarea serviciilor publice; 4.3.2. Elaborarea de metodologii sectoriale pentru detalierea și adaptarea metodologiei cadru pentru fiecare sector; 4.3.3. Elaborarea de analize integrate a performanței autorităților administrației publice cu privire la furnizarea serviciilor publice”.

SCAP (2014, p. 18) se întemeiază pe următoarele principii generale, pe care le-a împărțit în două categorii, după cum urmează: a) ”Principii în raport cu cetățenii”: principiul transparenței, principiul participării, principiul echității, principiul egalității de șanse, și principiul dezvoltării durabile; b) ”Principii în raport cu propria activitate”: principiul bunei guvernări prin ”acțiuni clare și eficiente pe baza unor obiective de calitate și să aibă capacitatea de a răspunde rapid unor necesități sociale”, principiul responsabilității, prin stabilirea răspunderii la toate nivelurile administrației publice; principiul eficienței și eficacității, pentru realizarea obiectivelor ”printr-o

utilizare optimală a resurselor disponibile și obținerea unor rezultate care să fie conforme cu obiectivele fixate”; principiul stabilității și predictibilității, ”atât pentru instituțiile din administrația publică, cât și pentru cetățeni și mediul de afaceri”; principiul proporționalității; principiul subsidiarității.

Însă, analizând realizarea de către administrația publică a fiecărui obiectiv în parte prevăzut în SCAP 2014-2020, la câteva luni de la finalizarea orizontului de timp trasat, respectiv anul 2020 ”din cele 16 direcții specifice de acțiune pentru modernizarea administrației publice, conform SCAP: niciunul NU este realizat: 6 sunt parțial realizate; iar restul de 10 obiective sunt nerealizate, ba unele dintre ele chiar înregistrează regrese semnificative”.

Cele șase obiective parțial realizate ale SCAP 2014-2020, în august 2019, au fost:

1. ”II.3: Promovarea eticii și integrității în administrația publică și continuarea măsurilor privind prevenirea și combaterea corupției și sprijinirea implementării recomandărilor aferente formulate în cadrul Mecanismul de Cooperare și Verificare”, prin rezultate mai bune comparativ cu perioada precedentă de analiză (2013) obținute de România în anul 2018 în clasamentele internaționale, precum ”Global Competitiveness Report 2017-2018”, pentru: ”indicele privind favoritismul în luarea deciziilor publice”, având scorul de 2,2 din 7 puncte, situându-se ”pe locul 116 în lume din 137 de țări

analizate - o creștere cu 21 de locuri față de poziția 137 în 2013”; și pentru ”indicele încrederii în clasa politică”, cu un scor de 2 din 7, plasând România pe poziția 113 din totalul celor 137 de țări analizate, ceea ce a semnatificat ”o creștere cu 28 de locuri față de locul 141 înregistrat în anul 2013”. În ce privește ”indicele corupției” la nivelul anului 2019, România a înregistrat un scor de 47 dintr-un total de 100, fiind poziționată pe locul 55 în lume. Cel mai redus indice al corupției la nivel mondial a fost înregistrat în Danemarca;

2. ”II.4: Soluții IT pentru eficientizarea administrației publice”, însă numai câteva unități administrative teritoriale au implementate soluții IT, neexistând un sistem centralizat, integrat la nivelul administrației publice centrale. În clasamentele internaționale la nivelul anului 2019, România a înregistrat un scor al ”performanței sectorului public” de 50,9 (din totalul de 100), plasându-se pe locul 70 în lume;

3. ”II.5: Îmbunătățirea proceselor interne la nivelul instituțiilor publice”, prin standardele de management formale, care nu există implementate pe deplin în practică. La nivelul anului 2019, ”asigurarea stabilității politicii de către Guvern” în România a fost evaluată cu un scor de 2,8 din totalul de 7, fiind pe locul 126 dintre 141 de țări analizate, iar ”răspunsul Guvernului la schimbare”, cu 3 puncte din totalul de 7, situându-se pe locul 108;

4. "III.2: Reducerea birocrăției pentru mediul de afaceri", prin rezultate mai bune comparativ cu anul precedent obținute de România în anul 2019 în clasamentele internaționale efectuate de World Bank (2019), precum "Doing Business Report 2019. Training for Reform", conform căruia, pentru "ușurința demarării unei afaceri", România "a urcat 16 poziții, pe locul 52 din 190 de țări analizate (față de 68 în 2013)". În plus, în ce privește "adaptabilitatea cadrului legal la modelele digitale de afaceri", România a înregistrat în clasamentele internaționale, la nivelul anului 2019, un scor de 4,1 din totalul de 7, fiind pe locul 40 din totalul celor 141 de economii analizate;

5. "IV.1: Creșterea calității și accesului la serviciile publice prin eficientizarea costurilor și reducerea timpilor de furnizare a serviciilor publice", prin "standardelor de calitate și cost elaborate", fiind câteva unități administrativ teritoriale care pot fi date ca exemple de bună practică, precum cele din Cluj și București - Sectorul 3;

6. și "IV.2: Consolidarea capacității financiare a autorităților administrației publice locale", prin elaborarea reglementărilor "privind constituirea Comitetului pentru finanțe publice locale", care, însă nu este cunoscut la nivel teritorial.

Strategia Națională privind Agenda Digitală pentru România 2020

Guvernul României a aprobat, prin Hotărârea de Guvern nr. 245/7 aprilie 2015, Strategia Națională privind Agenda Digitală pentru România 2020. Documentul preia și adaptează la situația țării noastre elementele Agendei Digitale pentru Europa, una dintre cele șapte inițiative pilot ale Strategiei Europa 2020. Agenda Digitală definește rolul major pe care utilizarea tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC) va trebui să-l joace în realizarea obiectivelor Europa 2020.

Strategia Națională privind Agenda Digitală definește patru domenii de acțiune, după cum urmează:

1. e-Guvernare, Interoperabilitate, Securitate Cibernetică, Cloud Computing și Social Media – domeniu prin care se vizează creșterea eficienței și reducerea costurilor din sectorul public din România prin modernizarea administrației;
2. TIC în educație, sănătate, cultură și eInclusion – domeniu prin care se vizează sprijinul acestor tehnologii la nivel sectorial;
3. eCommerce, cercetare-dezvoltare și inovare în TIC – domeniu ce vizează avantajele comparative regionale ale României și sprijină creșterea economică în domeniul privat;

4. Broadband și servicii de infrastructură digitală – domeniu ce vizează asigurarea condițiilor de acces la echipamente TIC și Internet, pentru creșterea gradului de alfabetizare digitală și îmbunătățirea competențelor digitale.

O implementare completă a viziunii strategice asupra sectorului TIC în România va duce la investiții totale de aproximativ 2,4 miliarde euro. Impactul direct și indirect asupra economiei poate fi tradus într-o creștere a PIB de 13%, creșterea numărului de locuri de muncă cu 11% și reducerea costurilor administrației cu 12% în perioada 2014-2020.

Măsurile concrete prevăzute în Strategie vor duce la:

- asigurarea accesului cetățenilor și organizațiilor la servicii publice electronice (servicii de **e-Guvernare**);
- îmbunătățirea accesului la internet prin creșterea gradului de acoperire a rețelelor de comunicații electronice de **mare viteză în bandă largă**;
- creșterea gradului de utilizare a **internetului**;
- promovarea **comerțului electronic**;
- creșterea numărului **serviciilor publice electronice transfrontaliere**;
- sporirea conținutului digital și dezvoltarea de **infrastructuri TIC** în domeniile educației, sănătății și culturii;

– sprijinirea creșterii valorii adăugate generate de sectorul TIC prin susținerea cercetării-dezvoltării și **inovării** în domeniu.

De asemenea, Strategia fixează, pentru România anului 2020, atingerea următorilor indicatori:

- cel puțin 35% dintre cetățeni să utilizeze sistemele de e-Guvernare;
- cel puțin 60% dintre cetățeni să utilizeze cu regularitate internetul;
- cel puțin 30% dintre cetățeni să facă achiziții on line;
- o acoperire cu rețele de comunicații în bandă largă (peste 30 Mbps) de minim 80%.

Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030

Conform HG nr. 313/2017 art. 3 alin. 1 lit. c, Departamentul „avizează propunerile aferente setului național de măsuri de dezvoltare durabilă, urmărind o abordare integrată și multidimensională a acestora, precum și racordarea strategiei naționale la obiectivele de dezvoltare durabilă

stabilite la nivelul Uniunii Europene și al Organizației Națiunilor Unite;" Pentru a realiza această atribuție, Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă a coordonat elaborarea Strategiei naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030.

Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 a fost adoptată prin HG nr. 877/9 noiembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial nr. 985/21 noiembrie 2018.

La doi ani de la adoptarea Strategiei Naționale pentru dezvoltare durabilă a României 2030, datele prezentate arată stadiul în care România se află în procesul de implementare și indică domeniile în care este nevoie de acțiune pentru a îndeplini obiectivele naționale de dezvoltare durabilă până în 2030.

Înainte de izbucnirea pandemiei COVID-19 au fost înregistrate mai mult progrese economice, decât în domeniile social și mediu. Pandemia a încetinit implementarea ODD-urilor și, în unele cazuri, au fost înregistrate regrese. Criza a atins toate segmentele populației, toate sectoarele economiei și toate zonele țării și nu este surprinzător că afectează cel mai mult grupurile vulnerabile, a expus inegalități în societatea noastră și agravează și mai mult disparitățile existente.

În acest context, un lucru este evident și anume, direcționarea eforturilor către implementarea ODD-urilor, care reprezintă baza unei recuperări reziliente, echitabile și durabile.

1.5 Contextul Regional

Comuna Borod este o unitate administrativ teritorială din județul Bihor și este integrată în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest.

La nivel regional, principalele documente strategice relevante sunt:

- Planul de Dezvoltare Regională Nord-Vest 2021-2027¹⁴
- Strategia de Specializare Inteligentă 2021-2027¹⁵
- Strategia Regională de Mobilitate Urbană Durabilă și Orașe Inteligente a Regiunii Nord-Vest 2021- 2027¹⁶

Planul de Dezvoltare Regională Nord-Vest 2021-2027¹⁷

Planul de dezvoltare regională (PDR) este principalul document de planificare elaborat la nivel regional și reflectă politicile de dezvoltare relevante la nivel național în raport cu nevoile specifice la nivel de regiune, dar și cu direcțiile strategice de politică ale celorlalți principali finanțatori ai

¹⁴ <https://www.nord-vest.ro/planul-de-dezvoltare-regionala-2021-2027/>

¹⁵ https://www.nord-vest.ro/wp-content/uploads/2020/09/RIS3NV-2021-2027_200914.pdf

¹⁶ https://www.nord-vest.ro/wp-content/uploads/2020/08/3.-Raportul-6.-SRMUOIRNV-2021-2027-Strategia_Versiune-finala.pdf

¹⁷ Informațiile cuprinse în această secțiune sunt preluate (integral, parțial sau sinteză) din cadrul Planului de Dezvoltare Regională Nord-Vest 2021-2027

programelor de dezvoltare aferente regiunii respective.

Planificarea are în vedere atât fondurile externe (europene) cât și interne (naționale/guvernamentale, regionale, locale). PDR a fost realizat în conformitate cu orientările metodologice elaborate de către Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP) ce vizează atât conținutul Planurilor de Dezvoltare Regională cât și cadrul partenerial de elaborare, consultare și aprobare al acestora. Prin activitatea de planificare ADR Nord-Vest își propune să contribuie la realizarea celor trei obiective de bază ale politicii de dezvoltare regională în România, stipulate în Legea nr. 315/2004 privind dezvoltarea regională: diminuarea dezechilibrelor regionale existente, corelarea politicilor sectoriale guvernamentale la nivelul regiunilor și stimularea cooperării inter-regionale, interne și internaționale, transfrontaliere.

PDR 2021-2027 pornește de la analiza cantitativă și calitativă a condițiilor existente și a tendințelor înregistrate în perioada de programare trecută (2014-2020) la nivelul regiunii de dezvoltare Nord-Vest (Transilvania Nord) în domenii legate de: resursele naturale, sistemul de așezări, structura socio demografică a populației, infrastructura, mediul, economia, turismul, agricultura și dezvoltarea rurală și administrația și buna guvernare. Analiza situației existente se încheie cu evidențierea potențialului și a

nevoilor specifice regiunii, prin intermediul analizei punctelor tari și slabe, oportunităților și amenințărilor (SWOT).

Pe baza acestor informații, a viziunii de dezvoltare pe termen lung, precum și a contextului de planificare și programare de la nivel național și european privind politica de coeziune pentru perioada 2021-2027, au fost formulate obiective, priorități și acțiuni specifice de dezvoltare ale regiunii pentru

PDR 2021-2027 pentru Regiunea Nord-Vest pentru perioada 2021-2027 se bazează pe rezultatele analizei SWOT și pe obiectivele identificate la nivel regional pe termen lung, pe orientările de la nivel național și pe direcțiile strategice ale politicii de coeziune și ale politicii agricole comune promovate de Uniunea Europeană pentru perioada de programare 2021-2027. În ceea ce privește aspectele metodologice s-a adoptat orientarea europeană bazată pe concentrarea tematică a resurselor și orientarea către rezultate și impact, ca răspuns la principalele provocări identificate. Conform logicii de intervenție promovate la nivel european pentru perioada 2021-2027, strategia se structurează pe priorități de investiții și categorii de intervenție, pentru care s-au stabilit obiective specifice, respectiv acțiuni.

Viziune (orizont 2034)

Comunitățile din Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) înțeleg să valorifice împreună, respectând principiile dezvoltării durabile, resursele naturale, materiale, umane, tradițiile istorice și interculturale în scopul unei dezvoltări susținute, constante care face din Transilvania de Nord una dintre cele mai dinamice regiuni europene.

Obiective strategice de dezvoltare (orizont 2034)

- Valorificarea avantajelor competitive prin investiții în domeniile de specializare inteligentă ale regiunii.
- Racordarea Regiunii la fluxurile internaționale de mărfuri, turiști, investiții, informații și valori culturale.
- Creșterea investițiilor în capitalul uman al regiunii, în vederea adaptării la economia digitală și industria 4.0.
- Creșterea eficienței economiei rurale, conservând totodată calitatea mediului și patrimoniul etnofolcloric extrem de bogat al regiunii.
- Transformarea centrelor urbane în spații de influență și de atracție regională și trans-regională.
- Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei.
- Promovarea tranziției către surse de energie regenerabilă și gestiunea responsabilă a resurselor.

- Valorificarea spiritului civic în procesul de dezvoltare urbană.
- Dezvoltarea sistemelor de transport cu emisii reduse și încurajarea mobilității active.
- Dezvoltarea bazelor de date pe mai multe niveluri (local, județean, regional) pentru a susține.

Obiectiv general Creșterea inteligentă și sustenabilă a economiei regionale, valorificând diversitatea și autenticitatea locală și stimulând inovarea, în vederea dezvoltării echilibrate a teritoriului și creșterii standardului de viață	
OS1. Economie competitivă bazată pe inovare și digitalizare	DIRECȚII DE ACȚIUNE 1.1. Dezvoltarea ecosistemului antreprenorial și creșterea competitivității mediului de afaceri 1.2. Sprijinirea ecosistemului de inovare și a activităților economice în domeniile de specializare inteligentă 1.3. Stimularea CDI și adoptării tehnologiilor avansate, în mediul public și privat 1.4. Promovarea și dezvoltarea tehnologiilor digitale
OS2. Capital uman și social dezvoltat	DIRECȚII DE ACȚIUNE 2.1 Sprijinirea inserției pe piața muncii și corelarea competențelor profesionale cu dinamica și cerințele viitoare ale pieței 2.3 Stimularea participării la procesele de educație și formare continuă , bazate pe o infrastructură modernă și pe digitalizare 2.3 Modernizarea, digitalizarea și dezvoltarea serviciilor și infrastructurii de sănătate, promovarea prevenției și a unui mod de viață sănătos 2.4. Sprijinirea incluziunii sociale și combaterea sărăciei 2.5. Cultivarea spiritului civic și a implicării comunității în procesele de dezvoltare locală

OS3. Cadru de viață sustenabil, autentic și atractiv	DIRECȚII DE ACȚIUNE 3.1. Dezvoltarea integrată și sustenabilă a zonelor urbane funcționale, a municipiilor și orașelor 3.2. Dezvoltarea zonelor rurale și creșterea calității vieții în mediul rural, prin echiparea cu infrastructură și dotări 3.3. Dezvoltarea infrastructurii și susținerea evenimentelor culturale, sportive și de agrement 3.4. Digitalizarea serviciilor publice dedicate comunității, vizitatorilor și actorilor economici 3.5. Protejarea și valorificarea patrimoniului antropic 3.6. Dezvoltarea și valorificarea potențialului turistic
OS4. Mediu natural valorificat responsabil	DIRECȚII DE ACȚIUNE 4.1. Protejarea și valorificarea patrimoniului natural, a biodiversității și dezvoltarea infrastructurii verzi 4.2. Creșterea rezilienței la hazarduri naturale și schimbări climatice 4.3. Reducerea poluării, ameliorarea și monitorizarea calității factorilor de mediu 4.4. Promovarea utilizării sustenabile a resurselor energetice și valorificarea surselor de energie regenerabilă 4.5. Modernizarea și dezvoltarea sistemelor de management al apelor, apelor uzate și deșeurilor 4.6. Sprijinirea economiei circulare în vederea eliminării deșeurilor și (re)utilizării continue a resurselor
OS5. Conectivitate fizică și digitală ridicată	DIRECȚII DE ACȚIUNE 5.1. Dezvoltarea infrastructurii de transport în lungul rețelei TEN-T 5.2. Creșterea conectivității locale feroviare și rutiere la rețeaua TEN-T 5.3. Sprijinirea mobilității durabile intra-regionale, inclusiv cu scop turistic și de agrement 5.4. Sprijinirea mobilității durabile în cadrul zonelor urbane funcționale, municipiilor și orașelor 5.5. Îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor digitale

Obiectivele definite în cadrul PDR Nord Vest 2021-2027 sunt corelate atât cu Programele Operaționale, conform noului exercițiu bugetar, cât și cu politica de coeziune a UE, după cum urmează

Corelarea priorităților strategiei regionale cu obiectivele politicii de coeziune ale Uniunii Europene și cu Programele Operaționale

Obiectiv specific PDR-NV 2021-2027	Obiective politica de coeziune UE	Programe Operaționale
Obiectiv 1. Economie competitivă bazată pe inovare și digitalizare	OP1. O Europă mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	POCIDIF / POR NORD-VEST / POS
Obiectiv 2. Capital uman și social dezvoltat	OP4. O Europă mai socială prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale OP5. O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii	POS / POEO / POIDS / POCIDIF / PNS PAC
Obiectiv 3. Cadru de viață sustenabil, autentic și atractiv	OP4. O Europă mai socială prin implementarea Pilonului European al Drepturilor Sociale OP5. O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii	POR NORDVEST / PNS PAC
Obiectiv 4. Mediu natural valorificat responsabil	OP 2. O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon prin promovarea tranziției către o energie nepoluantă și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a adaptării la schimbările climatice și a prevenirii și gestionării riscurilor OP5. O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii	PODD / POR NORD-VEST
Obiectiv 5. Conectivitate fizică și digitală ridicată	OP 3. O Europă mai conectată prin dezvoltarea mobilității și a conectivității TIC regionale OP5. O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii	POT / POCIDIF / POR NORD-VEST

Strategia de Specializare Inteligentă 2021-2027, Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest¹⁸

¹⁸ Documentul integral disponibil online: <https://www.nord-vest.ro/specializare-inteligenta/>. Informațiile cuprinse în această secțiune sunt preluate (integral, parțial sau sinteză) din documentul original.

Specializarea inteligentă pornește de la premisa că nici o regiune nu are suficiente resurse pentru a putea fi competitivă în toate domeniile, motiv pentru care este mult mai eficace să își identifice ariile în care poate face diferența în competiția globală și să își focalizeze apoi atenția pe acele arii în efortul de inovare.

Conform conceptului de bază al strategiilor de specializare inteligentă, fiecare regiune are un potențial unic, ancorat în specificul local, care poate fi deblocat prin anumite măsuri, contribuind la creșterea competitivității prin inovare. Inovarea se întâmplă la nivelul companiilor din regiune prin suportul ecosistemului regional de inovare, format din universități, structuri de cercetare, fonduri de investiții, fonduri de garantare, ONG-uri catalizator, agenții de finanțare, bănci, centre de transfer tehnologic, la care se adaugă resursele umane, materiale financiare și capitalul social din regiune.

Strategia de Specializare Inteligentă identifică sectoarele prioritare de intervenție și modelele adecvate de abordare a acestei specializări pentru a susține procese specializate de inovare în rândul agenților economici prin care să obțină o transformare structurală a acestor sectoare pentru creșterea competitivității acestora în economia globală.

Context Macro

REGIUNEA DE DEZVOLTARE NORD-VEST este una din regiunile mai puțin dezvoltate din Uniunea Europeană, PIB-ul/cap de locuitor (în PPC) în 2018 reprezentând 61% din media europeană. Din aceeași categorie fac parte o serie de regiuni din Italia, Croația, Polonia, Grecia, Ungaria, Letonia sau Marea Britanie.

Regiunea este situată în nord-vestul Transilvaniei, la granițele cu Ungaria și Ucraina și cuprinde județele Bihor, Bistrița-Năsăud, Cluj, Maramureș, Satu Mare și Sălaj, reprezentând 14% din teritoriul țării. Conform INS, populația rezidentă a regiunii a fost în 2019 de 2,55 milioane locuitori (13,14% din populația țării).

În 2017 economia regiunii se baza pe servicii și pe industrie, domenii care contribuie cu aproape 61%, respectiv cu 29% la PIB-ul regional.

Avantaje competitive pot fi identificate în sectoare industriale cu intensitate tehnologică scăzută (piele și încălțăminte, prelucrarea lemnului, mobilă) și în câteva sectoare cu intensitate tehnologică medie spre ridicată sau chiar ridicată (TIC, mașini și utilaje, echipamente electrice). După Regiunea București-Ilfov, în 2018 în *Regiunea Nord-Vest există cea mai mare concentrare a firmelor din domeniul TIC*, infrastructura de afaceri fiind

relativ bine dezvoltată. Majoritatea întreprinderilor fac parte din categoria celor mici și mijlocii și peste 98% din *companiile din regiune au mai puțin de 50 de angajați*. Unitățile CDI sunt un alt punct forte- regiunea prezentând cea mai mare concentrare a acestora după Regiunea București-Ilfov - și cele de învățământ superior din regiune, printre care și Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj, cea mai bine cotată universitate din România la nivel internațional. De asemenea, dezvoltarea regiunii se poate baza pe resurse umane calificate, având în vedere că în anul 2017 procentul studenților din populația regiunii a fost de 3,65%, peste media națională, numărul absolvenților în științe, inginerie și tehnologie fiind de 30,08%, procent care plasează regiunea pe locul trei după regiunile București-Ilfov și Nord-Est.

Regiunea este caracterizată de un *ecosistem de inovare incoerent*, fiind nevoie de o mai bună cooperare între actorii din modelul quadruple helix. *Lipsa unei infrastructuri de transport moderne*, în special a celei care asigură transportul rutier și feroviar este o altă problemă. Chiar dacă densitatea drumurilor modernizate este mai mare decât media națională și este traversată de 7 drumuri europene, regiunea rămâne într-o situație periferică în ceea ce privește accesul la infrastructura TEN-T. Doar

infrastructura de transport aerian, cu excepția transportului cargo, poate fi considerată ca un suport pentru dezvoltare. În regiune există 4 aeroporturi, printre care aeroportul internațional din Cluj-Napoca, care a înregistrat cea mai mare creștere la nivel național în ultimii ani.

Strategia are ca obiectiv transformarea economică prin inovare, bazându-se pe acele sectoare, activități economice care au potențial, dar și pe rezultatele activității de cercetare-dezvoltare. Totodată sunt luate în considerare resursele unice, provocările globale și competitivitatea industrială europeană, tendințele globale, dar și contextul regional, național și european. Prin domeniile și nișele de specializare în care se va investi în perioada următoare de programare se urmărește fructificarea potențialelor economice de competitivitate de la nivel regional prin valorificarea rezultatelor cercetărilor științifice, orientarea lor către business și finalitate economică.

Activitate CDI (sinteză)

- CDI reprezintă un punct central în strategia UE (2021-2027)
- Min. 35% din fondurile alocate României vor merge spre zona de CDI

- România ocupă ultimul loc la nivel U privind alocările bugetare pentru CDI -0.5%/2018, comparativ cu 2.12% media UE
- Regiunea Nord-Vest a alocat 0.24% din PIB pentru CD (2017), în urma regiunilor București-Ilfov (1,02%), Vest (0,39%), Sud – Muntenia (0,34%) și Centru (0,26%). Trendul este unul negativ (alocare medie 0.39% PIB pentru perioada 2011-2015)
- 59% din alocările pentru CD în Regiunea NV provin din surse private în 2018 (media UE 59.95%)
- În privința participării în proiecte de cercetare finanțate prin Programului Horizon 2020, în actuala perioadă de programare România s-a situat pe locul 17 din 28 în privința numărului de organizații participante (1327). Din totalul organizațiilor participante la nivel de țară, un număr de 146 au fost din Regiunea Nord-Vest (9,5% din valoarea națională), județul Cluj conducând detașat cu 127 parteneri. În ceea ce privește clasamentul organizațiilor din Regiunea Nord-Vest cu cele mai multe proiecte H2020, pe primul loc se situează Universitatea Tehnică din Cluj- Napoca cu un număr de 24 proiecte, fiind urmată de Universitatea Babeș-Bolyai cu 15 proiecte și Universitatea de Medicină și Farmacie Iuliu Hațieganu cu 11 proiecte
- Prin comparație cu regiunile de referință cu care se face benchmarking-ul regional, cheltuielile CD per locuitor

plasează regiunea pe ultimele locuri. Regiunile Pomorskie (129,2 Euro per locuitor) și Dolnoslaskie (124,4 Euro per locuitor) din Polonia și regiunea DélAlföld (98,3 Euro per locuitor) din Ungaria, alocând sume semnificativ mai mari activităților de cercetare în comparație cu Regiunea Nord-Vest (21,1 Euro per locuitor).

Potențial de inovare (Regiunea NV)

România se poziționează pe ultimul loc din Europa, înregistrând în perioada 2011-2015 cea mai accentuată scădere a indicelui compozit al inovării dintre toate Statele Membre, cu o ușoară revenire începând cu 2016 și continuând cu același trend până în 2019

La nivelul regiunilor europene, analiza potențialului de inovare se regăsește în Tabloul de bord privind inovarea regională, în care Regiunea Nord-Vest este listată pe ultimele locuri la nivel european, alături de toate celelalte regiuni ale României. Cu un indice regional al inovării de 0,144 (valoare normalizată), reprezentând numai 31,1% raportat la media UE în 2011, respectiv 91,1 raportat la media națională, Regiunea Nord-Vest se situa în 2019 după regiunile București- Ilfov (54,1%) și Vest (34,3%), înregistrând o scădere accentuată a indicelui față de 2011, când regiunea atingea o pondere de 40,8%.

Digitalizarea economiei și a societății

- Conform raportului din 2019 privind progresul digital al României, țara se situează pe penultimul loc (27) în ceea ce privește Indicele economiei și societății digitale (DESI)
- România înregistrează cele mai bune rezultate la dimensiunea „Conectivitate” (locul 22), datorită disponibilității pe scară largă a rețelelor fixe de bandă largă de mare și foarte mare viteză, proporția gospodăriilor acoperite fiind de aproximativ 87% (sub media UE de 97%) iar utilizarea acestor servicii fiind de 66% (sub media UE de 77%)
- Acoperirii serviciilor de bandă largă de foarte mare viteză, de care beneficiază 39% din zonele rurale (peste media UE de 29%). Proporția locuințelor din mediul rural care beneficiază de abonamente la servicii de bandă largă de mare viteză (≥ 30 Mbps) este mult mai mare (55%) decât media UE de 41%
- România a rămas în urmă în ceea ce privește acoperirea 4G (77%, conform DESI 2019), clasându-se cu mult sub media UE de 94%
- 2018: Regiunea Nord-Vest a fost pe locul 3 în ceea ce privește proporția gospodăriilor dotate cu computer acasă (72%), după Regiunile București-Ilfov și Vest. De asemenea, 79,5% din cetățenii regiunii au utilizat internetul zilnic în 2018 (conform INSSE)

- 2018: Regiunea Nord-Vest se afla pe locul 2 în ceea ce privește ponderea persoanelor care au utilizat PC și tot pe locul 2 din perspectiva ponderii persoanelor care au utilizat PC cu conexiune la internet
- 2018: conectarea la internet a gospodăriilor este de 74%, după Regiunile București-Ilfov și Vest
- 2018: regiunea Nord-Vest se afla pe locul al treilea în România în ceea ce privește procentul persoanelor care utilizează Internetul în fiecare zi (79,5%), după regiunile București-Ilfov (86,1%) și Vest (80%)
- 2018: regiunea Nord-Vest a înregistrat ponderea cea mai ridicată a utilizatorilor care au achiziționat îmbrăcăminte și produse sportive online (81,7%)
- 2018: Regiunea Nord-Vest se afla pe locul 2 în anul (9,3%), în ceea ce privește ponderea personalului care a utilizat echipamente sau utilaje computerizate (după regiunea București Ilfov – 10,3%). De asemenea se remarcă o concentrare semnificativă a sectorului TIC în județul Cluj, cu peste 70% din totalul firmelor de profil din regiune și 3,6% din totalul firmelor din județ.

Viziunea

Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest va intra până în 2034 în topul celor mai inovative regiuni din Europa Centrală și de Est, prin îmbunătățirea performanței activităților de cercetare-

inovare și valorificarea rezultatelor în scopul creșterii veniturilor, a numărului locurilor de muncă și a standardului de viață, luând în considerare principiile unei economii verzi și sustenabile.

Obiective Strategice

Transformarea structurală a economiei prin inovare bazată pe noi tehnologii pentru a răspunde principalelor provocări societale și economice, având la bază principiile sustenabilității și ale economiei circulare.

Dezvoltarea ecosistemului regional de inovare și conectarea acestuia la rețele naționale, europene și globale

Dezvoltarea capacității de cercetare și de valorificare a rezultatelor cercetării în vederea creșterii gradului de inovare

Valorificarea avantajelor digitalizării atât în sectorul public cât și în mediul privat

Obiectivele de mai sus, pe lângă aspectele menționate, pornesc de la nevoia de a asigura tranziția de la activitățile economice existente către *activități noi*, în conformitate cu tendințele europene și globale, în urma valorificării rezultatelor din activitatea de cercetare-dezvoltare. De asemenea, acestea subliniază nevoia unei *modernizări a activităților economice*, în special prin utilizarea tehnologiilor industriale și emergente, precum și a tehnologiei digitale și au în vedere *diversificarea*, prin crearea unor sinergii între

sectoare și/sau activități existente, respectiv activități economice tradiționale și activități noi. Nu în ultimul rând au în vedere *creșterea rezilienței economice* a regiunii în fața schimbărilor climatice și în condiții de criză.

Domenii prioritare/Tendențe de specializare inteligentă/Priorități

Direcție de dezvoltare	Obiectiv strategic	Priorități
PILON I – INOVARE PENTRU SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE	Sprijinirea inovării în domenii cu tradiție în regiune în scopul îmbunătățirii sănătății și bunăstării unui mare număr de locuitori.	1. Domeniul AGROALIMENTAR 2. Domeniul COSMETICE ȘI SUPLIMENTE ALIMENTARE 3. Domeniul SĂNĂTATE
PILON II – DEZVOLTARE A SECTOARELO REMERGENTE	Valorificarea rezultatelor din activitatea de cercetare-dezvoltare bazate pe tehnologii avansate în vederea dezvoltării unor activități economice emergente, de nișă, în concordanță cu tendințele globale	1. Domeniul MATERIALE NOI 2. Domeniul TEHNOLOGII AVANSATE DE PRODUCȚIE
PILON III – TRANSFORMARE DIGITALĂ: AGENDA DIGITALĂ REGIONALĂ	Digitalizarea economiei și societății, sprijinită de tranziția către inovare a sectorului TIC	1. Domeniul TECHNOLOGIA INFORMAȚIEI ȘI COMUNICAȚIILOR

Perspective strategice nivel regional

La nivelul regiunii Nord Vest principalele direcții strategice de dezvoltare sunt definite prin intermediul **Planul de Dezvoltare Regională Nord-Vest 2021-2027**,

componenta de specializare inteligentă având o strategie sectorială separată – **Strategia de Specializare Inteligentă 2021-2027, Regiunea Nord Vest.**

Ambele strategii sunt construite pornind de la noul cadru strategic european. Coroborat cu noul rol de importanță crescută a ADR-urilor în managementul proiectelor finanțate european, direcțiile și obiectivele strategice de la nivel regional trebuie să reprezinte un reper important în dezvoltarea atât la nivel județean cât și local (în principal prin conectarea strategiilor locale cu direcțiile de dezvoltare regionale).

Alături de programele operaționale regionale, autoritățile locale (județene, locale) au oportunitatea să își coreleze obiectivele de dezvoltare strategică cu cele de la nivel național incluse în Planul Național de Redresare și Reziliență.

1.6 Contextul în județul Bihor

Strategia de dezvoltare durabilă a județului Bihor 2014-2020¹⁹

Viziune

¹⁹ Informațiile cuprinse în această secțiune sunt preluate (integral, parțial sau sinteză) din documentul original.

Județul Bihor, dinamic, competitiv, divers, deschis Bihorul își propune ca până în 2020 să devină un județ dinamic și competitiv, în care bunăstarea să fie resimțită, în mod direct, de toți locuitorii județului. Bihorul își dorește să fie recunoscut ca o poartă de intrare și ieșire către vestul Europei, în care inițiativele antreprenoriale sunt susținute activ de instituțiile publice prin servicii publice de calitate și infrastructură corespunzătoare. Complementar, județul își dorește să fie cunoscut ca o destinație turistică importantă, atât în România, cât și în țările vecine.

Pentru atingerea nivelului propus, în cadrul strategiei de dezvoltare sunt asumate patru obiective strategice de dezvoltare:

1. Dezvoltarea infrastructurii publice din județ;
2. Creșterea competitivității economice în industrie și agricultură;
3. Valorificarea potențialului turistic al județului;
4. Dezvoltarea serviciilor publice și a capacității administrative.

Consiliul Județean Bihor a identificat cinci inițiative strategice la nivel teritorial, ce vor contribui în mod direct la atingerea viziunii județului. Inițiativele surprind dezvoltarea economică și socială, ținând cont de specificul diferitelor zone ale județului, resurse, mediu și nivel de

specializare și echipare, respectând principiile de dezvoltare stabilite:

1. Modernizarea aeroportului Oradea;
2. Dezvoltarea mediului de afaceri în zona Tileagd - Aleșd;
3. Dezvoltarea turismului sustenabil în arealul Munților Apuseni;
4. Dezvoltarea mediului de afaceri în zona Beiuș;
5. Diversificare și consolidarea bazei economice în microregiunea Valea Ierului (Marghita – Valea lui Mihai – Săcueni).

Inițiativele strategice presupun proiecte ce sunt încadrate tuturor obiectivelor strategiei de dezvoltare și prezintă un tip de intervenție la nivel teritorial, de tip integrat. Cele cinci inițiative cuprind pachete de proiecte derulate atât de Consiliul Județean Bihor, cât și proiecte în care Consiliul Județean Bihor va avea rol de partener.

Obiectiv strategic/Obiective specifice

1. Dezvoltarea infrastructurii publice din județ
 - 1.1. Modernizarea infrastructurii de transport în județ
 - 1.2. Dezvoltarea infrastructurii construite și a rețelilor
 - 1.3. Dezvoltarea infrastructurii din domeniul social
 - 1.4. Creșterea eficienței energetice la nivelul județului

2. Creșterea competitivității economice în industrie și agricultură

2.1. Dezvoltarea mediului de afaceri

2.2. Dezvoltarea serviciilor de sprijin pentru afaceri

3. Valorificarea potențialului turistic al județului 3.1.

Dezvoltarea serviciilor de turism în județ

3.2. Prezervarea și valorificarea patrimoniului natural și a celui construit

4. Dezvoltarea serviciilor publice și a capacității administrative

4.1. Dezvoltarea serviciilor publice

4.2. Creșterea capacității administrative

Strategia de dezvoltare durabilă a județului Bihor 2014-2020 reprezintă un document programatic focalizat în mare măsură pe componenta tactică și operațională – definirea a 5 inițiative strategice specifice este o dovadă în acest sens (în special datorită competențelor limitate pe care le are Consiliul Județean în anumite zone de intervenție).

Noua strategie trebuie gândită pornind de la noile priorități europene (redresare economică COVID19, digitalizare, economie verde/pactul verde). Ea trebuie să conecteze principalii poli de dezvoltare urbană cu modul în care este definită viziunea și factorii strategici cheie. De asemenea trebuie să ajusteze componenta operațională în relație cu

noile oportunități de finanțare europene.

Concluzii preliminare-cadrul strategic

Noua orientare strategică la nivel european, continuă direcția adoptată prin strategia anterioară (EUROPA 2020) cu o orientare mai puternică înspre zona de energie regenerabilă, impact neutru din punct de vedere climatic și digitalizare.

1. La nivel european, Pactul Verde European indică hotărârea UE de a tranzitiona spre o economie circulară, neutră din punct de vedere climatic, cu o țintă ambițioasă: reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră cu 50 - 55 % până în 2030, și neutralitate climatică până în 2050. Importanța componentei de mediu pentru UE este subliniată și de modificarea recentă (septembrie 2020) a țăintelor pentru 2030, de la o reducere de 40% (ținta inițială, EUROPA 2020) la 50-55%, indicând o orientare politică fermă în acest domeniu. Pentru a sprijini statele membre, Comisia a creat Mecanismul European pentru o Tranziție Justă - UE va oferi sprijin financiar și asistență tehnică pentru a-i ajuta pe cei mai afectați de trecerea la economia verde. El asigură un sprijin specific menit să ajute la mobilizarea a cel puțin 100 de miliarde de euro în perioada 2021–2027 pentru cele mai afectate regiuni, cu scopul de a

atenua impactul socioeconomic al tranziției.

Acesta cuprinde:

(1) Fondul pentru tranziție justă⁹⁴ (JTF) - Fondul de tranziție justă este primul pilon al mecanismului de tranziție justă. Fondul cuprinde 40 de miliarde de euro;

(2) InvestEU⁹⁵ - al doilea instrument din cadrul Mecanismului European pentru o Tranziție Justă - valoare 1,8 miliarde EUR, se va concentra exclusiv pe obiective de tranziție;

(3) Instrument de împrumut prin Banca european de Investiții (BEI)⁹⁶ - cu o contribuție de la bugetul UE de 1,5 miliarde EUR, facilitatea de împrumut din sectorul public va permite BEI să împrumute 10 miliarde EUR, care la rândul său se așteaptă să mobilizeze între 25 și 30 miliarde EUR investiții publice care să susțină obiective de tranziție doar în perioada 2021-2027. Aceste împrumuturi ar oferi entităților din sectorul public resurse pentru a pune în aplicare măsuri care să faciliteze tranziția către neutralitatea climatică.

Crearea unui mecanism instituțional propriu pentru susținerea acestui obiectiv, cu trei instrumente financiare distincte, indică importanța pe care UE o acordă acestui domeniu, atingerea țintelor ar transforma Europa în primul continent neutru din punct de vedere climatic.

2. Digitalizarea reprezintă a doua mare prioritate a

Comisiei. UE își propune să (1) devină un exemplu de urmat la nivel global în domeniul economiei digitale, (2) să sprijine digitalizarea economiilor în curs de dezvoltare și (3) să elaboreze standarde digitale pe care să le promoveze la nivel internațional. Strategia Europeană pentru Date⁹⁷ și Cartea Albă privind Inteligența Artificială⁹⁸ sunt primele elemente ale noii strategii digitale a Comisiei. Ambele se concentrează pe nevoia de a pune oamenii pe primul loc în dezvoltarea tehnologiei, precum și pe necesitatea de a apăra și promova valorile și drepturile europene în modul în care proiectăm, realizăm și implementăm tehnologia în economia reală. Strategia europeană pentru date vizează crearea unei piețe unice pentru date care să asigure competitivitatea globală a Europei și suveranitatea datelor. Adoptarea Codului de Bune Practici privind Dezinformarea⁹⁹ în 2018 reprezintă primul set de standarde de auto-reglementare la nivel mondial care combate dezinformarea semnat voluntar de platforme online, rețele sociale și industria publicitară. Nu în ultimul rând, CE a dezvoltat un instrument specific pentru start-up-uri, Startup Europe cu scopul de a conecta startup-uri de înaltă tehnologie, scale-up-uri, investitori, acceleratori, rețele corporative, universități și mass-media (include UE Startup Nation, Innovation Radar¹⁰⁰ și Digital Innovation and Scale-up Initiative (DISC)¹⁰¹).

3. Celelalte 4 obiective strategice vizează dezvoltarea economică sustenabilă (integrare economică mai profundă - uniune economică), politică internațională (UE devine un jucător esențial la nivelul politicii internaționale -lărgire, politica de vecinătate, migrație), democrație și participare (mecanisme de sporire a participării, prospectare strategică privind viitorul Europei), stat de drept și valori europene (protecția drepturilor cetățenilor, Strategia europeană privind o uniune a securității¹⁰² (SEUS))

4. La nivel național asistăm la o perioadă de tranziție de la programarea anterioară (EUROPA2020) la cea actuală (2021-2027). Acest element este reflectat de numărul redus de strategii sectoriale adoptate pornind de la noile direcții strategice europene (și noul exercițiu bugetar), anume: (1) Planul Național Integrat în Domeniul Energie și Schimbărilor Climatice 2020-2024, (2) Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României 2030 și (3) Strategia Națională de Apărare a Țării 2020-2024. Din punct de vedere al sprijinului financiar, noul Acord de Parteneriat cu UE 2021-2027 stabilește 5 priorități majore transpuse în 9 Programe Operaționale - în prezent ele nu sunt finalizate dar orizontul de timp pentru finalizare este scurt - 3-6 luni.

5. Un element important pe termen scurt și mediu îl reprezintă Planul Național de Redresare și Reziliență

(PNRR) – reprezintă un instrument nou la nivelul CE care permite statelor să finanțeze proiecte de reforme în domeniile cheie cu condiția ca acestea să se alinieze la prioritățile UE (în special cele două obiective transversale – tranziția verde și transformarea digitală). PNRR reprezintă o oportunitate majoră pentru UAT-uri în a realiza transformări care să permită comunităților să dezvolte un nivel ridicat de reziliență și a se adapta la dinamica economico-socială din prezent (tranziție spre soluții și mecanisme sustenabile, atât la nivel economic cât și social, transformarea tehnologică și digitală, dinamica demografică și culturală). UAT-urile ar trebui să își construiască planurile de dezvoltare strategică în concordanță cu aceste direcții pentru a crește șansa unor schimbări pozitive sustenabile.

6. La nivel regional, atât Planul de Dezvoltare Nord Vest (PD) 2021-2027 cât și Strategia de Specializare Inteligentă (SSI) 2021-2027 sunt construite în concordanță cu noile documente strategice și corelate obiectivele stabilite la nivel național și european. Obiectivele specifice reflectă, similar cu nivelul european, importanța acordată inovării, digitalizării și sustenabilității.

Cap. 2.

Strategia de digitalizare Smart Village a comunei Borod

2.1 Context sau de ce ”digitalizare și Smart Village”

Elaborarea unor astfel de documente programatice poartă simplu denumirea de ”strategie de digitalizare” sau ”strategia smart village”. Cu toate acestea noi am ales folosirea ambilor termeni deoarece considerăm că ei exprimă fiecare alte sensuri. Digitalizarea nu se poate confunda cu soluții smart. Digitalizarea este un proces ce presupune folosirea de tehnologii digitale pe când termenul de smart este definit prin folosirea tehnologiilor inteligente.

Descărcarea unui document online și imprimarea sa, completarea cu pixul, semnarea și apoi scanarea sa și uploadarea pe o platformă poate fi percepută ca un proces de digitalizare, dar ea nu are în spate sisteme smart, pe când completarea unui document online, semnarea sa digitală și validarea documentului este, fără tăgadă, un proces smart.

Astfel menirea acestui document programatic este să prezinte procesul de digitalizare a administrației publice din comuna Borod dar și tranziția localității în sine către o comună smart, un smart village așa cum este denumit el, după exemplul

adoptat ca bună practică la nivel național și folosit ca studiu de caz: localitatea Ciugud.

Sate inteligente în Europa

Privind în ograda vecinilor noștri de peste hotare, deseori ne întrebăm cum au reușit ei să se dezvolte, cum au implementat idei inovative și cum au transformat zonele lor rurale? Care sunt pașii pe care trebuie să îi urmăm pentru a transforma și comunitățile noastre rurale în comunități mai dezvoltate, mai verzi și mai inteligente?

Adevărul este că nu există o rețetă unică, pe care să o urmăm pas cu pas și să avem certitudinea că vom transforma o zonă izolată, din inima munților, într-o comunitate dezvoltată și atractivă.

Totuși, avem la dispoziție un număr semnificativ de pârghii prin care putem transforma zonele rurale în beneficiul locuitorilor și putem eficientiza activitățile rurale pentru a aduce plus-valoare locală.

Trebuie precizat că zonele rurale din întreaga Europă sunt într-un proces continuu de transformare și se confruntă cu diverse provocări de natură economico-socială precum: lipsa locurilor de muncă, lipsa de personal calificat, investițiile insuficiente în infrastructură, îmbătrânirea populației, serviciile rurale de calitate scăzută sau migrația tinerilor.

Cu toate acestea, oportunități și posibile direcții de dezvoltare există pentru locuitorii din mediul rural și pentru întreprinderile rurale. Utilizarea tehnologiilor digitale, inovația socială în serviciile rurale, proiectele de colaborare cu zonele urbane sau dezvoltarea economiilor circulare sunt doar câteva exemple de consolidare a zonelor rurale în tranziția către o societate mai ecologică și mai sănătoasă.

Politica de dezvoltare rurală a UE își propune stimularea diverselor forme de inovare în comunitățile rurale, ca răspuns la astfel de provocări și oportunități, și explorarea soluțiilor practice pentru îmbunătățirea calității vieții și a nivelului de trai. Aceste politici de susținere a zonelor rurale au condus la dezvoltarea unui noi concept, acela de „Sat inteligent”.

Ce este un sat inteligent (Smart Village)?

Conform Proiectului Pilot „Smart Eco-Social Villages”, un proiect inițiat de Parlamentul European și finanțat de Comisia Europeană, satele inteligente sunt:

„Comunități din zonele rurale care utilizează soluții inovatoare pentru a-și îmbunătăți rezistența, valorificând punctele forte și oportunitățile locale. Acestea se bazează pe o abordare participativă pentru a-și dezvolta și implementa strategia, pentru a-și îmbunătăți condițiile economice, sociale și/sau de mediu, în special prin mobilizarea soluțiilor oferite de tehnologiile digitale. Satele inteligente beneficiază de cooperare și alianțe cu alte comunități și actori din zonele rurale

și urbane. Inițierea și implementarea strategiilor „Smart Village“ se poate baza pe inițiativele existente și poate fi finanțată de o varietate de surse publice și private.”

De ce să trăim într-un sat inteligent?

Printre beneficiile identificate de către locuitorii din satele inteligente se numără: dezvoltarea potențialului local, uman, economic și de mediu; revitalizarea și îmbunătățirea serviciilor publice de bază; îmbunătățirea condițiilor de viață pentru localnici; dezvoltarea competențelor digitale și valorificarea beneficiilor comunicării la distanță.

Așadar, putem concluziona că satele inteligente sunt dezvoltate de către comunitățile care refuză să accepte declinul și se implică, prin explorarea soluțiilor practice la diferite provocări și prin valorificarea noilor oportunități.

Comunitățile rurale din diferite colțuri ale Europei fac acest lucru în diverse moduri:

- implementarea diferitelor tehnologii digitale moderne;
- proiecte de inovație socială în serviciile rurale;
- crearea unor parteneriate cu zonele urbane;
- inițiative ecologice de tranziție spre practici mai verzi și o societate mai sănătoasă;
- îmbunătățirea accesului la servicii, cum ar fi sănătate, educație sau transport;

- valorificarea oportunităților de afaceri și crearea de locuri de muncă;
- dezvoltarea unor lanțuri scurte de aprovizionare cu produse locale;
- utilizarea energiei regenerabile;
- dezvoltarea unei economii circulare;
- exploatare sustenabilă a resurselor naturale;
- adaptarea la schimbările climatice, la conservarea mediului și a biodiversității;
- o mai bună valorificare a patrimoniului cultural pentru dezvoltarea turismului.

Care sunt trăsăturile specifice satelor inteligente?

- Satele inteligente au ca punct de plecare resursa umană – locuitori din mediul rural care au inițiativa de a găsi soluții practice pentru transformarea localității lor;
- Tehnologiile digitale sunt adaptate pentru a servi mai bine comunitatea locală;
- Oportunitățile sunt analizate dincolo de limitele actuale, sunt valorificate peisajele rurale, tradițiile locale și legăturile cu orașele din vecinătate;
- Reprezintă o nouă formă de cooperare – între actori locali, fermieri, municipalități, sectorul privat și societatea civilă;

- Se bazează pe cele mai valoroase resurse existente și pe expertiza locuitorilor pentru a aduce o schimbare.

În acest context, ne propunem prezentarea unor modele de bune practici testate și implementate cu succes în diferite zone ale Europei, modele ce pot reprezenta un punct de plecare pentru dezvoltarea comunităților rurale din regiunea noastră, prin adaptarea ideilor la contextul local actual.

Aceste modele de bune practici sunt axate pe implementarea tehnologiilor și instrumentelor specifice unui sat inteligent, în vederea eficientizării energetice și utilizării tehnologiilor de ultimă oră pentru creșterea bunăstării și revigorarea economică a zonelor rurale. Multe dintre proiectele prezentate în această broșură nu sunt exemple de sate inteligente integral. Cu toate acestea, în exemplele prezentate se regăsesc ingredientele esențiale descrise mai sus, care pot ajuta comunitățile rurale să devină sate inteligente.

„Zonele rurale, în care locuiesc peste 50% din cetățenii U.E., reprezintă inima economiei noastre. Diversitatea peisajului, a culturii și a patrimoniului constituie una dintre caracteristicile definitorii și mai remarcabile ale Europei. Aceasta reprezintă o parte esențială a identității și a potențialului nostru economic. Ne vom prețui și conserva zonele rurale și vom investi în viitorul lor”²⁰.

²⁰ Ursula von der Leyen, Președinte al Comisiei Europene

„Vreau să informez cetățenii din zonele rurale că nu sunt tratați superficial și că nevoile specifice ale zonelor rurale sunt în centrul atenției noastre. Ne propunem să reunim cetățeni, părți interesate și factori de decizie politică, în jurul unei viziuni comune pentru dezvoltarea zonelor rurale. Acest lucru se face în strânsă consultare cu locuitorii din zonele rurale, precum și cu autoritățile locale și regionale”²¹.

„Conceptul de sat inteligent își propune să creeze sate europene locuibile unde oamenii să poată și să își dorească să se stabilească, deoarece inovația și soluțiile digitale le îmbunătățesc stilul de viață”²².

„Este esențial să îmbunătățim cooperarea între comunitățile, organizațiile și autoritățile din zonele rurale și urbane pentru a beneficia pe deplin de avantajele sociale, culturale și economice pe care astfel de cooperări le pot aduce”²³.

Omenirea s-a dezvoltat, de-a lungul timpului, preponderent în aglomerările urbane și în jurul acestora. În timp, odată cu dezvoltarea marilor localități, a orașelor, aceasta a dus la creșterea consumului, creșterea cantității de deșeuri și, implicit, a gradului de poluare a mediului înconjurător. O serie de aspecte critice pentru dezvoltarea în continuare a comunităților au trebuit rezolvate, între ele fiind: siguranța locuitorilor, sănătatea publică, iluminatul public, transportul de mărfuri și

²¹ Janusz Wojciechowski, Comisar European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală

²² Franc Bogovic, Membru al Parlamentului European

²³ Tom Jones, Membru al Comitetului Economic și Social European

de persoane, eliminarea deșeurilor etc. Acestea sunt aspecte importante și pentru localitățile și comunitățile moderne, fie ele sate ori orașe, indiferent de mărimea acestora. Spre deosebire de comunitățile și localitățile tradiționale, societatea moderna dezvoltată se confrunta în prezent cu o serie de alte probleme suplimentare, cum ar fi: creșterea majoră a numărului locuitorilor și a suprafețelor ocupate, creșterea consumului, creșterea volumului de servicii publice de infrastructura, eventuale creșteri ale infracționalității, dezvoltarea serviciilor de transport uman și de mărfuri²⁴, a serviciilor de comunicații electronice etc. Mai mult, încălzirea globală, provocările majore ale unui mediu înconjurător în continuă schimbare, cu consecințe importante asupra vieții pe Pământ, necesitatea gestionării îmbunătățite a resurselor și deșeurilor, generează o nouă serie de provocări pentru ediii moderni și capacitatea de adaptare a comunităților umane. Trebuie de asemenea luat în considerare faptul ca în prezent societățile moderne dezvoltate parcurg o etapă în care tehnologia este parte a tuturor proceselor derulate în asigurarea condițiilor optime de viață ale cetățenilor și de funcționare a instituțiilor publice și mediului de afaceri. Mai mult, tehnologia este de cele mai multe ori un factor critic de care depinde atât succesul unor activități de bază ale societății moderne, cum ar fi: producerea mâncării, alimentarea cu apă, alimentarea cu energie electrică sau cu gaze, iluminatul individual sau public, siguranța publică, serviciile de sănătate,

²⁴ Comuna Borod este străbătută de un drum european DE 60

transportul de persoane sau de mărfuri, prelucrarea minereurilor și materiilor prime, fabricarea produselor finite, colectarea și prelucrarea deșeurilor, comunicațiile la distanță, sau funcționarea unei administrații publice moderne. Practic, nu există activitate derulată în societatea actuală și în care tehnologia modernă să nu reprezinte un factor cheie, sau cel puțin un element de succes. Astfel, volumul provocărilor cărora trebuie să le facă parte administrațiile publice și edilii moderni este semnificativ mai mare și mai complex, o comunitate sau localitate devenind, practic, un mare sistem deschis, în permanentă schimbare.

Din această perspectivă, Comisia Europeană – Digital Single Market, reprezintă „smart city” respectiv ”localitățile inteligente” (“smart village”) ca pe o comunitate în care rețelele și serviciile tradiționale devin mai eficiente prin utilizarea tehnologiilor digitale și de telecomunicații, în beneficiul cetățenilor și mediului de afaceri.

Pentru comuna Borod acesta nu este începutul procesului de digitalizare, el fiind demarat în anul 2019 și având deja un proiect implementat și unul, extrem de mare și vast, în implementare. Comuna dispune de internet WiFi de mare viteză gratuit pe domeniul public prin granturile oferite de către Agenția Executivă pentru Inovare și Rețele (INEA) prin programul WiFi4EU.

De asemenea învățământul din comuna Borod face pasul spre școală inteligentă. ”**Smart school**” înseamnă o școală inteligentă care pregătește viitorii cetățeni inteligenți ai comunității dar și dovada că se poate face învățământ de calitate și în mediul rural. Borod de aici a pornit crezând că școala poate avea un viitor și la sat, că nu trebuie să fugim cu toții la oraș pentru a primi o educație aleasă.

Prin eforturile administrației publice locale este semnat și deja în implementare contractul de finanțare pentru proiectul ”Îmbunătățirea conținutului digital și a infrastructurii TIC sistemice în domeniul e-educatie în Comuna Borod, județul Bihor” prin Programul Operațional Competitivitate. La finalul acestui proiect se poate spune cu mâna pe inimă că în comuna Borod s-a realizat tranziția spre ”Smart school” atât în învățământul liceal, cât și în cel general și primar, fiind premisele ca întreaga localitate să devină un „Smart village”.

2.2 Principiile digitalizării administrației comunei Borod

În România domeniul serviciilor publice electronice este insuficient dezvoltat, fapt ce reiese dintr-o simplă analiză a ultimilor ani din perspectiva indicelui DESI²⁵ și a observării

²⁵ Începând din 2014, Comisia Europeană a monitorizat progresele digitale ale statelor membre în cadrul rapoartelor privind Indicele economiei și societății digitale (DESI). Rapoartele DESI includ atât profiluri de țară, cât și capitole tematice. În plus, la rapoartele privind fiecare stat membru se anexează un capitol aprofundat privind telecomunicațiile. Rapoartele de țară DESI combină date cantitative rezultate din indicatorii DESI pentru cele cinci dimensiuni ale indicelui cu observații asupra politicilor și bunelor practici specifice fiecărei țări.

unei realități vădite că România nu are încă un inventar al serviciilor publice digitalizate care să fie puse la dispoziția cetățenilor.

Statele membre au instituit măsuri specifice pentru a atenua impactul pandemiei, care sunt detaliate într-o secțiune dedicată din raportul fiecărei țări. Digitalizarea va juca, de asemenea, un rol esențial în redresarea economică, întrucât Consiliul European și Comisia s-au angajat să structureze sprijinul pentru redresare în conformitate cu dubla tranziție către neutralitatea climatică și transformarea digitală rezilientă. În acest cadru, implementarea tehnologiei 5G și a rețelelor de foarte mare capacitate (very high capacity networks - VHCN), competențele digitale, digitalizarea întreprinderilor și a administrației publice sunt esențiale pentru o redresare solidă. DESI monitorizează progresele în acest sens înregistrate în fiecare stat membru.

În ceea ce privește capitolele tematice, raportul DESI pentru 2020 include o analiză la nivel european a conectivității în bandă largă, a competențelor digitale, a utilizării internetului, a digitalizării întreprinderilor, a serviciilor publice digitale, a tehnologiilor emergente, a securității cibernetice, a sectorului TIC și a cheltuielilor acestuia în materie de C-D, precum și a

utilizării, de către statele membre, a fondurilor programului Orizont 2020.

Pentru a îmbunătăți metodologia indicelui și pentru a ține seama de cele mai recente evoluții tehnologice, ediția 2020 a raportului DESI a suferit o serie de modificări, aceasta incluzând acum și acoperirea rețelelor de foarte mare capacitate (VHCN) fixe. DESI a fost recalculat pentru anii anteriori pentru toate țările, astfel încât să reflecte modificările în alegerea indicatorilor și rectificările datelor subiacente efectuate. Astfel, este posibil ca punctajele și locul în clasament corespunzătoare fiecărei țări să fi suferit modificări în comparație cu publicațiile anterioare. Întrucât cifrele fac referire la anul 2019, Regatul Unit este încă inclus în DESI pentru 2020, iar mediile UE sunt calculate pentru 28 de state membre²⁶.

Se menționează că declarațiile privind măsurile de ajutor de stat planificate sau potențiale înregistrează intențiile declarate de statele membre și nu prejudică evaluarea acestor măsuri de către Comisie în conformitate cu normele relevante privind ajutorul de stat. Raportul DESI nu este menit să ofere nicio evaluare a conformității acestor măsuri cu regulile și procedurile privind ajutorul de stat.

La nivelul anului 2020 indicele DESI plasa România pe cel mai codaș loc din Uniunea Europeană, dovada clară că este

²⁶ Pentru informații suplimentare, vă invităm să consultați site-ul web al DESI: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/desi>

nevoie de o digitalizare alertă a serviciilor publice și de simplificarea accesului cetățenilor la serviciile publice electronice sau digitale. Chiar dacă anual indicele DESI pentru România este în creștere, decalajul față de media europeană este destul de mare și trebuie luate măsuri rapide pentru reducerea acestor disparități de digitalizare.

	România		UE
	loc	punctaj	punctaj
DESI 2020	26	40,0	52,6
DESI 2019	26	36,5	49,4
DESI 2018	26	35,1	46,5

Strategia de digitalizare și Smart Village a comunei Borod are în centrul său interesul cetățeanului, întreaga acțiune fiind gândită în folosul și centrată pe cetățean, fie că vorbim de persoane fizice sau de agenți economici. Astfel centrarea pe cetățean a serviciilor publice trebuie să devină **PRIORITATEA** administrației publice locale a UAT Borod.

În cercetarea de teren și din discuțiile cu stakeholderii implicați a reieșit că documentul programatic trebuie să se ghideze pe următoarele principii:

P1. Respectul față de mediul înconjurător și viață, în general;

P2. Respectul față de lege, față de comunitate și de membrii acesteia;

P3. Utilizarea chibzuită a resurselor disponibile și reciclarea acestora când este posibil;

P4. Reducerea dependenței de resursele epuizabile;

P5. Creșterea implicării active a membrilor comunității în rezolvarea problemelor acesteia;

P6. Urmărirea unei dezvoltări durabile, coordonate și raționale la nivel individual și al comunității.

V-ați întrebat vreodată cum poate începe schimbarea, transformarea unei comunități pentru a deveni „smart”? De când poate începe, unde poate fi făcut primul pas? Dacă oricare din acțiunile de mai jos se realizează în mod uzual într-o comunitate, membrii acesteia sunt deja parte a unei comunități “smart”, iar ei, la rândul lor, parcurg această transformare la nivel individual:

- colectează selectiv deșeurile casnice de fiecare dată când aruncă gunoiul;
- lasă apa să curgă doar atât timp cât o folosesc;
- irigă inteligent, micșorând pierderile de apă;
- nu poluează solul cu substanțe nocive, le colectează separat și le dau spre reciclare;
- dau echipamentele electronice și electrocasnice vechi spre reciclare;

- protejează vegetația și vietățile sălbatice de acțiuni distructive sau dăunătoare;
- plantează arbori sau alte forme de vegetație;
- reduc deplasările auto la minimum necesar, reducând consumul și gradul de poluare;
- respectă nivelul fonic general;
- utilizează tehnologii moderne, nepoluante, pentru iluminatul casnic, aparatura electronică și electrocasnică etc.

Da, este o strategie nu doar centrată pe cetățean ci în dependență de acesta. Digitalizarea și transformarea în localitate inteligentă a comunei Borod este o decizie a administrației publice a localității dar ea depinde în extrem de mare măsură de cetățenii acesteia care trebuie să adopte și să susțină la rândul lor o asemenea transformare pentru casele și gospodăriile lor. Cu alte cuvinte nu putem avea o comunitate smart și o localitate smart fără locuințe smart și nu putem avea locuințe smart fără cetățeni care să adopte astfel de soluții inteligente.

Astfel, este necesară implicarea unor echipe operaționale multidisciplinare și implementarea de soluții tehnice, pe baza unei strategii de digitalizare și smart city, care pot genera rezultate pe termen mediu și lung, fiind necesar ca inițiativele de aplicare a conceptului smart city/community să fie proiectate și lansate de către cei care înțeleg cel mai bine

„metabolismul unei localități”, respectiv specialiștii în urbanism și planificare urbană, specialiștii în comunicații electronice, digitalizare, energie, mediu etc, iar acestea să se aplice în ordine progresivă (prioritizate). Prin urmare, soluțiile eficiente preluate din experiențele anterioare de bune practici s-au dovedit a fi rezultatul unei abordări multidisciplinare și strânse colaborări între specialiștii din diferite domenii, cum ar fi: urbaniști, arhitecți, constructori, ingineri, furnizori de servicii, responsabili de elaborarea politicilor publice, oameni de afaceri și antreprenori, societatea civilă, mediul academic și, nu în ultimul rând, cetățenii.

La nivelul localităților există o serie de sectoare, domenii, care nu pot deveni „smart” fără o dezvoltare corespunzătoare a infrastructurilor de comunicații electronice care să permită monitorizarea și administrarea acestor domenii. Între cele mai importante dintre aceste domenii sau sectoare se numără:

- Telecomunicațiile (elementul de bază în cadrul conceptului smart city);
- Infrastructura energetică (smart grid);
- Infrastructura de transport (mobilitate);
- Infrastructura de apă potabilă și canalizare;

Telecomunicațiile, respectiv comunicațiile electronice realizate prin mediu fizic (ex: cablu conductor, fibră optică) contribuie la interfațarea tuturor echipamentelor și aplicațiilor prin care sunt monitorizate și gestionate toate celelalte infrastructuri

smart. Similar radiocomunicațiile, respectiv comunicațiile electronice fără fir, au un aport semnificativ în interconectarea rețelelor, serviciilor și infrastructurilor în arii geografice cu o acoperire mai redusă a rețelelor de telecomunicații. La nivelul comunităților, rețelele de comunicații electronice trebuie dezvoltate astfel încât să permită o acoperire cu o granularitate cât mai ridicată, o penetrare cât mai bună a serviciilor și să fie corespunzător protejate/securizate fizic (canalizații subterane, rețele distribuite de antene, etc.)

2.3 Smart administration

Trăim într-o lume în care cetățeanul devine din ce în ce mai conștient de drepturile sale, în completarea obligațiilor pe care Statul așteaptă ca acesta să și le îndeplinească. Situația aceasta este în mod natural generată de schimbările prin care trece administrația publică din toate statele membre, inclusiv România. Implementarea și utilizarea pe scară din ce în ce mai largă a serviciilor de **e-Guvernare** destinate cetățenilor și mediului de afaceri, completat cu mobilitatea oferită de echipamentele moderne de comunicații electronice, duc utilizarea tehnologiilor Internet la un alt nivel în cadrul comunităților din România și din întreaga Uniune Europeană. Accesarea prin Internet a informațiilor despre instituțiile publice, completarea de formulare online, comerțul electronic,

plata online a taxelor și impozitelor, depunerea prin Internet a declarațiilor către ANAF, utilizarea e-mail-ului sau documentelor semnate electronic în relația cu instituțiile publice devin, din ce în ce mai mult, modalități normale de interacțiune cu administrația publică.

Beneficiile utilizării serviciilor publice online sunt uriașe atât la nivelul administrației publice cât, mai ales, la nivelul cetățenilor și mediului de afaceri. Timpul recuperat de la cozile la ghișee sau în trafic, micșorarea timpului de așteptare în picioare, în căldură sau în frig, reducerea timpului de rezolvare, reducerea dependenței de programul de lucru la ghișeu, diversificarea mijloacelor de informare sau de interacțiune, sunt beneficii evidente pentru persoanele ce trebuie să interacționeze cu administrația publică.

Trebuie evidențiat faptul că schimbarea aceasta a pornit din interiorul administrației publice din Borod și a dus, treptat, la educarea continuă a cetățenilor și creșterea constantă a gradului de utilizare a serviciilor publice online. Completată cu reducerea birocrăției, creșterea transparenței și a eficienței prin utilizarea tehnologiilor moderne și automatizarea fluxurilor administrative, administrația publică din România face pași importanți către o administrație „smart”, suplă, adaptabilă și eficientă. Totuși, pentru atingerea acestui deziderat la nivelul întregii țări mai sunt necesare măsuri de simplificare administrativă, de creștere a gradului de interoperabilitate

electronică dar și organizațională, sau de creștere a nivelului de securitate cibernetică, în special în contextul introducerii tehnologiilor „smart” bazate pe tehnică de calcul modernă și utilizare a Internetului.

Reducerea consumului general de energie și materiale prin utilizarea tehnologiilor „smart” și a datelor colectate de la echipamentele utilizate în furnizarea serviciilor „smart”, proiectarea inteligentă a dezvoltării localităților, sunt metode prin care comunitățile umane sub coordonarea unei administrații „smart” pot atinge sinergia necesară pentru o dezvoltare durabilă.

Așa cum este de așteptat, este necesară identificarea indicatorilor comuni la nivel național care, prin măsurători comparative, să poată certifica evoluția constantă a comunităților umane și, implicit, a administrațiilor publice ce le conduc. Suplimentar, pentru ca schimbarea deja începută să se deruleze în condiții optime, este recomandat ca instituțiile publice să poată realiza un management eficient al schimbării și tranziției către noi nivele de eficiență și specializare în furnizarea de servicii publice către cetățeni și mediul de afaceri local.

2.4 Smart local businesses

O afacere tinde ca, prin însăși natura sa, să fie „smart”. Pentru a exista, o afacere trebuie să creeze valoare adăugată suficientă

achitării tuturor datoriilor către angajați, parteneri, debitori și către Stat, precum și pentru a putea asigura resursele necesare dezvoltărilor viitoare și adaptării la condiții noi de piață. Așa că nu doar simplii cetățeni sunt chemați să gândească și să acționeze smart ci și agenții economici trebuie să fie un sprijin real în consolidarea statutului de Smart Village pentru comuna Borod.

Cum toate acestea se realizează de obicei în condiții de mediu concurențial, rezultă că o afacere beneficiază de un grad superior de performanță, suplețe și adaptabilitate, comparabil cu o instituție publică clasică. Cu toate că acestea sunt, în general, un avantaj, în situații particulare pot genera un efort mai mare de identificare și abordare a oportunităților pentru a menține o profitabilitate ridicată comparativ cu alți actori din piață. Spre deosebire, administrația publică beneficiază de o latență mai mare în identificarea oportunităților de dezvoltare. Deși tehnologiile „smart” au captat destul de recent interesul administrațiilor publice din Uniunea Europeană, mediul de afaceri le-a implementat de mult și le utilizează cu succes, fiind în sine o exemplificare a beneficiilor generate. Astfel, utilizarea Internet-ului pentru prezentarea companiei, schimbul electronic de mesaje, simplificarea fluxurilor operaționale, optimizarea comunicării sau comerțul electronic sunt exemple de succes aplicate de mulți ani în mediul de afaceri. Similar, utilizarea tehnologiilor moderne „smart”, concretizate

în optimizări ale costurilor cu materiile și materialele, cu consumul de energie sau de apă, a fost aplicată de companii mult înaintea administrațiilor publice. Productivitatea personalului a crescut, de asemenea, semnificativ, odată cu introducerea pe scară largă în mediul privat a echipamentelor de calcul și aplicațiilor informatice specializate și performante. În societatea umană modernă, practic supraviețuirea unei companii poate ajunge să depindă de capacitatea acesteia de adaptare la noi tehnologii și noi provocări, de capacitatea acesteia de a găsi răspunsul potrivit care să ducă spre dezvoltare. Din această perspectivă, principiile mai sus-enunțate se pot constitui în bariere temporare pentru unele componente ale mediului de afaceri, situație în care este necesară intervenția organelor specializate ale Statului pentru respectarea regulilor general acceptate și promovate prin cadrul normativ.

Utilizarea tehnologiilor noi și apartenența la comunități „smart” permite companiilor identificarea de noi nișe de business și de optimizare a costurilor, în special în condiții de sprijin al dezvoltării locale a mediului de afaceri prin facilitarea accesului la finanțare din fonduri naționale sau structurale. Se crează astfel, cu sprijin din partea Statului, condițiile dezvoltării inteligente a companiilor, ca parte componentă a comunităților „smart” în vederea atingerii aceluiași deziderat de dezvoltare durabilă a acestor comunități și membrilor lor.

2.5 Catalogul serviciilor „smart” în administrația publică

Nevoia acestei Strategii de digitalizare și Smart Village a apărut în urma constatării nivelului redus de interes care este acordat în România tehnologiilor „smart” și conceptului „smart city”, în comparație cu interesul care le este acordat în celelalte state membre, sau la nivel global în statele dezvoltate.

Pentru o mai bună popularizare a informațiilor privind conceptul și tehnologiile, precum și pentru o mai bună cunoaștere a exemplelor de implementări, MCSI propunea în anul 2020 realizarea unui catalog al instituțiilor ce au implementat servicii „smart” în România. Catalogul va conține informații despre instituție, despre comunitate/localitate, funcționalități oferite utilizatorilor, modul de utilizare etc.

Cum furnizarea serviciilor „smart” se realizează în general pe arii în general mai întinse, iar de acestea beneficiază atât membrii comunității/localității, cât și alte persoane din vecinătatea acesteia sau care o tranzitează, MCSI propunea de asemenea extinderea catalogului cu informații despre instituțiile publice ce au atins chiar nivelul de furnizori de servicii “smart” pentru comunități sau localități limitrofe. În completarea celor anterioare, informațiile vor viza serviciile oferite (tipul serviciului, funcționalități, aria acoperită etc), precum și informații privind indicatorii măsurabili, număr de utilizatori, posibilități de extindere, interoperabilitate sau

securitate cibernetică. Exemple de astfel de servicii ale instituțiilor publice furnizoare pot viza transportul de persoane, calitatea mediului înconjurător, aspecte de infrastructură urbană, siguranță și sănătate publică etc.

2.6 Interoperabilitatea electronică

Interconectarea echipamentelor și schimbul de date cu mediul înconjurător, alte echipamente și utilizatori umani reprezintă unul din fundamentele tehnologiilor

„smart”. Dintre acestea, interoperabilitatea electronică tratează, în contextul prezentului ghid, schimbul de date între echipamente „smart” și/sau cu sisteme informatice complexe. Interoperabilitatea electronică reprezintă astfel o cerință de bază pentru ca un serviciu „smart” să existe și să funcționeze. Fără interoperabilitate nu se poate discuta de servicii „smart”, nu se poate discuta de sisteme complexe și schimburi de date în format electronic.

Din această perspectivă, autoritățile publice care implementează servicii „smart” trebuie să ia în considerare necesitatea ca sistemele informatice și echipamentele electronice ce deservește serviciile implementate să aibă capacitatea de a schimba date între ele, cu mediul înconjurător sau cu utilizatorii umani, în formate inteligibile de fiecare dintre acești actori. Pentru aceasta este necesar ca autoritățile publice să abordeze cel puțin aspectele de interoperabilitate sintactică

necesare schimbului de date. În contextul în care aspectele semantice devin importante în implementarea serviciilor „smart” destinate cetățenilor sau mediului de afaceri, acestea trebuie de asemenea tratate.

Abordarea acestor aspecte face ca infrastructurile IT&C aferente serviciilor publice electronice ale autorităților publice să poată comunica și schimba date între ele în formate comune, inteligibile. Este necesar a se lua în considerare, de asemenea, schimbul de date între sisteme aparținând unor autorități publice diferite, cu specificații tehnologice diferite. În rezolvarea aspectelor legate de interoperabilitatea sintactică și semantică Agenția pentru Digitalizarea României are capacitatea și abilitatea legală pentru a oferi întregul suport autorităților publice prin reglementarea, împreună cu autoritățile publice responsabile, standardelor de interoperabilitate pe diferite domenii de interes. Implementarea tuturor cerințelor de interoperabilitate electronică este în sarcina autorităților publice responsabile.

2.7 Securitate cibernetică

Securitatea cibernetică reprezintă un deziderat de maximă importanță privitor la orice sistem informatic. Atunci când sunt analizate servicii „smart” aparținând unor autorități publice, ce tratează date privind infrastructuri sau servicii de bază pentru comunitățile umane, este necesară asigurarea unui nivel

suplimentar de securitate cibernetică. Similar, dacă datele colectate privesc informații cu caracter personal, precum datele medicale, sau date educaționale, un nivel mai ridicat de securitate cibernetică este necesar.

Mai mult, schimbul de date între sisteme informatice, chiar și aparținând aceleiași autorități publice, fără a mai vorbi despre sisteme aparținând unor instituții diferite, se bazează pe utilizarea unor standarde comune, inclusiv în ceea ce privește securitatea cibernetică. Diferențe între standardele de securitate cibernetică pot duce la imposibilitatea schimbului de date. Pentru rezolvarea acestor aspecte se evidențiază rolul Agenției pentru Digitalizarea României în ceea ce privește, împreună cu autoritățile publice responsabile, de reglementare a standardelor de securitate cibernetică necesare asigurării schimbului de date realizat în condiții optime de siguranță și securitate cibernetică. Rămâne, totuși, responsabilitatea directă a autorităților publice să asigure implementarea tuturor cerințelor necesare de securitate cibernetică în serviciile „smart” pe care le furnizează cetățenilor și mediului de afaceri local.

Cap. 3.

OBIECTIVELE STRATEGIEI DE DIGITALIZARE A PRIMĂRIEI BOROD 2021-2027

Obiectivul general al Strategiei de digitalizare este definit astfel: Consolidarea capacității instituționale și eficientizarea activității Primăriei comunei Borod, prin automatizarea proceselor interne, digitalizarea documentelor necesare transpunerii online a serviciilor oferite cetățenilor, eficientizarea managementului de date și a comunicării, perfecționarea structurii de procese, de controale, de proceduri IT existente, de sisteme informatice și de aplicații informatice, în vederea creșterii gradului de îndeplinire a obiectivelor.

Obiectivele strategice pot fi structurate și definite astfel:

Obiectivul strategic nr. 1. **E-Funcționar.** Digitalizarea

proceselor interne la nivelul administrației publice locale, în vederea dezvoltării capacității instituționale.

Obiectivul strategic nr. 2. **E-Servicii.** Implementarea unor măsuri privind digitalizarea documentelor, necesare transpunerii online a serviciilor oferite cetățenilor, pentru reducerea timpului de procesare a acestora.

Obiectivul strategic nr. 3. **E-Management.** Modernizarea administrației, prin eficientizarea managementului de date, în vederea creșterii gradului de îndeplinire a obiectivelor.

Obiectivul strategic nr. 4. **E-Securitate.** Perfecționarea structurii de procese, de controale, de proceduri IT existente, de sisteme informatice și de aplicații informatice, în vederea îmbunătățirii activității instituției.

Obiectivul strategic nr. 5. **E-Comunicare.** Implementarea comunicării în dublu sens, prin utilizarea mijloacelor de comunicare digitale, în vederea construirii unei comunități informate.

Obiectivul strategic nr. 6. **E-Afaceri.** Implementarea serviciilor publice electronice pentru antreprenori, în vederea reducerii

birocrației.

Obiectivul strategic nr. 7. **E-Comunitate**. Orientarea către comunitate, prin facilitarea accesului online la serviciile publice pentru cetățeni.

Obiectivul strategic nr. 8. **E-Administrație**. Aplicarea principiului de transparență decizională la nivelul administrației publice locale, prin digitalizare, cu impact asupra creșterii gradului de încredere al cetățenilor în echipa de management a instituției.

Obiectivul strategic nr. 9. **E-Dezvoltare**. Creșterea transparenței decizionale în cadrul administrației publice, prin accesul online la informații actualizate, cu privire la dezvoltarea urbană a municipiului.

Obiectivul strategic nr. 10. **E-Durabilitate**. Promovarea pe site-ul administrației publice a obiectivelor de dezvoltare durabilă, cu impact asupra creșterii calității vieții cetățenilor.

Obiectivul strategic nr. 11. **Mobilitate**. Promovarea pe site-ul administrației publice a mijloacelor de mobilitate urbană durabilă, cu impact asupra creșterii calității aerului.

Obiectivele strategice propuse sunt în concordanță cu Agenda Digitală România 2020, domeniul de acțiune ”eGuvernare, Interoperabilitate, Securitate Cibernetică, Cloud Computing, Open Data, Big Data și Media Socială”, respectând următoarele principii²⁷:

- Transparența actelor administrației publice. Dezvoltarea unei platforme în cadrul administrației, care va permite informarea corectă a cetățenilor;
- Eficiența administrației publice. Automatizarea proceselor și digitalizarea documentelor, ceea ce va permite accesul cetățenilor la un număr important de servicii;
- Securitate cibernetică. Eficientizarea managementului de date, care va integra sisteme de securitate cibernetică, pentru siguranța datelor colectate de la cetățeni și transmise către aceștia, în format digital;
- Implicare civică. Modernizarea administrației și încurajarea adoptării de către cetățeni a unui comportament civic responsabil;
- Stimularea mediului antreprenorial. Implementarea serviciilor publice electronice, care va încuraja practici transparente în domeniul antreprenorial.

²⁷ https://www.ancom.ro/uploads/links_files/Strategia_nationala_privind_Agenda_Digitala_pentru_Romania_2020.pdf, accesat 20.09.2020

3.1. Obiectivul strategic nr. 1. E-Funcționar

Circuitul intern al documentelor între funcționarii unui departament și cei din cadrul altor departamente poate fi îmbunătățit prin stabilirea de proceduri interne cu privire la circuitul intern al documentelor în mediul online și prin implementarea unei soluții software pentru gestiunea documentelor și a fluxurilor de informații, cu funcționalități complexe.

În cazul Primăriei Borod se propune realizarea unei platforme online unice, care să integreze toate softurile utilizate de către funcționari dar să integreze și module GIS sau aplicații de mobil și să poată funcționa atât ca portal web integrat cât și ca aplicație de telefon mobil. Platforma online se va dezvolta pe baza paginii web a instituției.

Proiectul de tip GIS (platformă online) prevede realizarea unei singure platforme online a Primăriei Borod, platformă care se ofere servicii unitare pentru cetățeni și baze de date interconectate și care este compusă din mai multe module ce comunică permanent cu Centrele de date și monitorizare dar și cu Cloud Key. Recomandăm un proiect software de tip GIS care să conțină module pentru emiterea certificatului de urbanism în format digital, gestionarea contractelor încheiate între instituțiile publice și persoanele fizice sau juridice, emiterea autorizațiilor online, hărți virtuale, etc.

Primăria poate lua în calcul, datorită costurilor foarte mari ale acestor softuri pentru fiecare modul, implementarea în trei pași a acestei platforme, printr-o primă finanțare urmând să fie dezvoltată aplicația on-line care să integreze doar 6 module interconectate, pentru urbanism; cadastru; patrimoniu; domeniu public; investiții și nomenclatorul stradal. Urmează ca, după implementarea acestor module în platforma on-line a primăriei, să achiziționeze și module pentru spații verzi, reciclare sau aplicații cetățenești, pentru care urmează să identifice o altă finanțare, probabil chiar pe PNRR.

Platforma online rezultată va putea fi folosită atât de către funcționarii primăriei, pentru elaborare sau introducere de date cât și de către cetățeni. Aceștia vor beneficia de:

- O soluție informatică geospațială (GIS), bazată pe hărți, pentru managementul integrat al spațiului public;
- Componentă publică pentru consultarea Regimului Tehnic, a documentelor de urbanism aprobate sau în curs de aprobare, cu posibilitatea interacționării directe a cetățeanului direct în aplicație;
- Generarea documentațiilor de urbanism (Certificat de urbanism, Autorizație de construire/desființare, Cereri, Avize, formularele și procesele verbale specifice) cu preluarea automată a Regimului Tehnic aferent PUG/PUZ/PUD;
- Generarea rapoartelor pentru documentațiile de urbanism conform ultimelor modificări legislative;

- Posibilitatea generării de alerte la intersecția cu zone de protecție rețele;
- Preluarea automată a bifelor pentru avizele solicitate în Certificat în funcție de zonele intersectate și regulile setate inițial;
- Generarea rapoartelor și reprezentarea grafică a obiectelor de interes pentru gestionarea lor;
- Cost de exploatare lunar scăzut, care include pe lângă disponibilitatea aplicației, suport tehnic în timpul orarului de funcționare și mentenanță;
- Aplicație GIS dezvoltată peste ESRI, numărul 1 mondial în tehnologie GIS și soluția de facto implementată în România și UE la nivel guvernamental;
- Infrastructură GIS funcțională din prima zi a contractului, fără costuri inițiale pentru servere, licențe sisteme de operare, licențe GIS;

Se intenționează achiziția a patru automate pentru plata (cash sau cu card) a taxelor locale și că pentru funcționarea acestora este necesar un soft de operare, care a fost evaluat la 116049,36 de lei (fără TVA). Softul permite atât digitalizarea serviciilor fiscale și a încasărilor primăriei pentru cetățeni cât și accesul facil și ușor, direct în localitatea de domiciliu, a cetățenilor sau

agenților economici la informațiile fiscale personale, pe bază de CNP, CIF sau CUI.

3.2. Obiectivul strategic nr. 2. E-Servicii

Propunerile cu privire la digitalizarea documentelor primite de la cetățeni și eliberate cetățenilor, de către funcționarii din cadrul administrației publice locale, cuprind:

1. Completarea online a documentelor de către cetățeni, alături de transmiterea electronică a acestora;
2. Transmiterea online de către administrația publică locală a documentelor solicitate de cetățeni;
3. Implementarea funcției de Registratură electronică:
 - Înscrierea automată a numărului de înregistrare pe documentele emise din aplicația Impozite și taxe;
 - Inventarierea automată a numărului deciziei de impunere.

Alte propuneri vizează:

4. Aplicație de tip E-Tax;
5. Digitalizarea formularelor specifice fiecărui serviciu/compartiment al administrației publice locale, conform Structurii organizatorice a Primăriei
6. Aplicație Trafic Alert;

Pentru serviciile oferite de instituțiile subordonate Primăriei se propune integrarea acestora în cadrul site-ului web al Primăriei, fără redirectionarea către un alt site.

Implementarea unei platforme unice online ar duce și la servicii electronice de calitate și înaltă tehnologie pentru cetățeni, cu un grad de digitalizare ridicat datorită funcționalităților diverse date de integrarea modulelor GIS și a aplicațiilor în platforma unică online.

Funcționalități aplicații dezvoltate pe platforma GIS (Soluție Informatică Geospațială):

Soluția GIS va asigura MANAGEMENT INTEGRAT la nivelul UAT-ului (Urbanism, Domeniu Public, Patrimoniu, etc), fiind un INSTRUMENT DE GESTIUNE UNITARA A SPATIULUI PUBLIC, standardizarea procedurilor de lucru, simplificarea acestora, cu reprezentare grafică a tuturor datelor disponibile la nivelul administrației publice locale, accesul facil al cetățenilor prin componenta publică a portalului - link direct din pagina web a Primăriei – oferind posibilitatea consultării directe de către cetățeni, de la distanță a: Regimului Tehnic conform PUG/PUZ etc, flux integral Documentații Urbanism, status eliberare documente, alte informații utile din cadrul UAT făcute publice de către Administrație, cu implementare date de la terțe instituții (furnizori de utilități, OCPI, ANCPI, APIA, etc).

FUNCTIONALITATI GENERALE aplicație portal web GIS:

- bara cu uneltele de bază specifice GIS, minim: zoom, pan, calcul lungimi trasee si suprafețe;
- funcții de căutare avansată, de imprimare atât a hărții cât și a elementelor componente în funcție de aria selectată;
- legenda pentru obiectele (elementele) și straturile tematice afișate;
- posibilitatea de personalizare a modului de afișare a informațiilor alfanumerice;
- posibilitatea de integrare și suprapunere automată cu date geospațiale disponibile în formate variate, import: .cpxml, .shp, .csv etc;
- componentă publică disponibilă spre consultare direct din internet a prevederilor documentațiilor de urbanism;
- Integrarea cu portalul web al UAT-ului prin publicarea spre consultare publică a documentelor de urbanism eliberate – Certificate, Autorizații, în format tabelar (raport) sau grafic (hartă cu dispunerea documentațiilor pe terenurile pentru care au fost eliberate).

Funcționalități MODUL CADASTRU: - Preluare și integrare în hartă a datelor cadastrale existente la nivelul UAT-ului sau prin preluarea acestora de la OCPI;

- Mecanisme de preluare automată și integrare în hartă a datelor cadastrale periodice care vor fi disponibile în urma contractelor de cadastru general derulate de UAT-uri;

- Informații cu privire la proprietari, dimensiunea terenurilor, construcțiilor, etc.

Funcționalități MANAGEMENT DOMENIU PUBLIC:

- management numere poștale, străzi, hidranți etc, cu evidența verificărilor și intervențiilor efectuate asupra acestora;
 - management stâlpi iluminat, podețe, canale pluviale, panouri publicitare etc cu gestiunea intervențiilor efectuate asupra acestora.

Funcționalități MODUL NOMENCLATOR STRADAL:

- sistem de evidență și consultare geospațială a nomenclaturii stradale
- preluare și evidențiere în hartă a tuturor arterelor de circulație existente cu posibilitatea de a defini atribute caracteristice obiectelor existente în hartă (tip arteră, denumire arteră, denumire/dată act, cod poștal etc.)
- preluare și evidențiere în hartă a numerelor poștale existente cu posibilitatea de a defini atribute caracteristice (număr administrativ, tip clădire, cod poștal etc.)
- mecanism de introducere obiecte noi (străzi și numere poștale) prin adăugarea facilă peste informațiile existente (ortofotoplan)

Funcționalități MODUL INVESTITII:

- managementul spațial al investițiilor și alocațiilor bugetare, faze de lucrări (consultare investiții, monitorizare

ciclu de viață);

- managementul investițiilor pe parcursul derulării acestora, cu evidențierea contractelor, actelor adiționale, a acțiunilor de urmat, a alertelor aferente, progresului tehnic și financiar;

Funcționalități MODUL PATRIMONIU – gestiunea domeniului public și privat:

- reprezentare geospațială obiecte de patrimoniu (locuri de joacă, piețe, terenuri, baze sportive, spații publicitare, lacuri, ștranduri, rețele edilitare)
- management active (contracte de concesiuni/închiriere);
- managementul costurilor lucrărilor efectuate asupra infrastructurii gestionate;

Funcționalități MODUL URBANISM:

- Integrare în hartă a documentațiilor de urbanism și amenajarea teritoriului la nivelul UAT
- preluare din formate georeferentiate (.dwg, .dxf, .shp);
- preluare date referitoare la UTR-uri, RLU-uri, digitizare și stabilire atribute aferente datelor regimului tehnic.
- Modelare flux pentru generarea automată a documentațiilor de urbanism:
- regăsire facilă a proprietății pentru care se eliberează documentația;
- gestiune Cereri de emitere a Certificatului de Urbanism, a Autorizațiilor de Construire/Desființare precum și Cererile de

Prelungire Certificate și Autorizații;

- preluare date din documentațiile emise anterior (date pentru generarea Certificatului sau Autorizației din Cerere, datele de identificare a imobilului/terenului pentru Cererile de Prelungire a unor Certificate/Autorizații existente, Avize și Cereri pentru propunerile de proiect, etc);
- gestiune Certificate de Urbanism, Autorizații de Construire /Demolare, a prelungirii documentațiilor eliberate în prealabil ;
- evidențierea restricțiilor aferente unui teren/zone;
- alerte configurabile la apropierea termenelor de expirare, cu codificări de culori pentru termenele expirate.
- Gestiunea documentațiilor de urbanism – eliberare, scanare, regăsire
- Aplicația identifică în mod automat regimul tehnic plecând de la un teren/punct/linie/poligon, cu posibilitate de selecție/eliminare a informației de interes.
- Aplicația evidențiază articolele din Regimul Tehnic care au fost debifate față de textul complet și oferă posibilitatea introducerii la sfârșitul fiecărui articol a unui text suplimentar celui din RLU, pentru orice completări punctuale se doresc a fi făcute.
- Posibilitatea consultării de către cetățeni, direct de pe internet, a regimului tehnic aferent unei proprietăți, fără necesitatea demarării procesului de obținere a unui certificat de urbanism

de informare.

- Posibilitatea generării de documentații de urbanism pentru structuri complexe, care străbat mai multe UTR-uri/PUZ-uri, cu preluarea automată a regimului tehnic aferent fiecărui UTR/PUZ – ex. drumuri județene, infrastructură la nivelul întregului UAT (rețele electrice, de apă, etc.)
- Preluarea interactivă a noilor documentații PUZ și integrarea automată în procesul de generare a regimului tehnic – cu respectarea unui format standard privind geometria și fișierele atribut adiționale.
- Document management – încărcare documentații, arhivă, consultare documentații suport, avize, regăsire documentații eliberate pe bază de căutare avansată / integrare cu aplicațiile de document management existente
- Urmărirea și gestiunea traseului documentației de urbanism de la depunerea solicitării până la eliberarea documentației finale. Startul generării unei documentații de urbanism poate fi dat prin completarea on-line, de pe internet a cererii de eliberare a documentației aferente. Cetățenii au posibilitatea verificării stadiului documentației direct pe internet.

Dashboard / Tablou de bord

- Vizualizarea, verificarea activității utilizatorilor cu sistemul informatic;
- Posibilitate de personalizare și generare diferite rapoarte – situație încasări din activitatea de urbanism, status

Certificate/Autorizatii, etc

- Integrarea cu portalul web al UAT-ului prin publicarea spre consultare publică a documentelor de urbanism eliberate – certificate, autorizații, în format tabelar (raport) sau grafic (hartă cu dispunerea documentațiilor pe terenurile pentru care au fost eliberate).
- centru integrat de suport și helpdesk

3.3. Obiectivul strategic nr. 3. E-Management

Eficiența managementului de date, în contextul digitalizării, se poate realiza, la nivelul Primăriei:

1. Scanarea și atașarea documentelor în format electronic în aplicația de impozite și taxe;
2. Integrarea modulului Registru agricol cu aplicația Impozite și taxe;
3. Integrarea modulului Urbanism cu aplicația Impozite și taxe;
5. Crearea unei baze de date pentru persoanele care beneficiază de servicii sociale;
6. Certificarea utilizatorilor cheie din cadrul administrației publice locale, cel puțin la nivel începător, în domeniul securității cibernetice;
7. Aplicația e-Consiliu;

8. Eliminarea informațiile redundante, dar si a informațiilor care se dublează, existente, în prezent, pe site-ul primăriei;

3.4. Obiectivul strategic nr. 4. E-Securitate

Securitatea cibernetică, în cadrul demersului de digitalizare a Primăriei:

1. Realizarea unei interfețe integrate privind datele unei persoane;
 2. Realizarea unei interfețe integrate a unui sistem unitar de administrare a teritoriului localității, pentru a permite vizualizarea datelor pe o hartă web;
 3. Implementarea unor indicatori de performanță pentru activitatea realizată (de exemplu, Număr de utilizatori);
 4. Simplificarea documentelor privind acordul de utilizare a datelor cu caracter personal;
 5. Integrarea unei registraturi electronice (în special la nivelul Aplicației de impozite și taxe) cu registratura online a Primăriei;
- Alte propuneri vizează:
6. Implementarea unei politici de securitate IT la nivelul

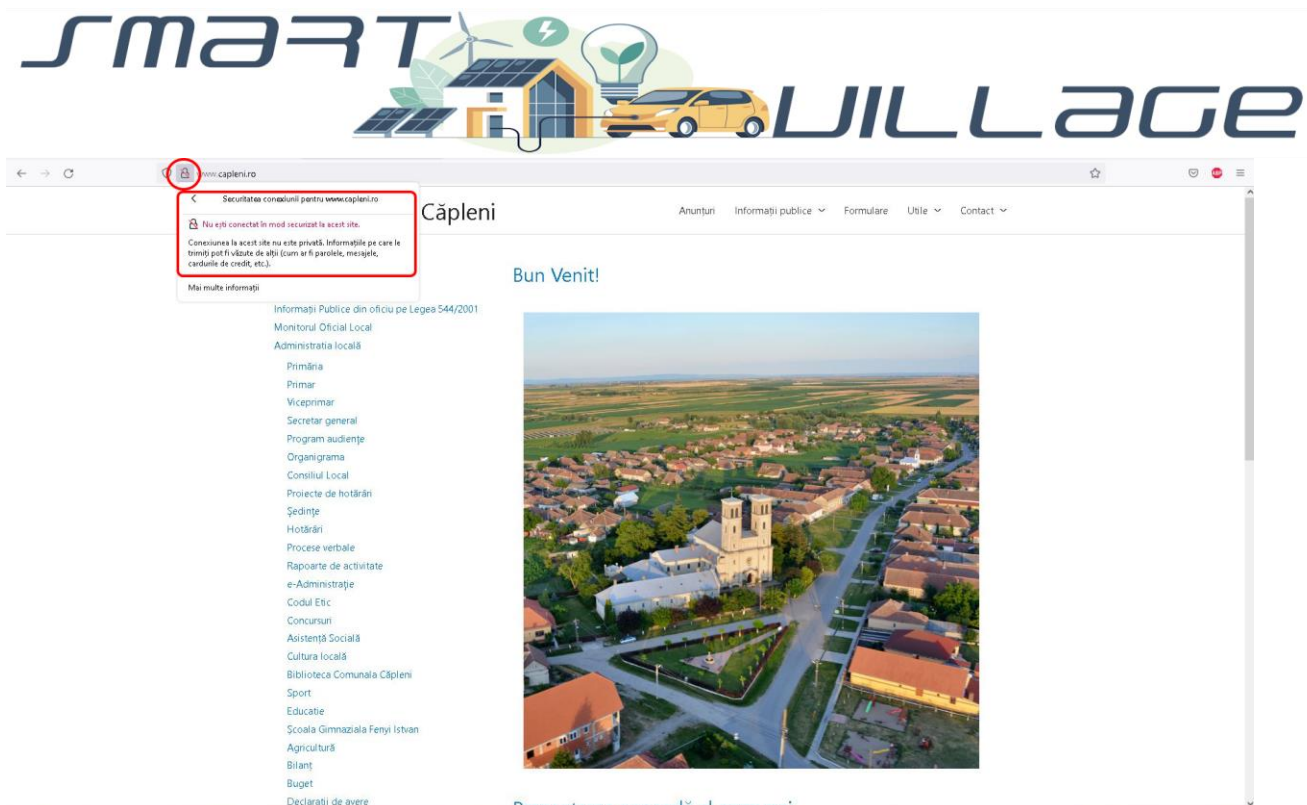

Primăriei Municipiului Deva;

7. Actualizarea site-ului www.borod.ro.

Cât privește cea mai mare lacună legislativă și problema confirmării identității, Primăria Borod poate promova, fie și doar la nivel local, o practică de autentificare biometrică a cetățenilor (fie ea prin scanarea biometrică a unui act de identitate electronic, ce urmează a fi implementat la nivel național, fie prin scanarea amprente, retinei sau prin module de recunoaștere facială) pentru a evita impuneri folosirii semnăturii electronice (care este extrem de restrâns folosită la ora actuală și chiar costisitoare pentru unele categorii sociale cum ar fi studenții sau pensionarii) și, mai ales, a celei olografe!

De asemenea, hostingul pentru site-ul instituției trebuie să fie unul securizat iar accesarea site-ului să se facă în condiții de siguranță, ceea ce nu este cazul acum, legătura fiind de modelul celei din imaginea de mai jos, adică nesecurizată.

3.5. Obiectivul strategic nr. 5. E-Comunicare

În prezent, Primăria analizează oportunitatea implementării unor aplicații civice și cetățenești (Borod 24) de Sesizări. De asemenea, Pagina Facebook Comuna Borod Bihor este necesar să fie actualizată cu noutăți postate cu regularitate. Propunerile vizează:

1. Programarea pe site-ul Primăriei a unei întâlniri online/telefonice/fizice a cetățenilor cu personalul de execuție din cadrul instituției;
2. Programarea pe site-ul Primăriei a unei audiențe online a cetățenilor cu personalul de conducere din cadrul instituției;
3. Traducerea informațiilor prezentate pe site-ului primăriei, în limbile de circulație internațională: Engleză, Franceză,

Germană dar și ale unor minorități (slovacă, maghiară);

4. Dezvoltarea opțiunii Relații cu presa (pot fi actualizate comunicate de presă, conferințe de presă etc.).

Se recomandă creșterea prezenței pe rețelele de socializare a autorității publice locale, pe cât mai multe rețele și canale de socializare și chiar angajarea unei persoane responsabile de difuzarea informațiilor de interes public profesionistă (jurnalist, licențiat în comunicare, marketing, etc) sau achiziția de servicii profesionale de promovare.

La ora actuală pe pagina Primăriei Borod sunt tutoriale video privind completarea unor documente, proiectele de hotărâri de Consiliu Local mai importante (pe viitor ar trebui publicate toate proiectele cu respectarea prevederilor Legii 52/2003), anunțuri și concursuri pentru ocuparea posturilor vacante, documente și informații de stare civilă, călătorie, prevenirea efectelor pandemiei de coronavirus și are un buton de accesibilitate pentru persoanele cu handicap de vedere, care pot asculta conținutul (prin USERWAY).

3.6. Obiectivul strategic nr. 6. E-Afaceri

Propunerile constau în îmbunătățirea serviciilor online oferite de către Primărie antreprenorilor:

1. Autorizații de funcționare firme;
2. Impozite și taxe locale;

3. Legis + Eurolegis;
4. Registrul Agricol- Adeverința Agenției de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA);
5. Birou investitori;
6. Producători locali;
7. Certificate înregistrare: autovehicule speciale, produse agricole, etc;
8. Licențe;

Alte propuneri vizează:

9. Integrarea sistemului Smart Payments (plăți inteligente);
10. Furnizarea online a unor informații despre firme;
11. Actualizarea datelor de contact online.

Se recomandă se intenționează achiziția a patru automate pentru plata (cash sau cu card) a taxelor locale dar și a softului necesar operării acestora. Softul permite atât digitalizarea serviciilor fiscale și a încasărilor primăriei pentru cetățeni cât și accesul facil și ușor, direct în localitatea de domiciliu, a cetățenilor sau agenților economici la informațiile fiscale personale, pe bază de CNP, CIF sau CUI.

3.7. Obiectivul strategic nr. 7. E-Comunitate

Propunerile vizează implicarea activă, socială și civică, a cetățenilor în relația cu administrația publică locală, prin:

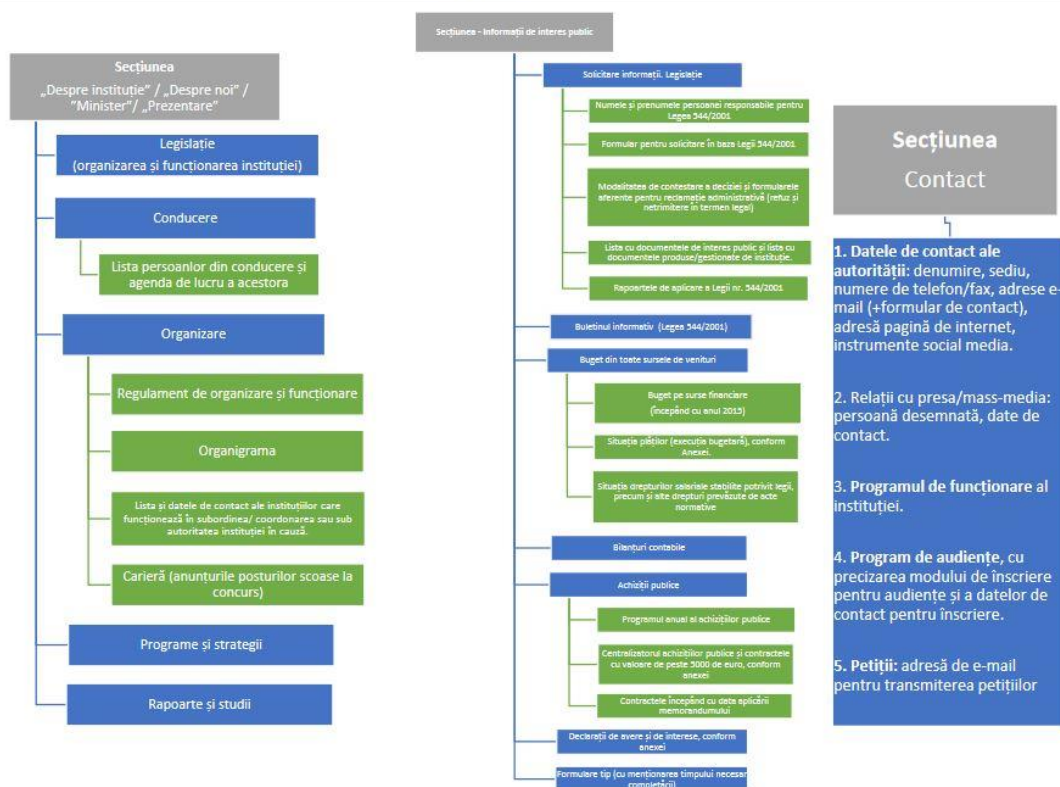

1. Consultări publice online cu cetățenii (de exemplu, votarea unor proiecte de interes pentru municipiu);
2. Promovarea acțiunilor întreprinse de primărie;
3. Intensificarea prezenței Primăriei în cadrul altor medii online (Instagram, YouTube etc.);

De asemenea, propunerile vizează furnizarea online de informații actualizate, în următoarele domenii:

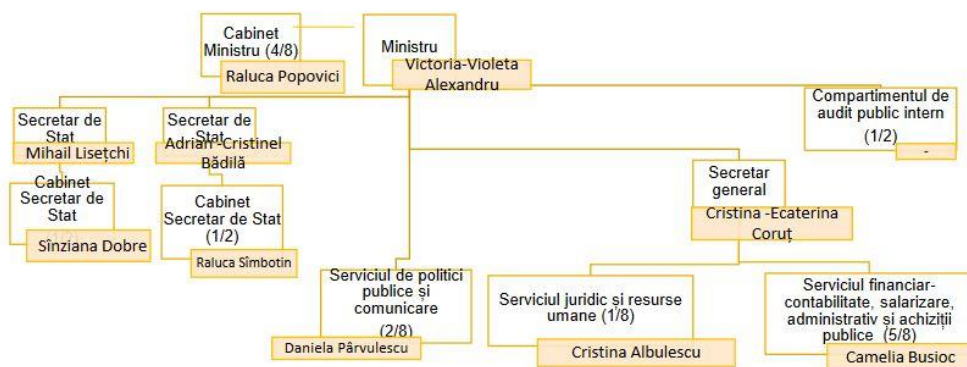
4. Educație (creșe, grădinițe, unități de învățământ, inspectorat);
5. Cultură (cetățeni de onoare, instituții de cultură, activități culturale);
6. Sport (structuri și baze sportive);
7. Sănătate (unități medicale);
8. Social (asistență și ajutoare);
9. Turism (obiective turistice, informații);
10. Divertisment.
11. Situații de urgență.

Se impune, de asemenea, în cazul paginii web a instituției (www.borod.ro) respectarea Memorandumului Guvernului privind aplicarea prevederilor Legii 544/2001 și reconfigurarea acestuia după formatul propus de lege:

Se recomandă, de asemenea, publicarea organigramei, în format editabil și cu menționarea numelor persoanelor din conducere, a demnitarilor aleși și a funcționarilor publici.

Organigramă cu elemente suplimentare (în format editabil)

Tipul de informație publicată	Temeiul demersului MCPDC
4. Programe și strategii proprii	Prevedere expresă a Legii - . (Art. 5, alin. 1, lit. f) din Legea nr. 544/2001)
5. Rapoarte și studii (rapoarte de activitate și alte rapoarte cerute de lege)	Prevedere expresă a Legii (Art. 5, alin. 3 din Legea nr. 544/2001) Cadru orientativ pentru raportul de activitate este prevăzut în anexa nr. 6 din H.G. 123/2002 pentru aprobarea normelor metodologice ale Legii nr. 544/2001.

Nu trebuie neglijate, pentru o bună comunicare cu cetățenii, nici afișarea pe pagina de internet a programelor și strategiilor locale, mai ales a SDL dar și a diverselor rapoarte de activitate și studii demarate sau achiziționate de către primărie, inclusiv prezentul document programatic, pentru a se asigura că există și un suport al cetățenilor în adoptarea și implementarea soluțiilor smart.

B. Secțiunea „Informații de interes public” / „Interes public”	
Tipul de informație publicată	Temeiul demersului MCPDC
1. Solicitare informații de interes public	
1.1. Nume și prenume ale funcționarilor publici responsabili pentru accesul la informații de interes public precum și datele lor de contact (adresă de e-mail, telefon).	(Art. 5, alin. 1, lit. c) din Legea nr. 544/2001)
1.2. Lista cu documentele de interes public și lista cu documentele produse/gestionate de instituție, conform legii.	Prevedere expresă a legii (Art. 5, alin. 1, lit. g) și h) din Legea nr. 544/2001).

1.3 Model de cerere tip/ formular - solicitare în baza Legii nr. 544/2001. Modelul de cerere tip este prevăzut în Anexa nr. 1 din H.G. nr. 123/2002 pentru aprobarea normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 544/2001. Alăturat se regăsește și un model de formular electronic.	Formular solicitare în baza Legii 544/2001 Nume* Adresa* E-mail* Telefon Informațiile de interes public solicitate* Select files to attach BROWSE FILES Marimea maxima a unui tipar este 100 MB ADAUGĂ
1.4. Modalitatea de contestare a deciziei și modele de formulare în acest sens, conform anexelor normelor de aplicare.	Mențiune expresă a legii - (Art. 5, alin. 1, lit. i) din Legea nr. 544/2001) Modelele de reclamație administrativă se regăsesc în Anexele 2 și 3 din H.G. nr. 123/2002 pentru aprobarea normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 544/2001.

Este necesară și implementarea unui formular de solicitare și a unui de petiționare a instituției.

C. Secțiunea „Contact”

Contact

1. Datele de contact ale autorității: denumire, sediu, numere de telefon/fax, adrese e-mail, adresă pagină de internet. (Art. 5, alin. 1, lit. d) din Legea nr. 544/2001).
2. Programul de funcționare al instituției. (Art. 5, alin. 1, lit. b) din Legea nr. 544/2001).
3. Audiențe: **Program de audiențe** (Art. 5, alin. 1, lit. a) din Legea nr. 544/2001), cu precizarea modului de înscriere pentru audiențe și a datelor de contact pentru înscriere.
4. **Petiții:** adresă de e-mail pentru transmiterea petițiilor (art. 6 (1), O.G. nr. 27/2002 privind organizarea unui compartiment distinct pentru relații cu publicul, încadrat cu personalul necesar, care va avea pregătirea corespunzătoare și care va primi, va înregistra și se va îngriji de rezolvarea petițiilor) și formular electronic pentru petiții – **model alăturat**.
5. Nume și prenume ale funcționarilor publici responsabili pentru accesul la informații de interes public precum și datele lor de contact (adresă de e-mail, telefon). (Art. 5, alin. 1, lit. c) din Legea nr. 544/2001)

Petiție on-line

* Nume si prenume

* Adresa

* Telefon

* Adresa de e-mail

* Continutul pe scurt al solicitarii

TRIMITE

3.8. Obiectivul strategic nr. 8. E-Administrație

Gruparea informațiilor existente pe site-ul Primăriei astfel:

1. Alegeri 2020;
2. Conducerea Primăriei;
3. Structura organizatorică a Primăriei;
4. Proiecte cu finanțare europeană în derulare;
5. Politici și strategii;
6. Dispoziții Primar;
7. Rapoarte de activitate;
8. Carieră - concursuri/formulare;
9. Proiecte cu finanțare europeană finalizate; Alte propuneri vizează informații despre:
10. Finanțări nerambursabile;
11. Achiziții publice.

3.9. Obiectivul strategic nr. 9. E-Dezvoltare

Propunerile vizează îmbunătățirea serviciilor online pe care Primărie prin integrarea informațiilor și aplicațiilor dezvoltate de către Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest dar și de către platforma www.inno.ro a acestora și a diverselor aplicații dezvoltate²⁸:

²⁸ <https://digitalizarehub.ro/por-nord-vest-2021-2027-digitalizarea-administratiilor-publice-locale-din-mediul-rural-digirural/>

1. Notarea construcției în cartea funciară;
2. Certificat de nomenclatură stradală;
3. Emiterea certificatului de urbanism;
4. Terenuri pentru tineri;
5. Orașe înfrățite;

Alte propuneri vizează:

6. Strategii urbane (PUG, PUZ, PUD, CTATU);
7. Autorizări construcții (autorizații, certificate);
8. Străzi (salubritate, deszăpezire, modernizare);
9. Locuințe (reabilitări, locuințe sociale).

3.10. Obiectivul strategic nr. 10. E-Durabilitate

Se propune adăugarea de informații suplimentare pe site-ul web al administrației publice locale, cu privire la stadiul implementării: Strategiei de Dezvoltare Locală și a Strategiei de digitalizare, a altor documente programatice ale CJ Bihor și ADR Nord-Vest.

Alte propuneri vizează:

1. Plan de acțiune privind clima și energia durabilă;
2. Plan de gestionare a deșeurilor;
3. Plan de calitate a aerului;
4. Plan de mobilitate urbană durabilă;

5. Eficiența energetică;
6. Spații verzi;
7. Instituții de mediu;

3.11. Obiectivul strategic nr. 11. Mobilitate

În cadrul acestui obiectiv se propune gruparea următoarelor informații, care există deja pe site-ul ADR Nord-Vest și ale portaluri web:

- Harta interactivă;
- Trasee de biciclete;
- Siguranța circulației.

Cap. 4

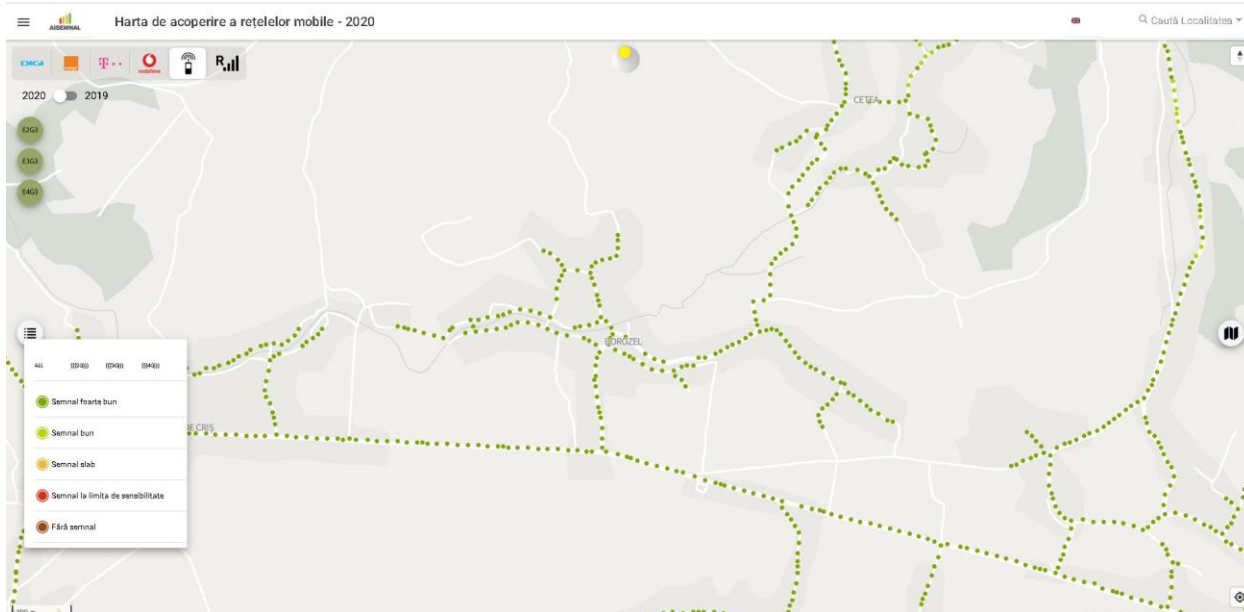
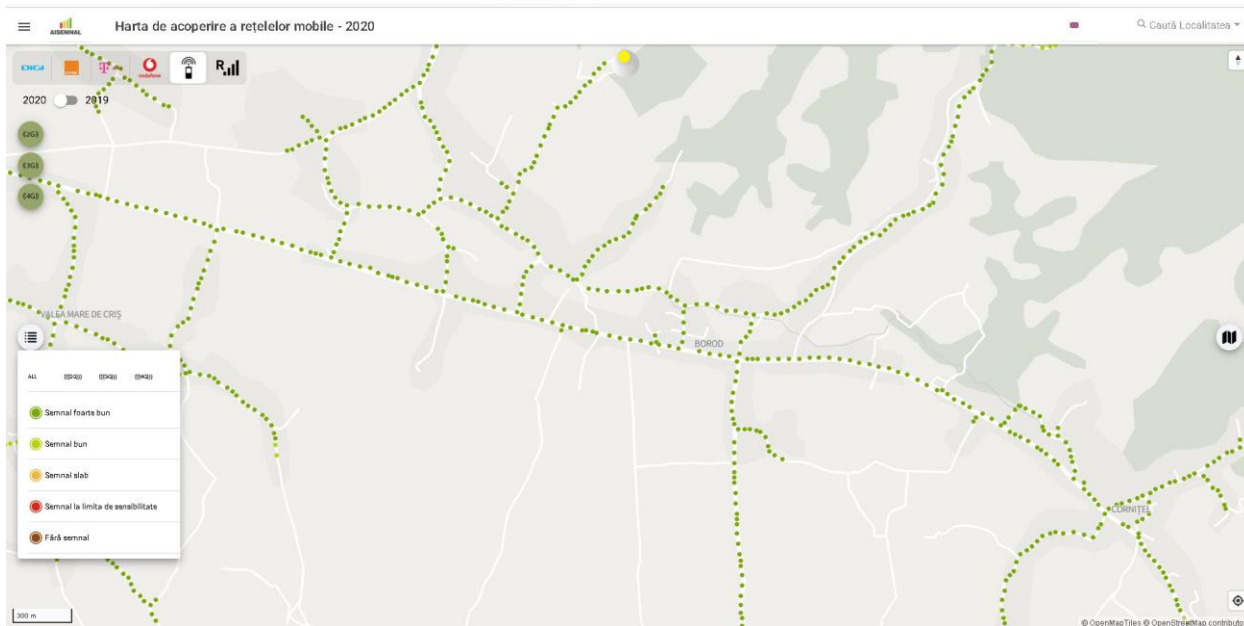
Concluzii

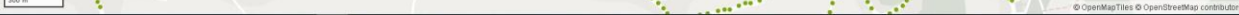
În ceea ce privește viteza conexiunilor la internet, atât fix cât și mobil, datele oferite de ANCOM¹⁷⁷ arată că infrastructura de date din Bihor este între primele 10 județe din țară. Cifrele privind viteza medie a conexiunilor fixe (162.2 Mb/s) și mobile (24.97 Mb/s) arată că județul se situează peste media națională (149Mb/s, respectiv 24.8 Mb/s).

Cu siguranță, în municipiile din județ, aceste viteze sunt mai bune decât media județeană, care include și zone mai puțin dezvoltate, în special rurale. Conexiunile la internet de mare viteză sunt esențiale pentru atragerea și păstrarea în județ a unei forțe de muncă educată, mai ales în condițiile unei dorințe a autorităților județene de dezvoltare a unor sectoare economice precum IT și industriile creative și atragerea unei forțe de muncă bine pregătite și mobile.

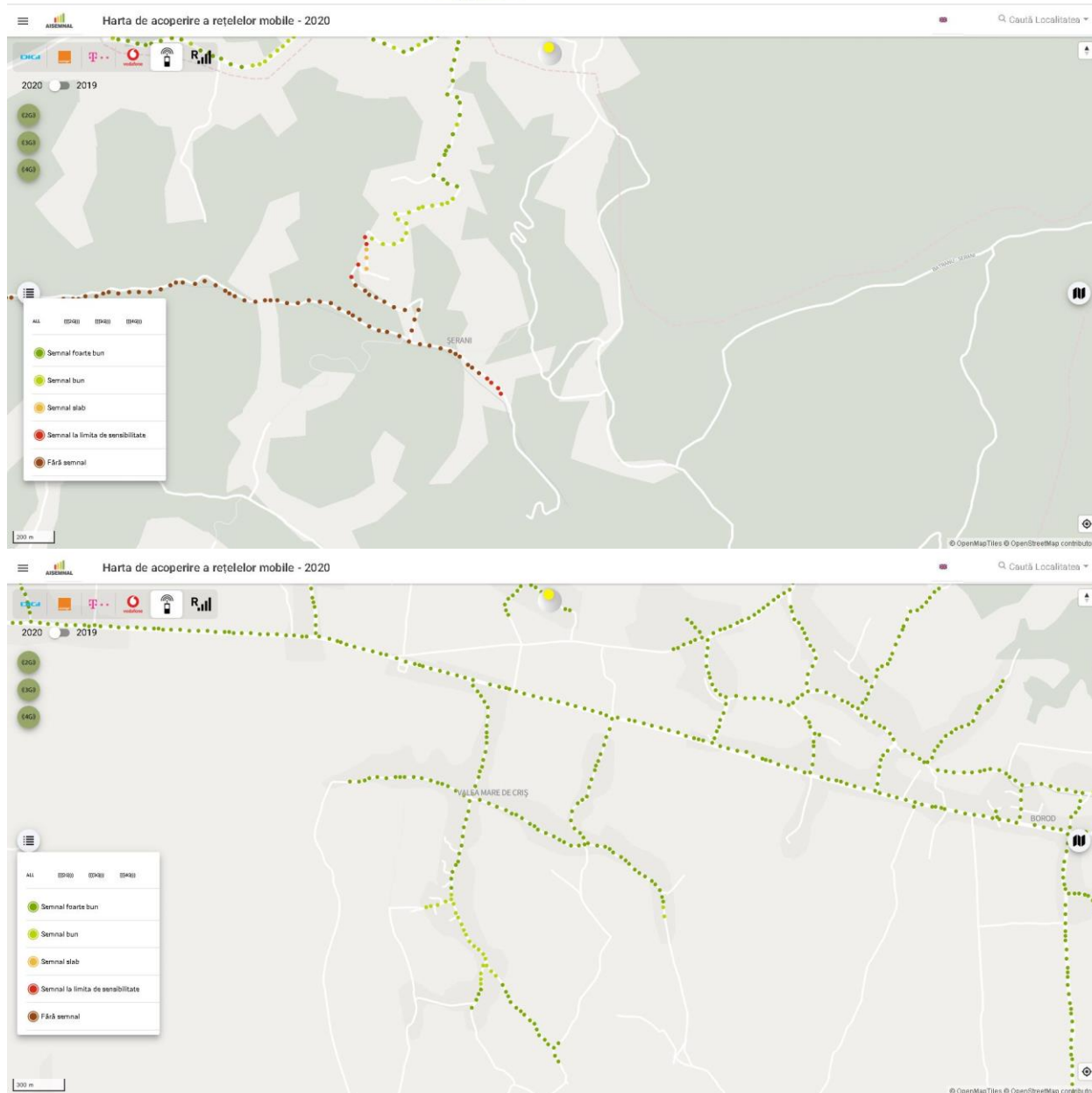
Cât privește comuna Borod, datele ANCOM sunt următoarele:

SMART VILLAGE

SMART VILLAGE

Ultimele date concrete legate de accesul cetățenilor și firmelor la internet, disponibile pentru întreg județul, sunt de la recensământul din 2011 și sunt cu siguranță perimate, dar se găsesc date actualizate atât pe site-urile companiilor care oferă astfel de servicii cât și pe pagina web a ANCOM. Datele oferite de institutul național de statistică sunt incomplete, eronate sau lipsite de granularitate (de pildă, numărul

locuitorilor din mediul urban care au accesat internetul este mai mare decât numărul locuitorilor din mediul urban)²⁹.

Cercetarea privind calitatea vieții efectuată de curând în județ arată că 90% dintre gospodăriile au acces permanent la internet (fix, mobil sau ambele variante). Aceste cifre sunt în acord cu datele disparate existente la nivel național (de pildă cele EUROSTAT, care arată că 81% dintre gospodăriile din România aveau în 2018 acces la internet), că, în mediul urban, uriașa majoritate a cetățenilor are acces la internet. Din păcate, fără date concrete legate de categoriile (sociale, etnice, cu dizabilități, de vârstă, etc.) în care accesul la internet este sub medie, nu se pot concepe programe țintite pentru a remedia aceste probleme (o cercetare sociologică care să răspundă acestor întrebări ar fi benefică pentru conceperea de programe țintite)³⁰.

Momentan, pentru plăți online, în special taxe și impozite, sunt înrolate în ghiseul.ro primăriile din Derna, Lungașu de Jos, Marghita, Oradea, Sântandrei, Inspectoratul Teritorial de Muncă Bihor și ANAF. Nu există date locale despre numărul bihorenilor care au competențele digitale medii sau peste medie (datele din indicele DESI, al Uniunii Europene, de pildă, sunt agregate la nivel de regiune sau stat). Recomandăm înrolarea în cât mai multe și mai variate astfel de platforme oficiale.

²⁹ Potrivit Strategiei de Dezvoltare a jud. Bihor, aflată în dezbatere publică

³⁰ idem

Un alt domeniu în care administrația ar putea colabora cu firmele din domeniu TIC este oferirea de seturi de date deschise (open data), pe care companiile le-ar putea folosi pentru realizarea de produse software inovatoare, care ar putea fi ulterior oferite spre implementare și altor instituții publice din alte zone ale țării.

Cap. 5.

EXEMPLE DE BUNE PRACTICI

(bune practici privind relația între mediul de afaceri și administrația publică³¹)

1. REGIUNEA BRANDENBURG (GERMANIA)

Fiind recunoscută pentru politicile de promovare a antreprenoriatului, autoritățile publice din Regiunea Brandenburg au inițiat un proces de raționalizare a măsurilor de sprijinire a IMM-urilor din regiune. Accentul este pus pe modernizarea ecologică a economiei regionale, prin sprijinirea creativității și inovației ca factori-cheie pentru dezvoltarea economică, oferind noi instrumente financiare pentru a completa gama de finanțare disponibilă. În acest sens, Regiunea Brandenburg a obținut o serie de rezultate bune în anul 2011, cu sprijinul fondurilor structurale ale UE, inclusiv al Fondului european de dezvoltare regională (FEDER), al Fondului social european (FSE) și al Fondului european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR).

³¹ Exemplele de bune practici au fost identificate pe baza documentului "Encouraging entrepreneurship at local and regional level Best Practice Examples from EER Regions", 2014.

În ceea ce privește accesul la capital pentru IMM-uri, Regiunea Brandenburg sprijină companiile prin acordarea de împrumuturi cu dobândă redusă, garanții și investiții de capital pentru înființarea, extinderea și achiziționarea de companii. În plus, au fost instituite noi instrumente financiare. Cel mai recent este fondul destinat fazelor incipiente de dezvoltare a afacerilor și urmărește stimularea bazei de capital de capital a IMM-urilor noi, inovatoare, aflate în stadii incipiente, prin împrumuturi și acordarea de capitaluri. Volumul fondurilor se ridică la 20 milioane EUR. Societățile pe acțiuni cu sediul în sau cu sucursale în Regiunea Brandenburg sunt eligibile să primească câte o finanțare de până la 1 milion EUR.

Strategia Comună de Inovare Berlin-Brandenburg ("InnoBB") arată modul în care regiunea în care se află și capitala continuă să se dezvolte ca un hub de inovare competitiv la nivel internațional. Strategia prevede o coordonare transfrontalieră mai strânsă pentru a concentra forțele și pentru a permite regiunii să se poziționeze cât mai bine în raport cu concurența mondială. Prin expertiza excelentă în cercetare și tehnologie disponibilă, Regiunea deține deja o poziție de lider în mediile de inovare germane și internaționale. Pentru a consolida această poziție și pentru a accentua profilul regiunii, "InnoBB" se concentrează pe dezvoltarea clusterelor cu potențial de dezvoltare ridicat. Caracteristicile remarcabile sunt structurile de conducere intersectoriale, rețelele internaționale și integrarea sistematică în structurile UE de cercetare-dezvoltare.

"InnoBB" este strâns corelată cu Strategia Europa 2020 a Uniunii Europene. O inițiativă finalizată la premiile Regio 2009, este "Go: Incubatorul" din Potsdam.

Parcul științific Golm a devenit o locație cu potențial foarte mare de inovare. Dezvoltarea sa se bazează în mare parte pe finanțarea din partea FEDER pentru dezvoltarea infrastructurii de cercetare. Ecologizarea modernă, energia, eficiența materialelor și tehnologiile eco.

Guvernul regional oferă sprijin pentru modernizarea ecologică a IMM-urilor din Brandenburg prin măsuri care măresc gradul de conștientizare, oferă informații și consiliere și promovează investițiile în eficiența energetică. Regiunea Brandenburg sprijină proiectele care vizează utilizarea sporită a energiilor regenerabile și îmbunătățirea eficienței energetice și a securității aprovizionării, în conformitate cu orientările revizuite "RENplus" și cu obiectivele strategiei regionale "Strategia energetică 2030", cu accent pe tehnologiile ecologice. Sprijinul pentru economia cu emisii reduse de carbon va constitui o componentă majoră a viitorului program operațional al FEDER pentru perioada ulterioară anului 2014.

Educația pentru spirit antreprenorial și sprijin pentru înființare de companii noi este asigurată printr-un program dezvoltat la nivel regional cu ajutorul Ministerului Afacerilor Economice și Europene într-o serie de școli selectate din Regiunea Brandenburg. Elevii din casele 10 -12 au fost invitați să discute

cu antreprenorii despre auto-angajare (self-employment) și spiritul antreprenorial. Evenimentele s-au derulat cu cooperarea școlilor, a antreprenorilor, dar și din cadrul managementului unor proiecte inovatoare. Printre aceste evenimente s-au numărat și campaniile școlare, participarea la rețele implicând școli și întreprinderi și participarea la un concurs național pentru încurajarea activităților de cercetare și dezvoltare în rândul adolescenților.

O gamă largă de servicii de pilotare și coaching pentru diferite grupuri-țintă susține antreprenorii începători la nivel regional. Toate măsurile sunt coordonate într-un sistem integrat și sunt finanțate în baza unei directive care vizează promovarea măsurilor de calificare și coaching pentru întreprinderile nou înființate și pentru IMM-uri. Un element important este programul național Gründerchoaching Deutschland condus de banca promoțională KfW. La nivel regional, toate universitățile de științe aplicate colaborează în cadrul rețelei Gründungsnetz Brandenburg. Programul Start-up Navigator International oferă sprijin cuprinzător studenților străini, oamenilor de știință și absolvenților, sub forma acordării de sprijin pentru: o evaluare inițială a ideii de afaceri prezentate, dezvoltarea, consultarea și coaching-ul extern, formarea, crearea de rețele și mentoratul după faza de lansare.

2. DANEMARCA DE SUD (DANEMARCA)

Specializarea inteligentă - inovare și creștere prin inițiative de clusterizare

Forumul pentru Dezvoltare din Regiunea Danemarca de Sud este rezultatul unui parteneriat comercial-politic care implică comunitatea de afaceri, instituțiile de învățământ, sindicatele și organizațiile patronale, autoritățile locale, precum și cele de la nivel regional. Este un centru care are ca scop promovarea inițiativelor care contribuie la dezvoltarea regiunii.

Forumul își concentrează strategia asupra a trei domenii prioritare, în care companiile regionale și-au dovedit capacitatea de lider în ultimii ani. Cele trei domenii strategice sunt:

- Energie durabilă, cu accent pe eficiența energetică și pe producția de energie marină;
- Tehnologii de îmbunătățire a serviciilor de sănătate și servicii sociale;
- Industria creativă și turism.

Instrumentele și proiectele finanțate de Forumul pentru Dezvoltare sunt destinate acestor domenii de excelență și

următoarele instrumente trebuie utilizate pentru atingerea obiectivelor strategice:

1. Antreprenoriat;
2. Resurse umane și educație;
3. Cercetare, inovare și noi tehnologii - inclusiv design și TIC;
4. Dezvoltarea clusterelor.

Clusterelor sunt importante pentru cele patru domenii strategice de excelență în afaceri. Astfel, pentru fiecare dintre domeniile strategice de afaceri, există un cluster dedicat:

- Lean Energy (www.leanenergy.dk) și Offshore (www.offshorecenter.dk) - Energie durabilă, cu accent pe eficiența energetică;
- Welfare Tech (www.welfaretech.dk) - tehnologii de sănătate și servicii sociale;
- Design2Innovate (www.design2innovate.dk) – design.

Clusterelor sunt finanțate parțial de autoritățile regionale (Danemarca de Sud), fonduri UE dar și din fonduri private. Fiecare cluster dezvoltă măsuri specifice domeniului în care activează. Centrul Regional de Dezvoltare a Afacerilor din Danemarca de Sud (www.vhsyddanmark.dk) activează în

colaborare cu clusterelor și oferă sprijin gratuit companiilor nou înființate și celor aflate în etape de dezvoltare.

Centrul este finanțat de cele 22 de municipalități din regiunea Danemarcei de Sud, având ca obiective pentru 2020: atingerea unui nivel de productivitate cu 10% mai mare decât media OCDE și o rată a ocupării forței de muncă la egalitate cu Top 5 al OCDE.

Welfare Tech Invest - inovare și creștere prin accesul îmbunătățit la capitalul de risc.

Accesul la finanțare este o provocare pentru antreprenori și IMM-uri, mai ales în domeniile de succes de la nivelul regiunii Danemarca de Sud. Pentru a îmbunătăți accesul la tehnologiile de sănătate și servicii sociale, a fost înființat un fond de capital de risc denumit Welfare Tech Invest - Danemarca de Sud. Acest fond, lansat în 2012, investește în antreprenori în domeniul tehnologiei în sănătate și servicii sociale din regiune. În plus, fondul de capital oferă împrumuturi antreprenorilor din zonele rurale din regiune.

Welfare Tech Invest - Danemarca de Sud este finanțată parțial cu bani din regiunea Danemarcei de Sud, dar și din fonduri UE. Welfare Tech Invest este administrată de manageri profesioniști de investiții, cu cunoștințe specifice despre investirea banilor de seminte, accelerarea creșterii în

companiile antreprenoriale și domeniul specific de afaceri al tehnologiilor de sănătate și bunăstare. Bani de la Welfare Tech Invest vor fi, de la caz la caz, compensați cu bani de la alți investitori și furnizori de împrumuturi.

Obiective pentru Welfare Tech Invest (în următorii 5 ani):

- Investiți în 12 companii noi în domeniul tehnologiilor pentru servicii sociale în regiune;
- 30 de împrumuturi vor fi acordate companiilor din zonele rurale din regiune;
- În companiile din portofoliu vor fi create între 175 și 250 de noi locuri de muncă.

3. CATALONIA (SPANIA)

Proiect de simplificare administrativă și îmbunătățire a reglementării la nivel regional.

Proiectul dezvoltă un planul de punere în aplicare a ghișeului unic la nivel regional.

Una dintre măsurile prin care administrațiile publice moderne și receptive la nevoile mediului de afaceri pot contribui în mod semnificativ la crearea, succesul și creșterea IMM-urilor, constă în crearea condițiilor pentru reducerea cheltuielilor cu resurse (timp și bani), oferind astfel posibilitatea dezvoltării

inovării, internaționalizării, precum și creării de locuri de muncă. Guvernul Cataloniei este în proces de dezvoltare a unui model de interacțiune între companii și administrație care pune accentul pe utilitatea socială a antreprenoriatului și se bazează pe responsabilitate și încredere reciprocă.

Planul de introducere a unui "ghișeu unic" pentru întreprinderi va permite companiilor să finalizeze toate procedurile și formalitățile necesare pentru a lansa activități de afaceri într-un singur punct. În acest sens, Guvernul Cataloniei a aprobat planul de implementare a ghișeelelor unice la nivel regional. Aproape 600 de proceduri privind întreprinderile au fost identificate (470, 78% implică guvernul regional, 100, 16% implică guvernul de stat și aproximativ 20,4% implică municipalitățile). 90 din cele 470 de proceduri care implică guvernul regional vor fi eliminate. În plus, 320 din cele 470 (68%) vor fi simplificate. Astfel, companiile ar putea economisi aproximativ 160 milioane EUR în fiecare an (640 milioane EUR pe parcursul perioadei planificate 2011-2014).

Ghișeul unic se bazează pe:

1. Administrație multinivel: operare, indiferent de nivelul administrativ competent (local, regional, național).
2. Diversificarea căilor de îndeplinire a procedurilor: modalitatea de îndeplinire a procedurilor este aleasă în funcție de preferințele companiilor (on-line, prin poștă, la ghișeu).
3. Construirea unei rețele: model de colaborare utilizat în furnizarea de servicii.
4. Eficiență și eficacitate: îndeplinirea procedurilor în momentul solicitării.

Internaționalizare: Programul "Start Exporting"

Industria din Catalonia acoperă 26% din totalul exporturi și 28% din importurile spaniole, internaționalizarea fiind o pârghe puternică atât pentru creștere, cât și pentru competitivitate, iar Guvernul Cataluniei se angajează să-l intensifice. ACCIÓ (Servicii ale administrației locale, Barcelona) este organismul public care dezvoltă politica de inovare și internaționalizare. Programul "Start Exporting" se concentrează asupra IMM-urilor și antreprenorilor care doresc să inițieze activități de export (sau care exportă mai puțin de 20% din cifra lor de afaceri).

Programul este conceput special pentru a ajuta IMM-urile (mai mici din punct de vedere al dimensiunii în Catalonia decât

media UE) să depășească dificultățile întâmpinate în procesul de internaționalizare (lipsa de timp pentru a investi în obținerea informațiilor de piață, riscuri și resurse financiare limitate, etc). Programul contribuie la elaborarea unei strategii de export și a unui plan de dezvoltare. Aceasta include decizia cu privire la produsele/serviciile exportabile, date privind piețele cu cel mai mare potențial și mai potrivite pentru companie și, în cele din urmă, decizii asupra celei mai bune strategii de accesare a acestor piețe și a clienților acestora. Companiile sunt încurajate să participe la misiuni comerciale, târguri comerciale internaționale și alte evenimente comerciale, astfel încât să poată construi relații cu clienții internaționali și să efectueze cercetări de piață la fața locului. Programul (60% finanțat de ACC1Ó) oferă sprijin pentru un an pentru a ajuta IMM-urile să dezvolte instrumentele și tehnicile de care au nevoie pentru a reuși pe piețele de export:

1. Workshop de o zi privind derulare activității de expert (GoExport);
2. Acordarea a 50 de ore de consultanță de către un consilier principal de export pentru a elabora o strategie de export și un plan de dezvoltare;
3. Acordarea a 25 de ore de consultanță de la un consilier de marketing digital pentru a dezvolta o strategie de marketing online pentru piețele de export;

4. Sprijin 2 zile pe săptămână de la un manager junior de vânzări la export pentru implementarea planului de export și executarea sarcinilor de vânzări la export.

Cel mai important obiectiv al acestui program este atingerea sau creșterea vânzărilor la export și, dacă este posibil, realizarea de vânzări internaționale pe piețe cât mai diverse. Programul funcționează din 2001 și au participat la activitățile derulate în total 500 de companii (30% dintre participanți sunt antreprenori - companii înființate de mai puțin de 3 ani, 61% întreprinderi micro, 26,8% mici și 7,3% medii). Din cele 41 de companii care au participat la program în perioada 2010-2011, 65,8% au realizat vânzări la export în timpul anului de program. Principalele piețe de export au fost: Franța (50%), Belgia (22,7%) și SUA (18,2%). În plus, 78% dintre participanții la program prognozează că vor realiza vânzări la export pe termen scurt.

Guvernul catalan se angajează să extindă programul, contribuind astfel la relansarea economică a regiunii. Acest lucru se realizează prin alinierea tuturor agenților de internaționalizare care operează în Catalonia, astfel încât aceștia să ofere același program IMM-urilor din Catalonia. Acest lucru va permite atingerea țintei a 500 de companii care încep să exporte în mod regulat în 2012.

4. Ciugud (România)³²

„Putem salva satul românesc implementând soluții inteligente.”

- Gheorghe Dămian, primarul comunei Ciugud.

De ce sunt atrași oamenii să locuiască aici?

Câteva motive: toate gospodăriile au acces la utilități; chiar și drumurile agricole sunt asfaltate; există piste de biciclete; în zonele publice, este disponibil internet wireless gratuit; iluminatul public este asigurat cu ajutorul unei eoliene sau cu panouri solare; școala este și ea digitalizată; plata taxelor și a impozitelor locale se face online și există stații de încărcare pentru autovehicule electrice.

„În 2000, când am ajuns primar, veniturile noastre proprii erau de

70.000 de lei și am moștenit o datorie de vreo 300.000 de lei. Nu ne puteam plăti nici salariile la Primărie, tot timpul ni se tăia curentul la iluminatul public, nu aveam bani pentru gaz la școli”, ne spune Gheorghe Dămian, primarul comunei Ciugud.

Cum s-a dezvoltat această comună în ultimii 20 de ani?

Prima inițiativă a primarului pentru revitalizarea comunei a fost transformarea uneia dintre pășunile existente în zonă industrială pentru investiții. Acesta a fost doar începutul, iar treptat, administrația locală s-a orientat spre atragerea de fonduri europene și a reușit să scrie proiecte și să obțină

³² După o prezentare a ADR Nord-Est www.adrnordest.ro

finanțări în valoare de peste 30 de milioane de euro, o bună parte din sumă fiind obținută în colaborare cu comunele apropiate. Până în prezent, Ciugud este comuna care a atras cele mai multe fonduri de la Uniunea Europeană, din România.

Veniturile proprii ale comunei Ciugud au crescut din 2000 și până în prezent cu aproape 3000%, ajungând, de la 70.000 de lei, la aproape un milion de euro. Acum, în zona de dezvoltare economică se află aproximativ 35 de investitori, care oferă peste 700 de locuri de muncă.

„De ani de zile, vorbim despre posibilitatea ca satele românești să devină inteligente. Ne-am încăpățânat să credem în acest vis și el se transformă în realitate” - Gheorghe Dămian, primarul comunei Ciugud.

La nivel național, Ministerul Fondurilor Europene propune ca ideea de „sat inteligent” să fie consolidată printr-un program național adresat tuturor comunelor din țară, iar comuna Ciugud să devină studiu de caz la nivel național, în ceea ce privește implementarea conceptului de „sat inteligent”.

„Statisticile arată că, din păcate, satul românesc îmbătrânește, iar, în fiecare an, în medie, nouă sate din România dispar din cauza migrării populației spre zona urbană. La Ciugud se întâmplă fenomenul invers. Tinerii din zonă se mută în Ciugud pentru că oferă tot confortul necesar: utilități, străzi asfaltate, internet în zonele publice, piste de biciclete. Și acest lucru este important pentru noi, pentru că oamenii reprezintă cea mai de

preț resursă pe care s-a bazat dezvoltarea acestei comune.” -
Gheorghe Dămian, primarul comunei Ciugud.

Cap. 6.

Resurse

SISTEME INFORMATICE OPERATE de ADR

În prezent, ADR gestionează următoarele sisteme informatice de interes național:

- 1.1. Sistemul Național Electronic de Plată Online (SNEP) – GHIȘEUL.RO;
- 1.2. Sistemul Informatic Punctul de Contact Unic electronic (PCUe);
- 1.3. Sistemul Electronic de Achiziții Publice (SEAP);
- 1.4. Sistemul Informatic de Atribuire Electronică în Transporturi (SIAE).

Sistemul Național Electronic de Plată Online (SNEP) – GHIȘEUL.RO

Sistemul național electronic de plată online (SNEP) – Ghișeul.ro reprezintă soluția online pentru digitalizarea modalităților de plată a taxelor și impozitelor. El permite contribuabililor să vizualizeze și să își plătească rapid și sigur taxele pe care le datorează bugetelor locale și bugetului de stat.

Încă de la preluarea mandatului, am înțeles funcționalitatea și necesitatea acestui sistem, în special de la momentul instituirii stării de urgență pe teritoriul României prin Decretul nr. 195/2020, prelungită prin Decretul nr. 240/2020.

Astfel, în perioada februarie-aprilie au fost implementate 4 noi funcționalități în Ghișeul.ro:

a) **Implementarea posibilității plăților efectuate de persoane juridice**

Ghișeul.ro a fost extins pentru a introduce o nouă posibilitate de plată pentru obligațiile datorate bugetului consolidat, pentru persoanele juridice și alte entități fără personalitate juridică. De asemenea, persoanele juridice vor putea achita prin portal și alte obligații datorate, precum tarife sau amenzi, în plus față de taxe și impozite, singura condiție fiind ca entitatea beneficiară să fie înregistrată în Sistemul Național Electronic de Plată.

Această schimbare este una majoră în relația dintre instituțiile publice și cetățeni, mediul de afaceri și ONG-uri, ajungându-se la o digitalizare a întregului proces, pe lângă reducerea sau chiar eliminarea timpului de așteptare din instituțiile publice.

Încă din primele zile s-a putut observa o creștere de utilizatori a platformei Ghișeul.ro. Până la sfârșitul lunii aprilie, au fost transferate în sistem peste **375.000 de persoane juridice** de către peste **90 de primării**.

b) Realizarea de implementări noi la nivel de sistem în vederea sincronizării Agenția
Națională Antifraudă Fiscală - Ghișeul.ro

Acest demers s-a realizat în vederea conceperii unui flux de comunicare între Ghișeul.ro și softul Agenției Naționale de Administrare Fiscală.

Astfel, în termen de 5 zile, sumele plătite prin platforma Ghișeul.ro ajung în contul ANAF. După această perioadă, ANAF confirmă achitarea în mod corect de către contribuabil a sumelor de plată, moment în care se realizează confirmarea plății și în contul beneficiarului.

Astfel, singurul contact pe care îl are cetățeanul pentru achitarea taxelor și impozitelor și confirmarea plății acestora este cu platforma Ghișeul.ro.

În vederea rezolvării acestei chestiuni de importanță majoră pentru cetățenii României, au fost necesare o serie de modificări legislative, care s-au realizat la îndemnul Autorității pentru Digitalizarea României. Cu sprijinul ministrului Finanțelor Publice, prin ordinul 1816 din 31 martie 2020, s-a modificat ordinul 1376/2020 care prevedea tipurile de creanțe fiscale care pot fi achitate prin intermediul cardurilor bancare în sistem online.

În mod concret, în anexa Ordinului Ministrului Finanțelor Publice nr. 1.376/2016 privind tipurile de creanțe fiscale care pot fi plătite prin intermediul cardurilor bancare în

sistem online prin intermediul Sistemului Național Electronic de Plăți, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 614 din 10 august 2016, cu completările ulterioare, după categoria „Amenzi, penalități și confiscări” se introduce o nouă categorie: „Obligații fiscale de plată ale contribuabililor persoane fizice”, având următorul cuprins:

	Obligații fiscale de plată ale contribuabililor persoane fizice	Obligații fiscale de plată ale contribuabililor persoane fizice
55.04	Sume reprezentând impozit pe venit și contribuții sociale datorate de persoanele fizice în curs de distribuire	Sume reprezentând impozit pe venit și contribuții sociale datorate de persoanele fizice în curs de distribuire

Noi potențiali utilizatori în urma implementării realizate împreună cu ANAF

Impozit	Nr. Obligații	Nr. Utilizatori
CAS aferente declarației unice	88.848	44.565
CASS aferente declarației unice	377.853	266.423
Impozit pe venit aferent declarației unice	732.178	419.592
Total	1.198.879	730.580

c) Introducerea de noi tipuri de taxe în Ghișeul.ro

Odată cu intrarea în vigoare a Decretului Președintelui României nr. 195/2020 pentru instituirea Stării de Urgență generate de virusul Sars-Cov-2, și prelungite conform Decretului nr. 240/2020, pentru a proteja cetățenii și pentru a limita numărul de cazuri, au fost implementate o serie de măsuri și sancțiuni.

Astfel, pentru a veni în sprijinul cetățenilor, prin platforma

Ghișeul.ro, plățile amenzilor prevăzute în ordonanțele militare au putut fi achitate online.

**Amenzile prevăzute în Ordonanțele Militare
achitate prin platforma *ghișeul.ro***

Pentru perioada aprilie-mai 2020

2.579

amenzi

1.111.528,5

valoarea totală
(lei)

d) Instituții înrolate

După cum este prevăzut și în Hotărârea de Guvern nr. 89/2020, unul dintre principalele obiective ale ADR este implementarea procesului de digitalizare a sectorului public. Pentru popularizarea procesului de înrolare în sistem, avem în vedere colaborări extinse cu autorități de la nivel local (Consilii județene, Instituții ale Prefectului), modificări în normele de aplicare Ghișeul.ro prin care să simplificăm derularea procedurii de înrolare, creșterea nivelului de colaborare cu entități private (instituții bancare, firme din domeniul IT) pentru comunicarea eficientă către primării a avantajelor înregistrării în sistem.

Au fost înrolate 36 de instituții.

Ținând cont de numărul de primării din țară, numărul

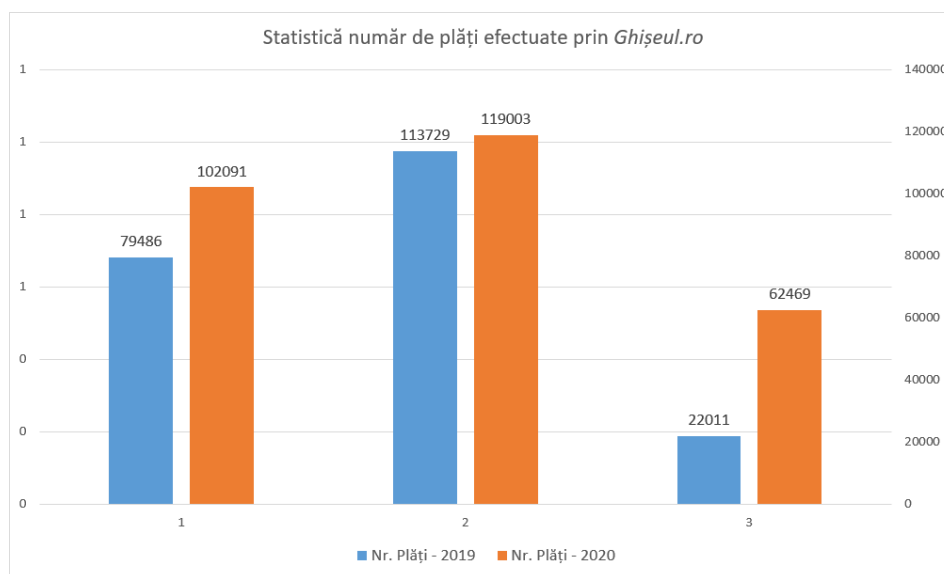
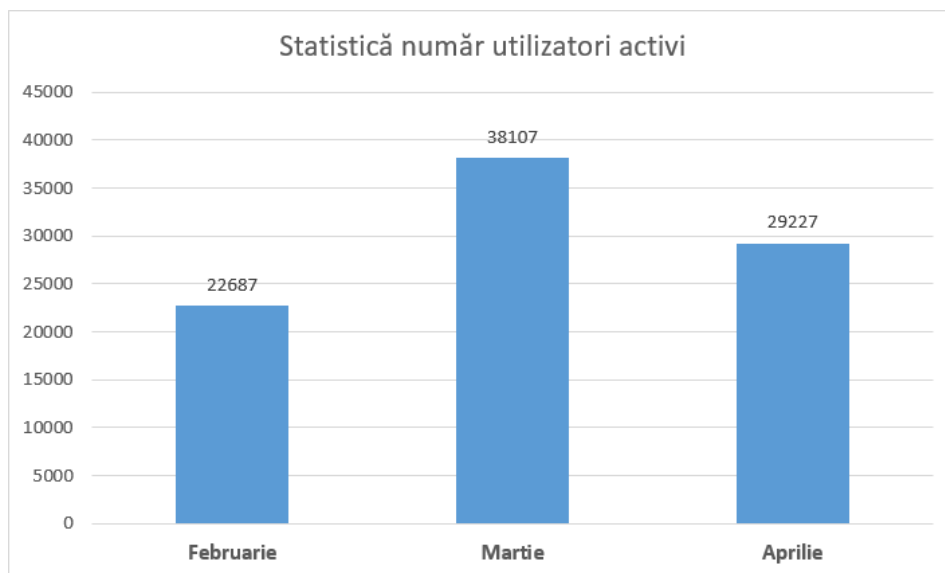
instituțiilor înrolate este unul mic. Un obiectiv realist al conducerii Autorității pentru Digitalizarea României este de a înregistra în Ghișeul.ro toate primăriile municipiilor României, precum și minim 50% din numărul total de unități administrativ-teritoriale orășenești și comunale.

Pentru a înrola un număr cât mai mare de instituții publice, s-au inițiat demersurile pentru simplificarea procesului de înscriere a autorităților în acest sistem informatic.

Astfel, începând cu luna aprilie, cererile de înrolare, contractul instituțiilor publice cu instituțiile bancare, precum și restul documentelor obligatorii pentru înrolare vor fi semnate și transmise electronic, aceste măsuri reducând substanțial timpul de procesare.

De asemenea, este în curs de realizare un manual de înrolare a instituțiilor, care va fi pus la dispoziția tuturor beneficiarilor.

De la înființarea Autorității pentru Digitalizarea României s-a înregistrat o creștere de noi utilizatori pe platforma Ghișeul.ro cu 25%.

Sistemul Informatic Punctul de Contact Unic Electronic (PCUe)

Conform Hotărârii de Guvern nr. 89/2020 privind organizarea și funcționarea Autorității pentru Digitalizarea României, cu modificările ulterioare, instituția îndeplinește atribuțiile de realizare, operaționalizare și administrarea sistemului informatic Punctul de Contact Unic electronic (PCUe).

PCUe este conceput ca un catalog al tuturor serviciilor publice furnizate la nivelul administrației publice centrale și locale din România. Sistemul facilitează dialogul, pe cale electronică, între cetățeni și mediul de afaceri cu instituțiile publice, contribuind astfel la simplificarea și debirocratizarea administrației publice, eliminarea mersului la ghișeu, transparența și accesibilitatea utilizatorilor la serviciile electronice oferite de instituțiile publice, toate acestea constituind avantaje care contribuie la creșterea gradului de satisfacție a cetățenilor și entităților private, în relația acestora cu instituțiile furnizoare de servicii.

Una dintre principale activități derulate pentru buna funcționare a sistemului PCUe a fost relaționarea cu Comisia Europeană în vederea îndeplinirii obligațiilor pe care instituția le are în calitate de autoritate coordonatoare

privind implementarea Regulamentului (UE) 2018/1724 al PE și CE - înființarea unui portal digital unic (gateway), al Directivei 2006/123/CE și al Directivei 2013/55/UE. Din cauza pandemiei COVID-19 care a afectat toate statele membre, Comisia Europeană a luat decizia organizării de videoconferințe, acesta fiind principalul canal de comunicare cu reprezentatii statelor comunitare. În cadrul acestor videoconferințe s-au stabilit măsurile necesare a fi implementate de către fiecare stat membru pentru punerea în aplicare a Regulamentului Single Digital Gateway.

În acord cu obiectivele urmărite de ADR, de simplificare și debirocratizare administrativă, în perioada de raportare, februarie–aprilie 2020, în PCUe s-au înrolat 290 de unități administrativ-teritoriale comunale, orășenești și municipale și 10 societăți comerciale cu rol de avizare a autorizației de construire, în acord cu prevederile Legii nr.7/2020 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, cu modificările și completările ulterioare.

Totodată, s-au continuat demersurile pentru îndeplinirea condiționalităților impuse de Comisia Europeană prin Scrisoarea de punere în întârziere-Încălcarea 2018/2393, purtându-se o corespondență cu autoritățile competente destinate ale procesului de *infringement*.

O altă atribuție a PCUe este corespondența cu autoritățile competente și ordinele profesionale privind implementarea condiționalităților impuse de către Comisia Europeană.

Luându-se în considerare digitalizarea serviciilor furnizate de instituțiile publice, mai ales în contextul pandemiei, personalul de specialitate din cadrul Serviciului PCUe a acordat asistență pentru configurarea în PCUe a procedurilor privind acordarea online a următoarelor beneficii: alocația pentru copii, acordarea ajutorului social, acordarea alocației pentru susținerea familiei, acordarea indemnizației de creștere a copilului, acordarea ajutorului de încălzire etc.

Pentru acordarea acestor beneficii, instituțiile din administrația publică au decis să comunice între ele, prin intermediul PCUe.

Digitalizarea serviciilor publice prin intermediul PCUe a făcut ca solicitanții, persoane fizice sau juridice, care au dorit obținerea unui certificat fiscal, a certificatului de urbanism, autorizarea farmaciilor, stabilirea prețului la medicamente, obținerea certificatului de auditor energetic, rezervarea locurilor de parcare etc., să nu se mai deplaseze la sediul instituției furnizoare de astfel de servicii, putând să transmită dosarul online.

În contextul evoluției situației de urgență de pe teritoriul României, determinate de răspândirea COVID-19, la solicitarea Comisiei Europene, au fost postate pe site-ul PCUe informații utile, sigure, provenite din canale oficiale.

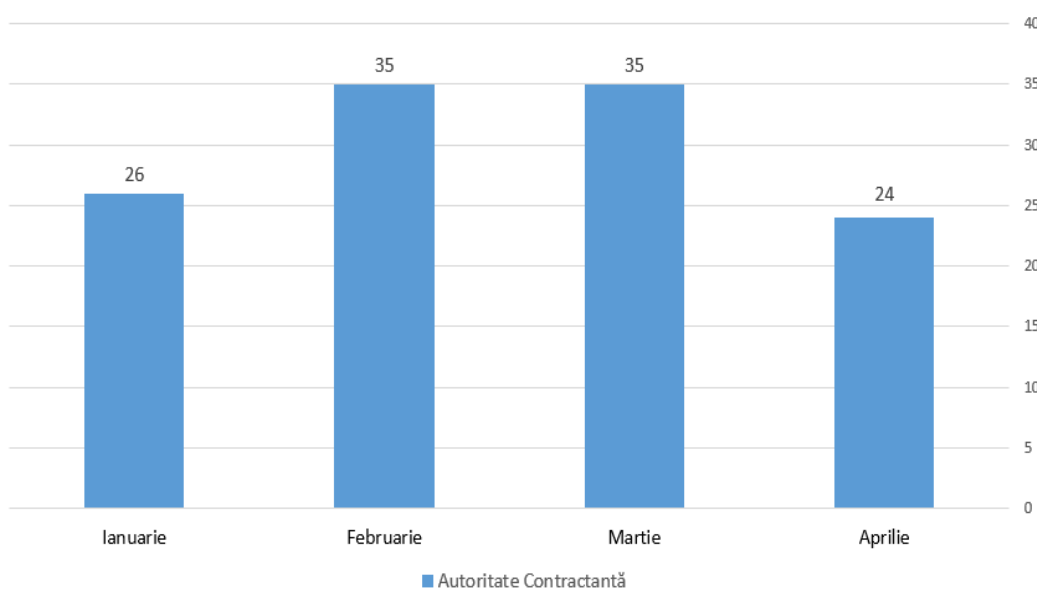
Sistemul Electronic de Achiziții Publice (SEAP)

Sistemul Electronic de Achiziții Publice (SEAP) pune în aplicare legislația națională și europeană din domeniul achizițiilor publice și este mediul electronic care permite tuturor utilizatorilor - autorități contractante și operatori economici - să deruleze proceduri de achiziții publice.

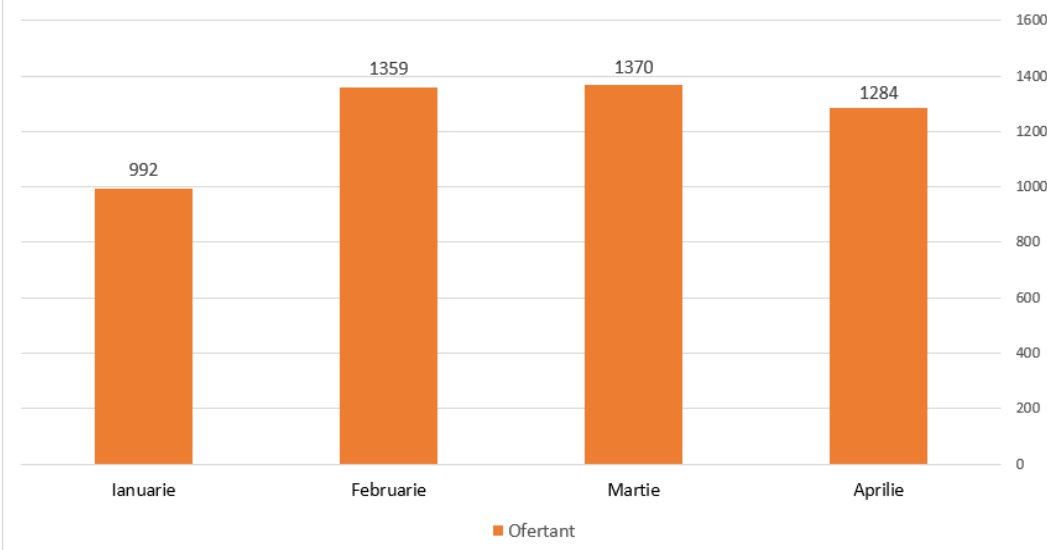
Este pus la dispoziția instituțiilor cu atribuții de reglementare și control în materie de achiziții publice, respectiv Agenția Națională pentru Achiziții Publice, Consiliul Național pentru Soluționarea Contestațiilor și Agenția Națională de Integritate, prin implementarea Formularului de integritate integrat în aplicație și utilizat pentru prevenirea conflictului de interese în materia achizițiilor publice, precum și de operatorul care administrează sistemul.

SEAP este utilizat în prezent de 20.851 de autorități contractante și 158.991 de operatori economici - în România fiind obligatorie derularea procedurilor de achiziție publică exclusiv prin mijloace electronice.

Statistică autorități contractante noi înregistrate în SEAP în perioada ianuarie-aprilie

Statistică ofertanți noi înregistrați în SEAP în perioada ianuarie-aprilie

Sistemul Informatic de Atribuire Electronică în Transporturi (SIAE)

Sistemul este împărțit în 2 secțiuni care oferă acces pe bază de autentificare la anumite funcționalități dedicate operatorilor de transport marfă și persoane, având însă și o secțiune publică, acolo unde un utilizator neautentificat poate urmări aspectele relevante ale activității sistemului:

- Licențe Persoane - permite desfășurarea unui flux pentru o sesiune de atribuire de trasee de transport intern de persoane și preia informațiile introduse în aplicația SIAE de către Autoritatea Rutieră Română;
- Autorizații TIR - permite desfășurarea fluxului de alocare autorizații de transport internațional de marfă.

Sistemul SIAE înregistrează un număr total de utilizatori astfel:

5.615 operatori transport marfă	4.500 operatori transport persoane
41 operatori consilii județene	1 operator ARR

Situație suport tehnic în SEAP

19.903

cereri primite prin sistem (SEAP) sau
registratură și rezolvate
(suport tehnic/asistență de specialitate
și cereri înregistrare/reînnoire/
recuperare certificat digital)

13.061

cereri primite prin e-mail și rezolvate
(suport tehnic/asistență de specialitate
și cereri înregistrare/reînnoire/
recuperare certificat digital)

14.484

apeluri telefonice Call center pentru
acordarea de suport tehnic/asistență de
specialitate

593

probleme sesizate în aplicația de
e-ticketing, din care 413 rezolvate/
închise și 180 în lucru

SEMNĂTURA ELECTRONICĂ

Începând cu data de 7 aprilie, de la intrarea în vigoare a Ordonanței de Urgență nr. 38/2020 privind utilizarea înscrisurilor în formă electronică la nivelul autorităților și instituțiilor publice, actele emise în format electronic de autoritățile și instituțiile publice sunt semnate cu semnătură electronică calificată și au forța juridică a înscrisurilor autentice.

Cea mai importantă schimbare legislativă în sfera digitalizării, din ultimii ani, a fost realizată la inițiativa Autorității pentru Digitalizarea României.

Înscrisul în formă electronică este definit în legislația națională prin Legea nr. 455 din 18 iulie 2001 privind

semnătura electronică ca fiind o „colecție de date în formă electronică între care există relații logice și funcționale și care redau litere, cifre sau orice alte caractere cu semnificație inteligibilă, destinate a fi citite prin intermediul unui program informatic sau al altui procedeu similar”.

Articolul 3 din Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE, definește semnătura electronică ca fiind „date în format electronic, atașate la sau asociate logic cu alte date în format electronic și care sunt utilizate de semnatar pentru a semna”. O definiție asemănătoare se regăsește și în Legea nr. 455 din 18 iulie 2001 privind semnătura electronică.

Pe lângă obligarea instituțiilor publice de a emite acte semnate electronic, instituțiile publice au și obligația de a primi documentele semnate cu semnătură electronică. Toate răspunsurile transmise de autoritățile publice către documentele electronice primite vor fi transmise tot în format electronic, dacă nu vor exista solicitări contrare.

În ceea ce privește actele interne emise de autorități și instituții publice în format electronic, tipul de

semnătură electronică aplicabilă s-a stabilit, prin acte administrative, în termen de 15 zile de la intrarea în vigoare a Ordonanței de Urgență.

Această Ordonanță de Urgență reprezintă un pas important pentru România în ceea ce privește transformarea digitală, ridicându-se astfel la standardele europene. Cel mai important este faptul că se constituie un pas esențial în eficientizarea relației dintre cetățean și stat, prin reducerea timpului alocat procedurilor birocratice.

BIBLIOGRAFIE

Articole științifice

1. Noja, G.G., Cristea, M., Sirghi, N., Hațegan, C.D., D'Anselmi, P., 2019. Promoting Good Public Governance and Environmental Support for Sustainable Economic Development. International Journal of Environmental Research and Public Health, 16(24), p. 4940.
<https://doi.org/10.3390/ijerph16244940>
2. Paul, A., 2019, Prima evaluare independentă a gradului de implementare a Strategiei pentru Consolidarea Administrației Publice 2014-2020, INACO, Analiză efectuată în cadrul proiectului POCA 1.1 „Politici publice alternative pentru dezvoltare locală competitivă”, cod 246/113188, disponibilă la https://inaco.ro/wp-content/uploads/2019/08/SCAP_inaco_andreea-paul.pdf

Studii/ Analize/Rapoarte

3. Guran, C. M., Vlăduț, A. Ș., 2020, Modul activitatea A7, ”Analiza fluxurilor informaționale existente și implementarea unui sistem informatic de management al documentelor”, Proiect cu titlul „Optimizarea proceselor în concordanță cu Strategia pentru Consolidarea Administrației Publice la nivelul Municipiului Deva”, COD SIPOCA/SMIS 536/126422
4. Schwab, K., 2017, Global Competitiveness Report 2017-2018, World Economic Forum, disponibil online la <http://www3.weforum.org/docs/GCR2017-2018/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2017%E2%80%932018.pdf>
5. Schwab, K., 2019, Global Competitiveness Report 2019, World Economic Forum, disponibil online la http://www3.weforum.org/docs/WEF_TheGlobalCompetitivenessReport2019.pdf
6. World Bank, 2019, ”Doing Business Report 2019. Training for Reform”, Washington, DC, SUA, disponibil la https://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/media/Annual-Reports/English/DB2019-report_web-version.pdf
7. *** Strategia Națională privind Agenda Digitală pentru România 2020, https://www.ancom.ro/uploads/links_files/Strategia_nationala_privind_Agenda_Digitala_pentru_Romania_2020.pdf, accesat 20.09.2020
8. *** Desktop vs Mobile vs Tablet Market Share Romania Sept 2019 - Sept 2020. (2020). Retrieved from statcounter: <https://gs.statcounter.com/platform-market-share/desktop-mobiletablet/romania>
9. *** Usage statistics of content management systems. (2019). Retrieved from W3Techs: https://w3techs.com/technologies/overview/content_management

Legislație / Regulamente

10. Guvernul României, HG nr. 909 din 15 octombrie 2014 privind aprobarea Strategiei pentru consolidarea administrației publice 2014-2020 și constituirea Comitetului național pentru

coordonarea implementării Strategiei pentru consolidarea administrației publice 2014-2020, Monitorul Oficial nr. 834 din 17.11.2014, disponibil online pe

http://www.dpfbl.mdrap.ro/documents/strategia_administratiei_publice/Strategia_pentru_consolidarea_administratiei_publice_2014-2020.pdf

11. Guvernul României, HG nr. 462/2017 pentru modificarea Anexei nr. 2 la HG nr. 909/2014 privind aprobarea Strategiei pentru consolidarea administrației publice 2014-2020 și constituirea Comitetului național pentru coordonarea implementării Strategiei pentru consolidarea administrației publice 2014-2020 și a pct. X din Anexa la Hotărârea Guvernului nr. 1.076/2014 pentru aprobarea Strategiei privind mai buna reglementare 2014-2020, Monitorul Oficial nr. 462 din 30.06.2017

12. www.nord-vest.ro

13. www.inno.ro

14. ec.europa.eu